

Analiza działalności Wigierskiego Parku Narodowego w roku 2007

Analizę działalności Wigierskiego Parku Narodowego za rok 2007 opracował Jarosław Borejszo
– kierownik Działu Ochrony Przyrody, na podstawie materiałów uzyskanych od kierowników
komórek organizacyjnych i stanowisk WPN-u, **zatwierdził Jacek Łoziński – Dyrektor Wigierskiego**
Parku Narodowego

KRZYWE 2008

SPIS TREŚCI

1. WSTEP	4
1.1. Powierzchnia parku	4
1.1.1. Stan prawny gruntów	5
1.2. Wykupy gruntów i budynków	5
1.3. Przejmowanie nieruchomości Skarbu Państwa	6
1.4. Plan ochrony parku	6
1.5. Łączność	7
2. ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU	8
3. ANALIZA I OCENA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU	13
3.1. Ochrona ekosystemów leśnych	13
3.1.1. Ochrona lasu	13
3.1.2. Redukcja zwierząt podlegających regulacji ilościowej	14
3.1.3. Hodowla lasu	16
3.1.4. Pozyskanie i sprzedaż drewna	18
3.1.5. Ochrona przeciwpożarowa	22
3.2. Ochrona lądowych ekosystemów nieleśnych	25
3.2.1. Ochrona różnorodności biologicznej w rolnictwie	26
3.3. Ochrona ekosystemów wodnych	26
3.4. Ochrona gatunków roślin i zwierząt	29
3.5. Działalność edukacyjna	36
3.6. Udostępnienie parku	43
3.6.2. Infrastruktura turystyczna i edukacyjna	62
3.7. Działalność naukowa	64
3.8. Monitoring środowiska i przyrody	66
3.9. Ochrona krajobrazu	70
3.9.1. Zagospodarowanie przestrzenne	70
3.9.2. Zadrzewienia	73
3.10. Ochrona wartości kulturowych	74
3.11. Ochrona przed szkodnictwem	75
4. FINANSE	77
4.1. Budżet	77
4.2. Gospodarstwo pomocnicze	78
4.3. Dochody i wydatki własne	80
4.4. Fundusze celowe	80

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

5. INWESTYCJE I REMONTY.....	81
6. INFORMATYKA.....	83
7. ANALIZA STANU BHP.....	84
8. RADA NAUKOWA WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO.....	87
ZAŁĄCZNIKI.....	89

1. WSTĘP

1.1. Powierzchnia parku

Dorota Zaborowska

W 2007 roku powierzchnia całkowita parku nie uległa zmianie i wynosi 14.999,5 ha (według stanu na 31.12.2007 r.). Nastąpiły zmiany powierzchni niektórych kategorii gruntów, które nie miały wpływu na powierzchnię ogólną.

Powierzchnia gruntów Skarbu Państwa w granicach parku obejmuje 12.331,40 ha. Wokół parku utworzona jest strefa ochronna, zwana otuliną, o powierzchni 11.283,81 ha.

Park wykonuje swoje zadania statutowe w oparciu o podział organizacyjny wprowadzony w 1996 roku, według którego park dzieli się na dwa leśne obręby ochronne:

1. Obręb Ochronny Wigry o powierzchni 4650,30 ha,
 2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda o powierzchni 4949,25 ha,
- oraz Wydzielony Wodny Obwód Ochronny o pow. 2695,54 ha.

W Obrębie Ochronnym Wigry funkcjonuje 5 obwodów ochronnych:

- 1) Obwód Ochronny Lipniak - o pow. 921,38 ha;
- 2) Obwód Ochronny Krzywe - o pow. 974,25 ha;
- 3) Obwód Ochronny Leszczewek - o pow. 868,50 ha;
- 4) Obwód Ochronny Gawarzec - o pow. 906,17 ha;
- 5) Obwód Ochronny Słupie - o pow. 980,00 ha;

Obręb Ochronny Maćkowa Ruda składa się także z 5 obwodów ochronnych:

- 1) Obwód Ochronny Powały - o pow. 597,37 ha;
- 2) Obwód Ochronny Krusznik - o pow. 1094,44 ha;
- 3) Obwód Ochronny Lipowe - o pow. 1011,72 ha;
- 4) Obwód Ochronny Mikołajewo - o pow. 1117,11 ha;
- 5) Obwód Ochronny Wysoki Most - o pow. 1128,61 ha.

Powierzchnie obrębów leśnych i obwodów ochronnych podano na podstawie danych BULiGL z uwzględnieniem gruntów wykupionych od 1996 r.

Powierzchnia Wydzielonego Wodnego Obwodu Ochronnego została podana zgodnie z Ewidencją Gruntów, w jej skład wchodzi następujące jeziora:

- a) Wigry - 2098,6700 ha;
- b) Pierty - 233,2800 ha;
- c) Białe - 101,5000 ha;
- d) Długie - 80,3845 ha;
- e) Krusznik - 26,7100 ha;
- f) Muliczne - 25,6400 ha;
- g) Leszczewek - 22,0224 ha;
- h) Mulaczysko - 18,1900 ha;
- i) Omulówek - 17,8000 ha;

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

j) Postaw	-	15,7628 ha;
k) Okrągłe	-	14,3906 ha;
l) Suchar Wielki	-	10,4800 ha;
m) Królówek	-	10,3528 ha;
n) Czarne k. Bryzga	-	6,3800 ha;
o) Białe k. Piert	-	6,1663 ha;
p) Klonek	-	5,0200 ha;
q) Czarne k/ Gawrych Rudy	-	2,7969 ha.

1.1.1. Stan prawny gruntów

W 2007 roku uregulowano do końca stan prawny gruntów w obrębie ewidencyjnym Krusznik – wpisano 110,4700 ha do KW 19875 w Sądzie Rejonowym w Augustowie. Ponadto do KW 39920 w Sądzie Rejonowym w Suwałkach zostały wpisane zakupione nieruchomości o łącznej powierzchni 3,2421 ha

Nieruchomości Skarbu Państwa o powierzchni 8.015,3516 ha (65%) posiadają założone księgi wieczyste w Sądach Rejonowych w:

– Suwałkach	– KW 39920, 40623, 33148, 28390	– 6.558,2961 ha;
– Sejnach	– KW 1060	– 292,5873 ha;
– Augustowie	– KW 20328, 19875, 19475, 19476	– 1.164,4682 ha.

W Powiecie Suwalskim 98% gruntów będących w zarządzie WPN posiada już księgi wieczyste, w powiecie augustowskim 99%, a w sejneńskim zaledwie 6,5 %.

1.2. Wykupy gruntów i budynków

Dorota Zaborowska

We wrześniu 2007 roku WPN uzyskał dotację z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie przedsięwzięcia pn.: „Ochrona walorów krajobrazowych Wigierskiego Parku Narodowego – wykup gruntów” w wysokości 595.000 zł , z terminem realizacji do końca 2008 roku.

Z tych środków w 2007 r. zakupiono 4 nieruchomości (7 działek) o łącznej powierzchni 3,2421 ha za kwotę 182.466,12 zł, tj:

- działki o nr geodez. 295, 296, 297, 298, 311, 312 w obrębie Nowa Wieś o pow. 1,8787 ha, położone nad rzeką Wiatrołużą , sklasyfikowane jako lasy i grunty leśne;
- działkę o nr geodez. 555 w obrębie Leszczewek o pow.1,3634 ha (Łv- 0,7042 ha, W-0,0192 ha, LsV- 0,6400 ha), położoną nad jeziorem Wigry w miejscowości Stary Folwark, przylegającą do dz. nr 425 będącej w zarządzie Parku, na której budowane jest Muzeum WPN.

Zgodnie z przysługującym Parkowi prawem pierwokupu nieruchomości położonych w granicach parku (art. 10 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody) do WPN-u wpłynęło 11 zawiadomień z kancelarii notarialnych, dotyczących zawarcia warunkowych umów sprzedaży nieruchomości na terenie Parku. Dotyczyły one sprzedaży gruntów położonych w Leszczewku (3), Gawrych Rudzie (2), Maćkowej Rudzie (2), Czerwonym Krzyżu (1), Kruszniku (1), Piertaniach (1) i Tartaku (1) . Nieruchomości będące przedmiotem umów stanowiły w większości działki budowlane lub zabudowane w granicach zabudowy wsi lub tereny rolne położone wśród innych gruntów prywatnych, których pierwokupem WPN nie był zainteresowany.

1.3. Przejmowanie nieruchomości Skarbu Państwa

Dorota Zaborowska

Na podstawie decyzji Starosty Suwalskiego wydanych na wniosek Parku, przejęte zostały w trwałą zarząd nieruchomości Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 7,8849 ha, stanowiące:

1. drogi w obrębie ewid. Sobolewo, gm. Suwałki o nr geodez. 423 (2,13 ha), 424 (4,77 ha) i 425/1 (0,49 ha), położone w obwodach ochronnych Gawarzec i Słupie. Są to:
 - Bielańska Droga,
 - Wasilczykowski Gościńiec,
 - Słupiańska Droga na odcinku od ronda do Wasilczykowskiego Gościńca.Park wnioskował o ich przejęcie ze względu na to, że użytkowane są jako drogi wewnętrzne i służą dojazdowi do gruntów leśnych zarządzanych przez Park. Zarządzanie tymi drogami umożliwi ograniczenie ruchu zewnętrznego do nieudostępnianych terenów Parku. Przeprowadzono procedurę zmiany danych w Ewidencji Gruntów polegającą na włączeniu przejętych dróg do użytku „lasy”;
2. drogę w obrębie Czerwony Folwark, gm. Suwałki o nr geodez. 42 (0,39 ha). WPN wystąpił z wnioskiem o przejęcie tej drogi oraz części drogi oznaczonej nr 41, ponieważ służą one dojazdowi do gruntów rolnych i leśnych Parku (baza rybacka, osady pracowników Parku). W przypadku drogi o nr geodez. 41 procedura została przedłużona ze względu na wcześniejszy zamiar komunalizacji jej przez Gminę Suwałki, a następnie rezygnację z tego prawa. Aktualnie decyzja w tym zakresie należy do Starosty Suwalskiego,
3. rowy w obrębie ewid. Czerwony Folwark, gm. Suwałki, o nr geodez. 43 (0,04 ha), 44 (0,01 ha), 46 (0,03 ha) i 49/1 (0,0249 ha). Rowy te nie stanowią urządzeń melioracji wodnych podstawowych ani szczegółowych, obsługują wyłącznie grunty będące w zarządzie Parku, dlatego WPN wystąpił do Starosty Suwalskiego o ich przekazanie z zamiarem późniejszego ich włączenia do użytków przylegających.

W związku z remontem drogi gminnej Leszczewek-Cimochowizna, w sierpniu 2007 roku Wójt Gminy Suwałki, zwrócił się z wnioskiem o przekazanie części działki nr 654 (Ls) o pow. ok. 0,30 ha w obrębie Leszczewek, będącej w zarządzie WPN a faktycznie zajętej pod drogę. Park zaproponował zamianę tej części działki po podziale na działki stanowiące drogi gminne o nr geodez. 698 w obrębie Leszczewek (0,3014 ha) i 48 w obrębie Czerwony Folwark (0,05 ha). Celem pozyskania działki 698 jest ograniczenie ruchu zewnętrznego do gruntów, które nie są udostępniane, a działki 48 – uporządkowanie własności gruntów na terenie przystani rybackiej zarządzanej przez WPN. Park uzyskał zgodę Ministra Środowiska na tę zamianę. Procedura jest w toku.

1.4. Plan ochrony parku

Jarosław Borejszo

Pierwszy plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego stracił ważność 2 lutego 2002 roku.

Jeszcze w październiku 2006 roku WPN został poproszony przez Ministerstwo Środowiska o przygotowanie wniosku do NFOŚiGW o dotację na realizację zadania „Opracowanie projektu planu ochrony Wigierskiego Parku Narodowego”. W ciągu kilku dni przygotowano taki wniosek i 9

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

października wysłano do NFOŚiGW. Do końca 2006 roku WPN nie otrzymał żadnej odpowiedzi z NFOŚiGW w sprawie złożonego wniosku. Dnia 12 stycznia 2007 roku do WPN wpłynęło pismo z NFOŚiGW, informujące, że wniosek został umieszczony na liście wniosków wyłączonych z dalszego postępowania. W uzasadnieniu takiej decyzji napisano, że wniosek wpłynął po terminie składania wniosków i jest niezgodny z zakresem pomocy finansowej w Narodowym Funduszu.

W związku z brakiem planu ochrony Park funkcjonuje na podstawie zadań ochronnych, corocznie zatwierdzanych przez Ministra Środowiska. W 2007 roku zakres podstawę działalności statutowej parku stanowiły załączniki do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 grudnia 2006 roku w sprawie zadań ochronnych dla Wigierskiego Parku Narodowego.

Wigierski Park Narodowy przygotowuje się do rozpoczęcia prac nad projektem planu ochrony. W związku z tym, że nowe plany ochrony mają być realizowane z wykorzystaniem systemu informacji przestrzennej (GIS), konieczne jest wdrożenie tego systemu w Parku. Podjęto współpracę z firmą, która dysponuje zdjęciami satelitarnymi terenu Parku wykonanymi w 2007 roku. Trwają starania o zdobycie środków na wykonanie nowej ortofotomapy parku, digitalizację map tematycznych znajdujących się w zasobach parku oraz przygotowanie baz danych możliwych do zobrazowania na mapach cyfrowych.

1.5. Łączność

Piotr Pieczyński

Od grudnia 2005 roku Wigierski Park Narodowy posiada pozwolenie radiowe wydane przez Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty *na używanie urządzeń radiowych wraz z ustaleniem warunków wykorzystywania częstotliwości*. Pozwolenie jest ważne do 29 grudnia 2015 r. Zgodnie z nim WPN wykorzystuje częstotliwości: 48,3000 MHz i 160,55000 MHz.

W 2007 roku w sieci radiokomunikacyjnej WPN pracowały następujące stacje radiowe:

- główna stacja bazowa (GSB - Dyrekcja WPN),
- stacje przekaźnikowe (Krzywe, Królówek, Lipowe),
- lokalne stacje bazowe (LSB) - 17 sztuk,
- radiotelefony przewoźne – 19 sztuk,
- radiotelefony nasobne – 32 sztuki;

Służba Parku miała do dyspozycji 5 kanałów o różnym przeznaczeniu, w tym:

- kanał 1 – roboczy: łączność bezpośrednia dla wszystkich radiotelefonów w sieci pozostających w zasięgu
- kanał 2 i 3 – łączność z GSB poprzez stacje przekaźnikowe w sytuacji braku łączności na kanale 1,
- kanał 3, 4, 5 – łączność ze strażą pożarną, kanały wykorzystywane wyłącznie przez Punkt Alarmowo Dyspozycyjny WPN i Służbę Ochrony Przeciwożarowej Parku;

W sieci wykorzystywano następujący sprzęt radiokomunikacyjny: radiotelefony Motorola P200, GP340 – nasobne; M216, Yaesu FTL-1011 – bazowe i przewoźne.

Ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zakupiono baterie do radiotelefonów nasobnych P200 i trzy anteny bazowe. Pozwoliło to na wymianę zużytego sprzętu (bieżąca wymiana baterii w radiotelefonach P200, wymiana anten w LSB Tartak, Gawarzec, PAD Krzywe).

2. ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU

Jarosław Borejszo

Tabele poniżej przedstawiają zidentyfikowane w 2007 roku zagrożenia wypełniania podstawowych funkcji parku. W ostatniej kolumnie przedstawiono możliwe do zastosowania sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków, niekoniecznie zastosowane w 2007 roku.

Tabela 1. Zagrożenia wewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Urbanizacja parku: degradacja walorów przyrodniczych i krajobrazowych, wzrost zanieczyszczenia środowiska i innych form antropopresji.	Dążenie do jak najszybszego opracowania i uzgodnienia planu ochrony parku. Wprowadzenie do planu ochrony, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa zapisów ograniczających zabudowę terenu parku, w szczególności obszarów położonych poza granicami skupionej zabudowy miejscowości, oraz innych zasad i wytycznych dotyczących gospodarowania przestrzenią i budownictwa na terenie parku narodowego. Wykupy gruntów zagrożonych urbanizacją.
2	Zanieczyszczenie wód.	Rozbudowa systemu oczyszczania ścieków i kanalizacji wsi; wprowadzenie systemu oczyszczania ścieków burzowych; utrzymanie i odtwarzanie trwałej pokrywy roślinnej w strefie brzegowej wód; nie przekształcanie na grunty orne łąk, pastwisk, tzw. nieużytków i innych gruntów z trwałą pokrywą roślinną, położonych w zlewniach bezpośrednich wód; wpływanie na ograniczanie stosowania nawozów mineralnych i środków ochrony roślin w zlewniach bezpośrednich jezior; wykupy przez park gruntów położonych w zlewniach bezpośrednich; prowadzenie badań naukowych i monitoringu jakości wód; ograniczanie skutków eutrofizacji jezior poprzez sterowanie strukturą i liczebnością zespołów ryb (biomanipulację); informowanie rolników z terenu parku i otuliny o korzyściach płynących z uczestnictwa w programach rolno-środowiskowych.
3	Zmiany stosunków wodnych.	Utrzymanie właściwego poziomu (stanu) wód powierzchniowych; zapobieganie osuszaniu terenów podmokłych i likwidacji drobnych zbiorników wodnych; odtwarzanie śródpolnych oczek wodnych, utrzymanie naturalnej zmienności przepływów w ciekach, prowadzenie monitoringu hydrologicznego.
4	Zanieczyszczenie powietrza.	Modernizacja systemów ogrzewania poprzez wprowadzanie i popularyzację technologii wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz termo-modernizację budynków.
5	Zanieczyszczenie powierzchni ziemi.	Wprowadzenie zbiórki, segregacji i wywozu odpadów stałych. Likwidacja starych składowisk odpadów i rekultywacja terenu.
6	Wysychanie i murszenie torfowisk.	Utrzymanie w stanie naturalnym lub renaturalizacja terenów torfowiskowych, również dzięki ich wykupom.
7	Obniżenie naturalnej odporności ekosystemów leśnych	Renaturalizacja drzewostanów poprzez regulację struktury przestrzennej, gatunkowej i wiekowej; przebudowa drzewostanów, dolesianie wybranych luk i przerzedzeń; porządkowanie powierzchni

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

	na działanie czynników wewnętrznych i zewnętrznych oraz degradacja siedlisk w lasach przekształconych antropogenicznie.	i przygotowanie gleby pod odnowienia, odnowienie lasu w drodze samosiewu, siewu lub sadzenia; zalesienia; poprawki i uzupełnienia; pielęgnacja upraw; wprowadzanie podszytów; utrzymanie istniejącej struktury zbiorowiska leśnego; cięcia pielęgnacyjno-hodowlane i ochronne; rozrzedzanie wybranych partii drzewostanów.
8	Zagrożenia drzewostanów ze strony owadów.	Diagnozowanie występowania owadów; wykładanie pułapek; wyszukiwanie i usuwanie drzew zasiedlonych; usuwanie części drzew iglastych przewróconych lub złamanych w wyniku działania czynników abiotycznych; korowanie drewna; mechaniczne rozdrabnianie gałęzi i resztek po wyróbce drewna, z pozostawieniem ich na powierzchni.
9	Zagrożenia drzewostanów przez grzyby pasożytnicze.	Ograniczanie występowania huby korzeniowej poprzez zabezpieczanie pni po ściętych drzewach preparatami biologicznymi; usuwanie części drzew porażonych.
10	Szkody wyrządzone przez duże ssaki roślinożerne.	Regulacja liczebności oraz struktury wiekowej i płciowej; zabezpieczanie upraw leśnych przed zgryzaniem; zwiększenie bazy żerowej poprzez uprawę poletek z uprawami rolnymi; okresowe obserwacje uszkodzeń drzewostanów.
11	Uszkodzenia w drzewostanach w wyniku działania wiatru, śniegu i lodu.	Usuwanie części drzew połamanych i wywróconych, których pozostawienie groziłoby zasiedleniem przez owady zagrażające trwałości drzewostanów.
12	Deficyt rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych.	Pozostawienie zamierających i martwych drzew, które nie niosą ryzyka zasiedlenia przez owady zagrażające trwałości drzewostanów.
13	Pożary.	Wykonanie i odnawianie pasów przeciwpożarowych; utrzymanie niektórych dróg w stanie przejezdności dla samochodów gaśniczych; stała kontrola terenu w okresie zagrożenia pożarowego.
14	Niepożądany kierunek zmian w zbiorowiskach nieleśnych.	Powstrzymanie (na wybranych obszarach) sukcesji zbiorowisk nieleśnych poprzez eliminowanie drzew i krzewów, utrzymanie gruntów uprawnych – zespołów upraw; realizacja programów rolno-środowiskowych; wykupy przyrodniczo cennych gruntów nieleśnych.
15	Spadek różnorodności gatunkowej, zmiany struktury gatunkowej i liczebności ryb.	Zarybienia wybranych wód parku wylęgiem i narybkiem gatunków zagrożonych wyginięciem oraz wykazujących niską liczebność, restytucja gatunków, które wyginęły w wyniku antropopresji, odłowy regulacyjne i kontrolne, badania naukowe i monitoring zmian zachodzących w strukturze i liczebności zespołów ichtiofauny, zwalczanie kłusownictwa rybackiego, dostosowanie zasad wędkowania do potrzeb ochrony ekosystemów wodnych.
16	Wzrastająca presja kormorana czarnego na zespoły ryb.	Zarybienia, uwzględnianie wzrastającej presji kormorana na zespoły ryb przy ustalaniu wielkości odłowów regulacyjnych, postulowanie zmiany statusu ochronnego kormorana.
17	Pogorszenie warunków sanitarnych i tlenowych w strefie trzcinowisk jezior.	Zimowe koszenie części trzcinowisk i częściowe usuwanie skoszonej roślinności wynurzonej z wybranych akwenów.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

18	Zmniejszanie się liczebności (bogactwa) rodzimych gatunków roślin.	Ochrona i restytucja siedlisk, eliminacja ekspansywnych gatunków obcych, zwiększanie liczby stanowisk gatunków rzadkich i zagrożonych poprzez ich przesiedlanie na nowe, właściwe dla nich siedliska, zachowanie gospodarki ekstensywnej i tradycyjnych sposobów użytkowania gruntów rolnych; restytucja tradycyjnych odmian roślin uprawnych; zachęcanie rolników z terenu parku i otuliny do korzystania z programów rolno-środowiskowych; wykupy gruntów z cennymi gatunkami roślin.
19	Pojawienie się obcych gatunków roślin.	Usuwanie mechaniczne obcych gatunków roślin.
20	Zanikanie i przekształcanie siedlisk gatunków zwierząt.	Zachowanie różnorodności, powierzchni i właściwego środowiska życia zwierząt; sterowanie zagęszczeniem, strukturą gatunkową, wiekową i przestrzenną wybranych populacji zwierząt, tworzenie siedlisk zastępczych.
21	Rozprzestrzenianie się obcych gatunków zwierząt.	Ograniczanie liczebności gatunków pierwotnie nie występujących, a stanowiących zagrożenie dla istnienia gatunków rodzimych.
22	Spadek różnorodności gatunkowej zwierząt.	Restytucja i reintrodukcja gatunków zwierząt, które dawniej występowały na terenie parku, zasilanie populacji gatunków rzadkich i zagrożonych nowymi osobnikami, zwiększanie liczby stanowisk gatunków rzadkich i zagrożonych poprzez ich przesiedlanie na nowe, właściwe dla nich siedliska, restytucja rodzimych ras zwierząt gospodarskich poprzez realizację programów rolno-środowiskowych.
23	Utrudnienia w przemieszczaniu się zwierząt przez drogi.	Budowa bezkolizyjnych przejść dla zwierząt przez ciągi komunikacyjne.
24	Nieszczęśliwe zdarzenia losowe, którym ulegają zwierzęta.	Okresowe przetrzymywanie i leczenie zwierząt wymagających opieki w celu ich powrotu do naturalnego środowiska.
25	Zużycie techniczne obiektów kultury materialnej.	Konserwacja i rewaloryzacja obiektów znajdujących się w zarządzie parku, wspieranie ochrony zabytków i obiektów zabytkowych obcej własności poprzez pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych; wykupy obiektów kultury materialnej.
26	Niekontrolowana penetracja ludzka.	Egzekwowanie zakazu wstępu do stref wyłączonych z turystyki, prowadzenie działalności edukacyjnej.
27	Wykroczenia przeciwko przyrodzie i środowisku parku.	Zwalczanie przestępstw i wykroczeń, prowadzenie powszechnej, wielokierunkowej i różnorodnej edukacji środowiskowej, rozwój polityki informacyjnej parku oraz rozwijanie form komunikacji społecznej, współdziałanie z organizacjami pozarządowymi, budowa ośrodków edukacji przyrodniczej i kulturowej.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 2. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zanieczyszczenie środowiska, spowodowane intensyfikacją rolnictwa.	Wdrażanie programów rolno-środowiskowych.
2	Erozja gleb (wodna i wietrzna) związana z intensyfikacją rolnictwa.	Dążenie do: utrzymania i odtwarzania trwałej pokrywy roślinnej na stokach i powierzchniach otwartych; prowadzenia zabiegów agrotechnicznych w poprzek stoku; wpływania na minimalizowanie czasu, w którym uprawiana gleba pozostaje pozbawiona roślinności; zachowania obecnej mozaikowej struktury użytków rolnych. Zabezpieczanie mechaniczne stoków; realizacja programów rolno-środowiskowych; wykupy gruntów zagrożonych erozją; wspieranie produkcji żywności metodami ekologicznymi;

Tabela 3. Zagrożenia zewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji i minimalizacji zagrożeń i ich skutków
1	Urbanizacja niektórych obszarów otuliny parku mająca wpływ na przyrodę i krajobraz terenów wewnątrz parku.	Starania o wprowadzenie do planu ochrony parku, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa zapisów ograniczających zabudowę w wybranych miejscach w pobliżu granic parku.
2	Zmiany stosunków wodnych w otulinie parku.	Nie uzgadnianie zamierzeń inwestycyjnych w otulinie parku mogących spowodować zmianę stosunków wodnych w granicach parku.
3	Zanieczyszczenie wód w otulinie parku.	Dążenie do rozbudowy systemu oczyszczania ścieków i kanalizacji wsi wokół parku.
4	Zanieczyszczenie powietrza.	Zachęcanie do: - modernizacji systemów ogrzewania poprzez wprowadzanie i popularyzację technologii wykorzystania odnawialnych źródeł energii; - termomodernizacji budynków.
5	Przerwanie powiązań przyrodniczych parku, a w wyniku tego doprowadzenie do degeneracji (zubożenia gatunkowego) flory i fauny parku	Dążenie do: - utrzymania obecnych klas dróg wojewódzkich i powiatowych przecinających park. Dotyczy to zwłaszcza drogi wojewódzkiej nr 563 Suwałki – Sejny, w przypadku której dodatkowo należy dążyć do ograniczenia tranzytowego ruchu ciężarowego; - przeciwdziałania budowie nowych dróg głównych ruchu przyspieszonego, ekspresowych i autostrad w bezpośrednim pobliżu granic parku.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

6	Zanikanie i przekształcanie siedlisk gatunków roślin i zwierząt.	Dążenie do wykupienia i objęcia ochroną gruntów przylegających do granic parku, z cennymi siedliskami roślin i zwierząt. Dotyczy to zwłaszcza gruntów hydrogenicznych położonych m.in. w następujących miejscach: - przy północno-wschodnim brzegu jeziora Pierty; - na cyplu pomiędzy jeziorami Czarne i Krzywe; - przylegających do jezior Długie i Okrągłe wzdłuż zachodniej granicy parku; - przy południowo-wschodniej granicy parku we wsi Sarnetki.
7	Ekspansja obcych gatunków roślin i zwierząt	Zachęcanie do: - Uprawy i hodowli rodzimych roślin i zwierząt w otulinie parku; - w uzasadnionych przypadkach usuwania obcych gatunków roślin; - w uzasadnionych przypadkach ograniczania liczebności gatunków zwierząt stanowiących zagrożenie dla istnienia gatunków rodzimych.

Tabela 4. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zanieczyszczenie środowiska powodowane przez nowe obiekty przemysłowe lub inwestycje drogowe	Starania o wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa zapisów ograniczających budowę w otulinie parku obiektów przemysłowych lub inwestycji drogowych mogących negatywnie wpływać na środowisko wewnątrz parku.

3. ANALIZA I OCENA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU

3.1. Ochrona ekosystemów leśnych

3.1.1. Ochrona lasu

Dorota Zaborowska

W celu zabezpieczenie ekosystemów leśnych przed czynnikami abiotycznymi i biotycznymi, w 2007 roku wykonano następujące zabiegi.

1. Prognozowanie wystąpienia zagrożenia ze strony owadów liściożernych polegające na:
 - próbnym odłowach samców brudnicy mniszki w 53 pułapki feromonowe, w których zastosowano feromon o nazwie Lymodor;
 - obserwacjach intensywności lotów samic brudnicy mniszki wykonanych metodą transektu (10 drzew). Samice zaobserwowano jedynie w obwodach ochronnych: Lipowe (2 szt.) i Wysoki Most (4);
 - jesiennych poszukiwaniach owadów zimujących w ściółce na powierzchniach podokapowych. Zebrano i oznaczono materiał z 57 partii kontrolnych, wyznaczonych po raz pierwszy w tym roku nową metodą. Jedna partia kontrolna to 10 powierzchni próbnych o powierzchni 0,5 m² każda, tj. wyznacza się 10 drzew oddalonych od siebie o ok. 35 m zgodnie ze schematem określonym w Instrukcji Ochrony Lasu.
2. Ograniczanie występowania owadów kambiofagicznych polegające na:
 - wykładaniu drzew pułapkowych, tzw. pułapki klasyczne (14 sztuk). Wykorzystano w tym celu głównie wiatrołomy i wywroty oraz drzewa uszkodzone;
 - wykładaniu pułapek feromonowych (274 sztuki). Zastosowano w większości pułapki Theysohna oraz pułapki lejkowe IBL3 i rury Bohregarda. Do zwabienia chrząszczy wykorzystano feromon Ipsodor;
 - wyszukiwaniu drzew trocinkowych zasiedlonych przez kornika drukarza i inne owady (od początku maja do końca sierpnia). W wyniku tych czynności usunięto 2854 m³ drewna świerkowego i 2084 m³ drewna sosnowego zasiedlonego przez owady. Prowadzono także systematyczną kontrolę i czyszczenie wyłożonych pułapek. Zajmowało się tym 10 osób, które przepracowały łącznie 6017 godzin;
 - rozdrabnianiu gałęzi po usuniętych świerkach (1083 rbh).
3. Ograniczanie szkód wyrządzanych w drzewostanach przez duże ssaki roślinożerne polegające na:
 - zabezpieczaniu upraw repelentem o nazwie *Cervacol* na powierzchni 95,69 ha. Ochronę stosowano tylko na części sadzonek, zapewniając utrzymanie bazy żerowej zwierząt. Na jednym hektarze powierzchni smarowano ok. 1,5-2 tys. sadzonek;
 - mechanicznym zabezpieczaniu upraw na powierzchni ok. 17 ha. Wiosną zdjęto i jesienią ponownie założono 34,5 tys. osłonek spiralnych, założono osłony indywidualne (głównie na dęby i inne gatunki liściaste – 3,5 tys. szt.), systematycznie naprawiano też uszkodzone osłony indywidualne (5,1 tys. szt.);
 - wykonaniu nowych gródzeń z użyciem siatki o wys. 2 m (2300 mb), w celu ochrony 2,90 ha

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

upraw. Naprawiano także stare grodzienia (414 rbh);

- uprawie 7,16 ha polettek zaporowych (owies, żyto z wyką, rzepak). Poletka wykorzystano w celu zatrzymania zwierzyny w lesie w okresie nasilonych szkód w uprawach rolnych.

Zakres czynności wymienionych w punktach 1, 2 i 3 od kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie.

W zakresie oceny zagrożenia lasów WPN kontynuowana była ścisła współpraca z Zespołem Ochrony Lasu w Olsztynie, gdzie zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu przesłano następujące materiały :

- wykazy posuszu, złomów i wywrotów pozyskanych – stan na 30.09.2007 r.;
- karty wyników i materiały z jesiennych poszukiwań szkodników sosny;
- kwestionariusz występowania i ograniczania chorób drzew leśnych spowodowanych przez czynniki abiotyczne i antropogeniczne oraz grzyby patogeniczne.

Na podstawie powyższych materiałów ZOL nie stwierdził żadnych zagrożeń na 2008 r.

W 2007 r., podobnie, jak w latach poprzednich, zakup materiałów oraz koszty usług z zakresu ochrony lasu w 95% były dotowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

3.1.2. Redukcja zwierząt podlegających regulacji ilościowej

W związku z potrzebą ochrony upraw, młodników i naturalnych odnowień przed zgryzaniem oraz ograniczeniem szkód w uprawach rolnych wyrządzanych przez zwierzynę, działając zgodnie z *Zarządzeniem nr 1/2006 Dyrektora Parku z dnia 16 stycznia 2006 roku w sprawie redukcji niektórych gatunków fauny na terenie Wigierskiego Parku Narodowego oraz Zasadami selekcji osobniczej i populacyjnej zwierząt łownych na terenie Puszczy Augustowskiej*, zaplanowano na rok 2007 redukcję populacji zwierzyny grubej na terenie Wigierskiego Parku Narodowego w liczbie 91 osobników, w tym 26 jeleni, 15 saren i 50 dzików. Dokonano redukcji 64 osobników (70,3 % założonego planu), w tym:

- 19 jeleni (73% planu redukcji), w liczbie tej ujęto również stwierdzone upadki: byk i cielę potracone przez samochód (O.O. Powały, Leszczewek) oraz łania, której resztki tuszy znaleziono we wnyku (O.O. Mikołajewo),
- 6 saren (40% planu redukcji),
- 39 dzików (78% planu redukcji), w tym 1 dzik odyniec potracony przez samochód (w Leszczewku).

Ponadto odstrzelone zostały 4 lisy.

Obliczone teoretycznie plany nie zostały wykonane, ponieważ skala oddziaływania zwierzyny na ekosystemy leśne została uznana za nie budzącą obaw o kondycję tych ekosystemów. Również szkody w uprawach rolnych utrzymywały się na przewidywanym poziomie.

W dniach 5-9 lutego przeprowadzono inwentaryzację zwierzyny metodą liczenia tropów na transektach. Metoda ta była stosowana od 2000 r., z wyjątkiem 2004 r., gdy w całym Rejonie Puszczy Augustowskiej zastosowano metodę pędzeń. Wyniki inwentaryzacji od 2000 r. przedstawiają się następująco:

Tabela 5. Liczebność zwierzyny w latach 2000 – 2007

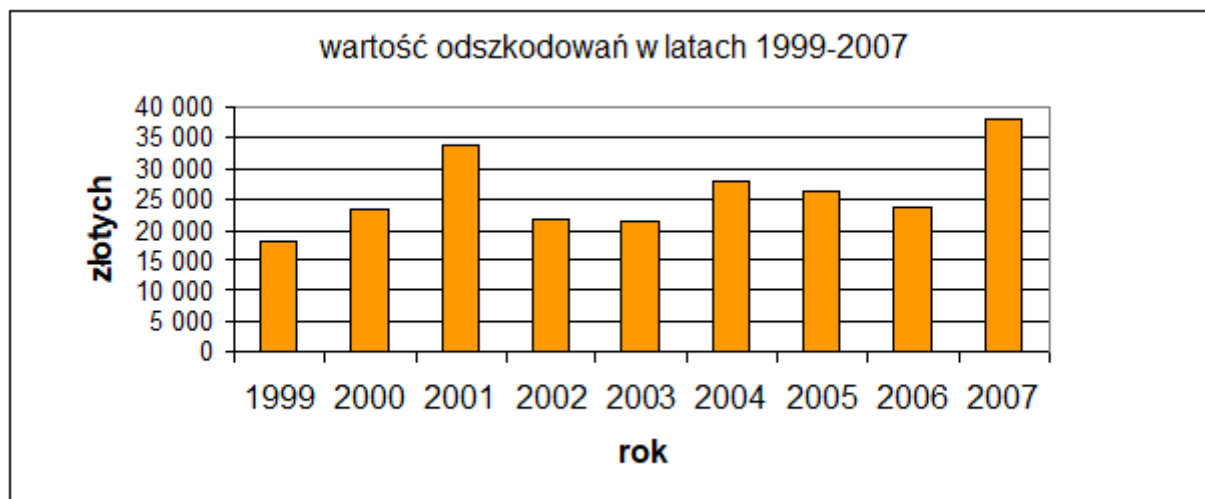
ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Gatunek	Liczebność w latach							
	2000	2001	2002	2003	2004 (pędzenia)	2005	2006	2007
Łoś	17	22	14	31	14	32	37	30
Jeleń	129	150	128	113	152	152	165	174
Sarna	142	215	149	250	275	185	239	205
Dzik	97	62	102	88	80	98	123	116
Wilk	3	0	0	4	0	6	10	7

Od kwietnia do września komisja składająca się z pracowników terenowych parku szacowała szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną w uprawach i plonach rolnych. Powierzchnia zredukowana szkód nieznacznie zmniejszyła się w porównaniu do roku ubiegłego (24,34 ha) i wynosiła 23,99 ha. Natomiast łączna kwota wypłaconych odszkodowań wyniosła 37.982 zł i była znacznie wyższa niż w roku ubiegłym (23.703 zł) z powodu wzrostu cen rynkowych plonów rolnych. Największe szkody wyrządziły jelenie i dziki w uprawach zbóż (13,69 ha pow. zred.), następnie dziki na łąkach i pastwiskach (9,14 ha pow. zred.). Powierzchnia zredukowanych uszkodzonych upraw ziemniaków wynosiła 1,16 ha.

Wartość wypłaconych odszkodowań w latach 1999-2007 przedstawia wykres:

Rysunek 1. Wartość odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną w latach 1999-2007

W maju oszacowano szkody wyrządzone przez zwierzynę w lasach parku (uprawach i młodnikach). Łącznie uszkodzenia wystąpiły na pow. 50,57 ha, z czego na pow. 40,29 ha odnotowano uszkodzenia do 20 %, a na pow. 10,27 ha w przedziale 21-50%. Uszkodzenia powyżej 50 % wystąpiły na nieznacznej powierzchni (0,01 ha). W porównaniu do lat ubiegłych rozmiar szkód w ekosystemach leśnych wyraźnie zmniejszyła się, a w stosunku do roku poprzedniego powierzchnia szkód zmniejszyła się o prawie 18 ha.

3.1.3. Hodowla lasu

Piotr Pieczyński

1. Zabiegi ochronne

W roku 2007 wykonano następujące zabiegi ochronne z zakresu hodowli lasu:

- odnowienia, dolesienia luk i przerzedzeń na powierzchni 5,3 ha;
- poprawki i uzupełnienia, na powierzchni 1,36 ha;
- wyprzedzające przygotowanie gleby pod odnowienia w roku 2008 na powierzchni 4,02 ha;
- pielęgnowanie gleby, niszczenie chwastów na uprawach na powierzchni 43,85 ha;
- czyszczenia wczesne na powierzchni 25,04 ha;
- czyszczenia późne na powierzchni 50,86 ha;
- melioracyjne przygotowanie powierzchni pod odnowienia na powierzchni 4,27 ha.

Zabiegi ochronne finansowane były ze środków Fundacji EkoFundusz i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, w ramach przedsięwzięcia pt: „Przebudowa drzewostanów Wigierskiego Parku Narodowego – etap II”. Przedsięwzięcie to obejmowało okres trzech lat (2005-2007). Koszt wykonania wszystkich zadań (hodowla lasu i ochrona upraw przed zwierzyną), począwszy od 2005 roku, wyniósł 597320,33 zł, w tym: NFOŚiGW - 303244,09 zł, EKOFUNDUSZ – 282398,37 zł i środki własne 11677,87 zł. Zrealizowany projekt był kontynuacją przebudowy drzewostanów WPN, rozpoczętej w roku 2000. Wykonane kompleksowe zabiegi ochronne poprawiły odporność drzewostanów na niekorzystne czynniki zewnętrzne i wpłynęły pozytywnie na stabilizację układu ekologicznego ekosystemów leśnych WPN i ich bioróżnorodność.

Rysunek 2. Analiza wykonania głównych prac z zakresu hodowli lasu w latach 1999–2007 [ha]

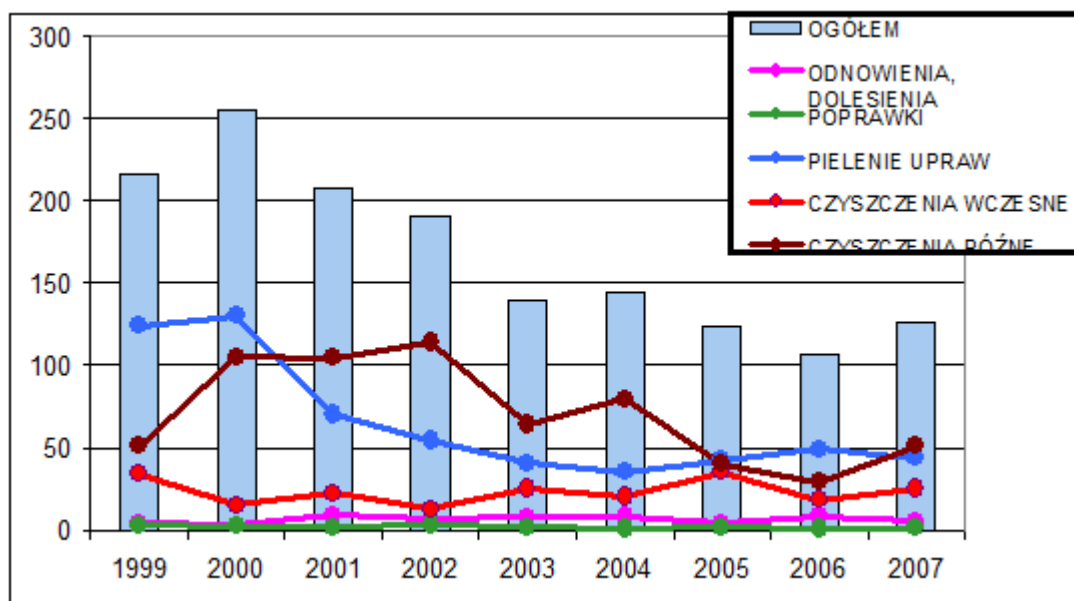

Tabela 6. Wykorzystanie materiału sadzeniowego w 2007 r.

Gatunek	Liczba w tys. sztuk
Św 2/0	7,9
So 2/0	5,2
Dbisz 5/0	17,2
Lp 2/0	4,45
Js 2/0	0,3
Wz 1/0	0,01
Wz 1/1	0,19
Gbzw 1/1	2,8
Klzw 2/0	1,75
Razem	39,80

Tabela 7. Wykorzystanie materiału sadzeniowego w latach 1999 – 2007

Rok	Odnowienia, poprawki i uzupełnienia, dolesienia [ha]	Liczba sadzonek [tys. sztuk]
1999	7	47
2000	5,4	32
2001	10,6	70
2002	10,4	57
2003	9,7	63
2004	9,1	61
2005	5,5	34
2006	9,6	53
2007	6,7	40

1. Ocena udatności upraw

W 2007 roku ocenie udatności podlegały uprawy z roku 2003 (ocena w piątym roku istnienia uprawy – ocena końcowa) i z 2006 (ocena w drugim roku istnienia uprawy – ocena wstępna). Przy ocenie brano pod uwagę następujące elementy: stopień pokrycia powierzchni przez uprawę, oznaki chorobowe i uszkodzenia wywołane przez czynniki przyrody żywej i nieożywionej, formę zmieszania gatunków, skład gatunkowy uprawy. Udatność każdej ocenianej uprawy oceniono w czterostopniowej skali: uprawa bardzo dobra, dobra, zadowalająca i przypadła.

Wyniki oceny udatności upraw dokonanej w roku 2007 przedstawiają tabele poniżej.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 8. Ocena udatności upraw założonych w 2003 roku, ocena końcowa

Obręb Ochronny	Ilość upraw ocenianych	Pow. upraw ocenianych ogółem	Ocena: powierzchnia upraw/ilość upraw			
			bardzo dobra	dobra	zadowolająca	przepadła
WIGRY	16	6,68	5,98/15	0,7/1	-	-
M. RUDA	1	0,6	0,6/1	-	-	-
WPN razem	17	7,28	6,58/16	0,7/1	-	-

Tabela 9. Ocena udatności upraw założonych w 2006 roku, ocena wstępna

Obręb Ochronny	Ilość upraw ocenianych	Pow. upraw ocenianych ogółem	Ocena: powierzchnia upraw/ilość upraw			
			bardzo dobra	dobra	Zadowolają ca	przepadła
WIGRY	14	4,9	4,9/14	-	-	-
M. RUDA	18	3,94	3,94/18	-	-	-
WPN razem	32	8,84	8,84/32	-	-	-

3.1.4. Pozyskanie i sprzedaż drewna

Wojciech Kamiński

1. Użytki przygodne

W 2007 roku masa drewna usuniętego w ramach przeprowadzonych zabiegów ochronnych (cięć pielęgnacyjnych i przygodnych) wyniosła ogółem 11,71 tys. m³, w tym 11,46 tys. m³ grubizny, co stanowi 97% przyjętego planu.

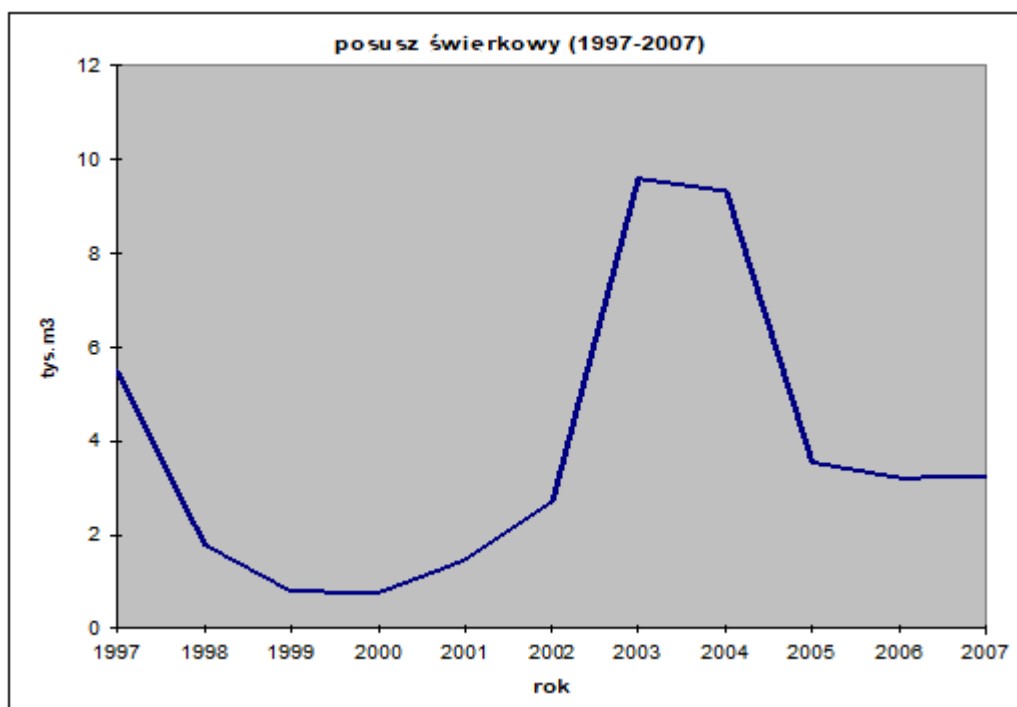
W ramach cięć przygodnych zaplanowano na 2007 rok pozyskanie w rozmiarze 8,59 tys. m³, wykonano natomiast 8,11 tys. m³. Usunięciu podlegały przede wszystkim gatunki iglaste – złomy i wywroty oraz opanowane przez przyplaszczka, korniki i ściigi. Surowiec liściasty pozostawiano w

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

lesie do naturalnego rozkładu. Podlegał on usunięciu jedynie w przypadku konieczności zapewnienia przejezdności szlaków komunikacyjnych lub jak w przypadku dębu - został opanowany przez owady (opiętki).

Rozmiar zabiegów ochronnych w ramach cięć przygodnych utrzymał się na poziomie podobnym jak w latach 2005 i 2006, czyli ok. 1 m³/ha. Świadczy to o dobrej kondycji drzewostanów Parku. Brak wzrostu szkód, szczególnie od czynników biotycznych (owadów, grzybów) potwierdza, że zabiegi związane z utrzymaniem dobrego stanu sanitarnego lasu zostały w minionych latach przeprowadzone prawidłowo. W stosunku do lat ubiegłych nie stwierdzono wzrostu populacji kornika drukarza zagrażającego drzewostanom świerkowym (rys. nr 3) oraz przyplaszczka granatka zasiedlającego sosnę. W ocenie ZOL z Olsztyna na terenie Parku nie występuje również zagrożenie drzewostanów sosnowych ze strony "szkodników" pierwotnych. Obecnie największym zagrożeniem dla drzewostanów Parku są szybko następujące zmiany klimatyczne. W każdej chwili można spodziewać się znacznych szkód spowodowanych silnie wiejącymi wiatrami, czy gwałtownymi burzami. Szczególnie narażony na taki rodzaj szkód jest płytko ukorzeniony świerk, ale coraz starsza, mniej sprężysta sosna również może ucierpieć na skutek działania czynników abiotycznych.

Rysunek 3. Masa zasiedlonego drewna świerkowego w latach 1997-2007

2. Cięcia pielęgnacyjne

Powierzchniowy plan zabiegów trzebieżowych został wykonany w 100%. Ogółem zabiegami pielęgnacyjnymi w 2007 roku objęto powierzchnię 161,56 ha, w tym trzebież wczesna 38,79 ha i trzebież późna 122,77 ha.

W stosunku do przyjętego planu rozmiar masowy na trzebieżach został przekroczony o 3%. Wykonanie masowe cięć pielęgnacyjnych (trzebieży) przedstawia tabela poniżej.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 10. Wykonanie masowe cięć pielęgnacyjnych (trzebieży) w 2007 r.

Rodzaj cięć	Plan [tys.m ³]	Wykonanie [m ³]	Procent wykonania planu
Ogółem	3,24	3,35	103%
w tym:			
trzebieże wczesne	0,63	0,66	105%
trzebieże późne	2,61	2,69	103%

3. Drzewa pozostawione do naturalnego rozkładu

W ciągu roku zarejestrowano i pozostawiono w lesie **1075 sztuk** drzew martwych, nie zagrażających sanitarnemu stanowi ekosystemów leśnych.

Tabela 11. Zestawienie drzew pozostawionych do naturalnego rozkładu w 2007 r.

Obwód Ochronny	Sosna	Świerk	Liściaste	Razem
LIPNIAK	75	4	2	81
KRZYWE	20	29	92	141
LESZCZEWEK	74	39	65	178
GAWARZEC	39	9	78	127
SŁUPIE	48	10	26	84
POWAŁY	6	17	14	37
KRUSZNIK	27	6	27	60
LIPOWE	119	44	44	207
MIKOŁAJEWO	65	31	4	100
WYSOKI MOST	53	2	5	60
RAZEM WPN	526	191	357	1075

Łącznie w latach 1997 - 2007 wyznaczono i pozostawiono do naturalnego rozkładu **7557** sztuk drzew stanowiących posusz jałowy.

4. Struktura sortymentowa pozyskania

Strukturę sortymentową pozyskania przedstawia tabela nr 12.

Tabela 12. Struktura sortymentowa pozyskania w 2007 roku

Sortyment	Masa ogółem [m3]
M1, M2 iglaste	222
WC0 SO	989
WD SO	797
WC0 SW	1422
WD SW	1198
S2A SO	1181
S2B SO	1104
S2A SW	24
S2B SW	533
S4 iglaste	2864
S3B iglaste	51
S10 iglaste	632
RAZEM IGLASTE	11017
M1, M2 liściaste	32
WC0 DB	1
WB0 DB	0
WD	1
WC0 OS	42
WD OS	14
WB0 BRZ	5
WC0 BRZ	30
S2A BRZ	19
S2B BRZ	134
S2A/B OS	48
S2A/B DB	50
S4 liściaste	320
RAZEM LIŚCIASTE	696
RAZEM MASA	11713

5. Sprzedaż drewna

W 2006 roku sprzedano ogółem 11,71 tys. m³ drewna. Szczegółowo strukturę sprzedaży według sortymentów przedstawia tabela “Sprzedaż drewna” – załącznik nr 10a do analizy. Pozostający, nie sprzedany zapas drewna na koniec analizowanego roku wyniósł 0 m³.

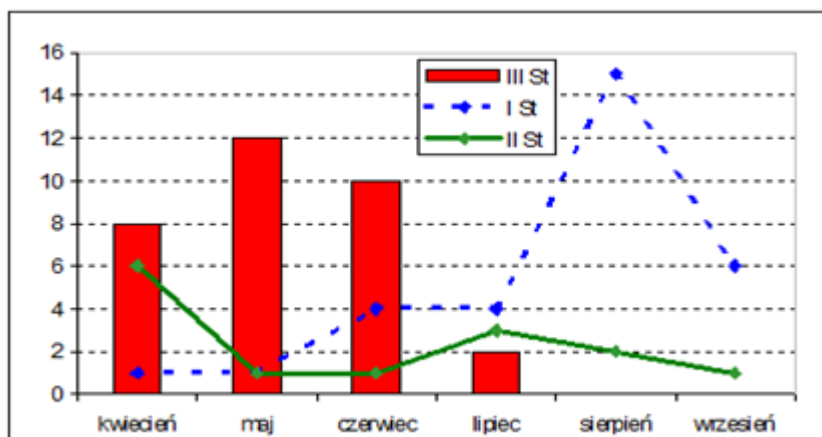
3.1.5. Ochrona przeciwpożarowa

Piotr Pieczyński

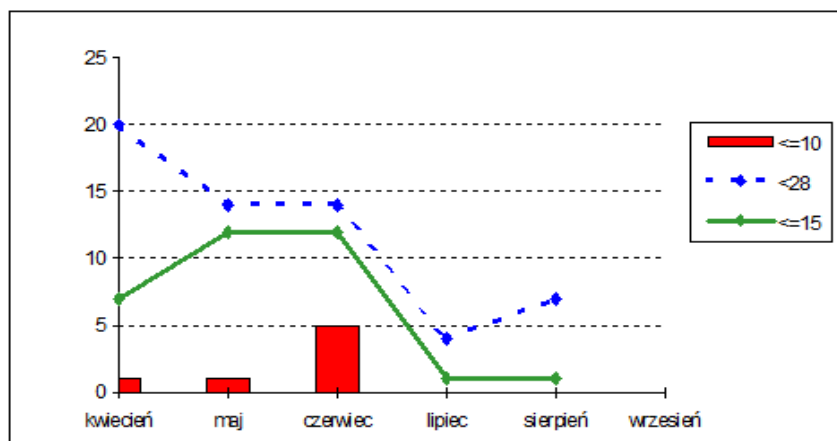
1. Analiza zagrożenia pożarowego w lasach

W roku 2007 odnotowano 46 dni z II i III stopniem zagrożenia pożarowego, w tym 32 dni o najwyższym III stopniu zagrożenia. Wilgotność ściółki mierzona o godzinie 9⁰⁰ spadała poniżej 10% 7 razy a poniżej 28% 59 razy. Najniebezpieczniejszy pożarowo był czerwiec. W tym miesiącu odnotowano 11 dni w II i III stopniu zagrożenia pożarowego i 5 dni z utrzymującą się wilgotnością ściółki poniżej 10%. Charakterystyczne w 2007 roku było to, iż zagrożenie pożarowe wyraźnie przesunęło się na maj i czerwiec. W minionych latach okres największego zagrożenia pożarowego przypadął zazwyczaj na lipiec.

Rysunek 4. Liczba dni w stopniach zagrożenia pożarowego w okresie 1.04–31.09.2007 r.

Rysunek 5. Liczba dni w zakresach wilgotności ściółki mierzonej o godz. 9 w okresie 1.04–31.09.2007 r.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

2. Realizacja zadań bieżących z ochrony przeciwpożarowej

W 2007 roku zrealizowano następujące bieżące zadania z ochrony przeciwpożarowej:

- konserwowano 0,1 km pasów izolacyjnych;
- na bieżąco konserwowano sprzęt łączności bezprzewodowej, przeciwpożarowy i punkty czerpania wody;
- porządkowano pobocza dróg pod względem ochrony przeciwpożarowej na powierzchni 173,72 ha;
- powiększono prześwity na odcinku 21,5 km dróg.

W grudniu 2007 roku zakończono realizację przedsięwzięcia pt: "Dostosowanie systemu ochrony przeciwpożarowej w Wigierskim Parku Narodowym do wymogów prawnych", w którego finansowaniu znaczący udział miały środki finansowe Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej".

Szczegółowy zakres rzeczowo-finansowy wykonanych zadań:

- zakupiono samochód marki MITSUBISHI L200 2,5 DID z zamontowanym na skrzyni ładunkowej wysokociśnieniowym modułem gaśniczym FIRECO 5040B,
- zakupiono 14 sztuk hydronetek plecakowych wodnych z elastycznym zbiornikiem o pojemności 19 l.,
- zakupiono 29 szt. tłumic składanych z drążkiem aluminiowym dwuczęściowym, w tym: 14 szt. gumowych i 15 szt. metalowych,
- zakupiono akumulatory do radiotelefonu Motorola P200 – 20 szt. i anteny bazowe do stacji terenowych – 3 szt.,
- zakupiono przeciwpożarowe tablice informacyjne – 10 szt., tablice propagandowe – 5 szt. i znaki bezpieczeństwa – 32 szt.,

Koszt całego przedsięwzięcia wyniósł 182 909,82 zł (plan: 200 370,00 zł), w tym:
dotacja NFOŚiGW – 152 974,82 zł (plan: 170 000,00 zł)
środki własne WPN – 29 935,00 zł (plan: 30 370,00 zł)

3. Dane statystyczne występowania pożarów oraz poniesionych strat

Tabela 13. Pożary na terenie WPN w latach 2003-2007 odnotowane przez Służby Parku

Lp	Rok	Charakter pożaru	Pow. [ha]	Przyczyna	Wielkość strat skarbu państwa [zł]
1	2003	Pokrywy gleby – trawa, wł. Prywatna	0,01	Zaproszenie ognia niedopałkiem	-
2	2003	Budynki gospodarcze, wł. Prywatna	-	Podpalenie	-
3	2004	Podpowierzchniowy, obszar leśny	Zasięg punktowy	Podpalenie	-
4	2004	Budynek stacji hydrobiologicznej WPN	-	Zaproszenie ognia niedopałkiem	Wypalone elementy przeznaczone do rozbiórki

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

5	2004	Powierzchniowy, obszar leśny	Zasięg punktowy	Zaproszenie ognia niedopałkiem	-
6	2005	Nie odnotowano pożarów			
7	2006	Powierzchniowy, obszar leśny	0,07	Prawdopodobnie zaproszenie ognia niedopałkiem	-
8	2006	Powierzchniowy, obszar leśny	0,02	Zaproszenie ognia niedopałkiem	-
9	2006	Budynek mieszkalny, wł. Prywatna	-	Od grilla	-
10	2007	Powierzchniowy, obszar leśny	0,15	Zaproszenie ognia	-

4. Służba Ochrony Przeciwpożarowej Parku

Na terenie WPN działa Służba Ochrony Przeciwpożarowej Parku: patroluje teren, zabezpiecza miejsca zdarzenia do działań ratowniczych, pomaga jednostkom ochrony przeciwpożarowej w prowadzeniu akcji, uczestniczy w działaniach edukacyjnych parku. W okresie zagrożenia pożarowego służba prowadzi dyżury w oparciu o samochód patrolowo -gaśniczy wyposażony w wysokociśnieniowy moduł gaśniczy.

Działania SOPP w 2007 roku:

- dyżury przeciwpożarowe dwuosobowe na telefon były pełnione w godzinach od 15 do 23 w dni powszednie i od godziny 8 do 23 w dni świąteczne, dyżury te prowadzono od 2 kwietnia do 28 września,
- dyżury przeciwpożarowe w PAD, były pełnione jednoosobowo na umowę – zlecenie,
- akcje bezpośrednie:

Tabela 14. Akcje SOPP w 2007 roku

Data	Godzina rozpoczęcia	Godzina zakończenia	Miejsce działania	Opis działania
9.04	14.00	16.00	O.O. Krzywe, Oddz 57 nad jez. Samle	Wyjazd do pożaru, działanie wspólne z OSP Nowa Wieś
9.04	18.00	19.30	O.O. Krzywe, Oddz 57 nad jez. Samle	Kontrola pożarzyska
4.08	11.00	15.30	O.O. Wigry	Sprawdzenie gotowości pojazdu, patrol przeciwpożarowy
06.09	10.00	12.30	O.O.Leszczewek	Manewry „WPN 2007”

5. Zabezpieczenie przeciwpożarowe budynków i obiektów budowlanych

W 2007 roku zakończono prace pomiarowe instalacji elektrycznych odgromowych i uziemień we wszystkich budynkach WPN. Część instalacji wymaga napraw. Prace konserwatorskie ww. instalacji będą realizowane w 2008 roku.

W budynku Dyrekcji WPN wymieniono stare gaśnice, które były niezgodne z obowiązującą normą przeciwpożarową i wymogami EU.

Budynek mieszkalny przy biurówcu wyposażono w podręczny sprzęt gaśniczy i oznakowano znakami bezpieczeństwa.

3.2. Ochrona lądowych ekosystemów nieleśnych

Dorota Zaborowska

W 2007 r. powierzchnia gruntów nieleśnych w zarządzie Parku wynosiła 480,9 ha. W porównaniu do roku ubiegłego nieznacznie zmieniła się z powodu wykupu działki nr 555 w obrębie Leszczewek, w skład której wchodzi łąka o pow. 0,7042 ha.

Podział tych gruntów według kategorii użytkowania przedstawia się następująco:

grunty orne	- 187,7 ha
łąki i pastwiska	- 113,2 ha
nieużytki	- 180,0 ha

W ramach ochrony czynnej w 2007 roku wykonano zabiegi polegające na :

- usuwaniu zakrzaczeń i koszeniu podmokłych łąk na pow. 17,10 ha, wraz z usuwaniem biomasy poza powierzchnię, w celu przeciwdziałania ich zarastaniu i utrzymania obecnie istniejących zbiorowisk roślinnych;
- 2-krotnym koszeniu zarośli trojeści amerykańskiej *Asclepias syriaca* (gatunek obcego pochodzenia) na pow. 0,50 ha, w celu osłabienia siły życiowej i w konsekwencji wyeliminowania z flory WPN-u.

Zabiegi te zostały sfinansowane przez NFOŚiGW .

Grunty rolne o pow. 126,8 ha (42%) były użytkowane rolniczo:

- przez pracowników WPN-u w formie użyczenia i dzierżawy – 48,26 ha;
- przez miejscowych rolników na podstawie umów dzierżawnych – 52,37 ha;
- na potrzeby parku – 26,16 ha.

Na powierzchni 19 ha uprawiano owies, żyto, proso, grykę i łubin. Zabiegi te prowadzi się w celu utrzymania gruntów w odpowiedniej kulturze, zachowania różnorodności biologicznej, zapewnienia materiału siewnego na poletka zaporowe oraz zapobiegania zarastaniu gruntów rolnych przez roślinność drzewiastą i krzewy. Pozostałe 7,16 ha wykorzystano na poletka zaporowe utworzone w celu zatrzymania zwierzyny w lesie w okresie nasilonych szkód w uprawach rolnych. Na poletkach uprawiano owies, żyto z wyką, saradellę, proso i grykę.

W 2007 r. WPN ponownie złożył wniosek do ARiMR o przyznanie płatności obszarowej, uzupełniającej oraz z tytułu ONW (obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania) do gruntów rolnych o powierzchni 19 ha.

3.2.1. Ochrona różnorodności biologicznej w rolnictwie

Joanna Górecka

W 2007 kontynuowany był projekt pod nazwą „Rodzime rasy zwierząt gospodarskich pomagają zwiększyć dochód rolników z Wigierskiego Parku Narodowego”, finansowany przez Fundację Heifer Project International, koordynowany przez Stowarzyszenie Konferencja Służb Ochrony Przyrody Zielonych Płuc Polski, przy współpracy parku. W 2007 roku w ramach tego projektu zakupiono 2 kłaczki rodzimej rasy konik polski i przekazano je do dwu gospodarstw z otuliny parku.

Latem przeprowadzono okulizację ponad 250 podkładek jabłoni oraz 100 podkładek gruszy. Zrazy do szczepienia pobierano w wielu wsiach na terenie parku i w otulinie, łącznie ponad 30 odmian jabłoni i grusz. Rolnikom przekazano 99 szt. sadzonek jabłoni lokalnych odmian ze szkółki w Tartaku. W sumie sadzonki trafiły do 28 gospodarstw z 16 wsi, w liczbie od 1 do 5 sztuk na gospodarstwo.

W czerwcu 2007 roku odbyło się dwudniowe szkolenie dla rolników – mieszkańców parku na temat rolnictwa ekologicznego. Oprócz wysłuchania wykładów rolnicy odwiedzili dwa gospodarstwa ekologiczne w województwie podlaskim, udział w szkoleniu wzięło 30 osób.

Ponadto realizując działania wynikające z zakończonego już projektu „Zachowanie i ochrona różnorodności biologicznej w rolnictwie na terenie WPN” park wraz ze Stowarzyszeniem KSOP ZPP koordynował przekazanie z gospodarstw rolnych, które otrzymały krowy polskie czerwone, dwóch jałówek do kolejnych gospodarstw. Projekt ten zdobył wyróżnienie w konkursie na najlepsze dzieło obywatelskie Pro Publico Bono (zgłosiło go Stowarzyszenie Konferencja Służb Ochrony Przyrody Zielonych Płuc Polski).

Łącznie jest już 18 gospodarstw hodujących konie i bydło rodzimych ras na terenie parku i otuliny, a ich liczba będzie rosła poprzez przekazywanie młodych zwierząt do kolejnych gospodarstw.

3.3. Ochrona ekosystemów wodnych

Michał Osewski

W 2007 r. w wybranych ekosystemach wodnych parku kontynuowano program ochrony zespołów ryb i raków. Zabiegi ochronne wykonywano w jeziorach Wigry, Pierty, Leszczewek, Mulaczyisko, Białe Wigierskie, Długie Wigierskie, Muliczne, Suchar Rzepiskowy, Pietronaję, Konopniak i Wygorzele o łącznej powierzchni 2586,52 ha, oraz na rzece Czarnej Hańczy. Polegały one na:

I. zarybieniach wód gatunkami:

- zagrożonymi skutkami eutrofizacji wód (sielawa, sieja),
- drapieżnymi (szczupak, sum), w celu zwiększania ich liczebności i wzmacniania w ten sposób efektów biomanipulacji,
- zagrożonymi spadkiem liczebności (pstrąg potokowy, lin);

II. odłowach rybacko-wędkarskich, w tym:

1. odłowach regulacyjnych:

- ryb o krótkim cyklu życiowym, w celu zapobiegania wtórnemu zanieczyszczeniu jezior przez snące ryby (sielawa),
- ryb karpiowatych, w celu utrzymywania ich liczebności na odpowiednio niskim poziomie (płoc, leszcz),
- ryb migrujących poza obszar WPN (węgorz);

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

2. odłowach tarlaków do wychowu materiału zarybieniowego (sielawy, siei, szczupaka),
 3. odłowach wędkarskich,
 4. odłowach kontrolnych raków,
 5. odłowach kontrolnych ryb,
- III. lokalnym wykaszaniu trzcinowisk w celu poprawy warunków tarliskowych dla ryb oraz polepszenia warunków sanitarnych w strefie brzegowej;
- IV. obserwacji stanu zdrowotnego ryb.

I. Zarybienia

W 2007 r. dokonano zarybień jezior Wigry, Białe Wigierskie, Pierty, Mulaczysko, oraz Leszczewek, a także fragmentu rzeki Czarnej Hańczy. Łącznie zarybiono 2473,48 ha jezior oraz 2-kilometrowy odcinek rzeki. Ilości materiału zarybieniowego z podziałem na gatunki i ich sortymenty wielkościowe wprowadzone do wybranych wód parku zawarte są w załączniku 13.

Wpuszczony do jezior parku wylęg sielawy, siei oraz szczupaka w całości pochodził z wylęgarni ryb WPN. Z własnych tarlaków wyhodowano 38 880 000 szt. wylęgu sielawy (z czego 4 150 000 szt. sprzedano rybackim użytkownikom jezior), 135 000 szt. wylęgu siei oraz 360 000 szt. wylęgu szczupaka. W ramach wykonywanych usług wylęgarniczych, z których korzystało w sezonie 2006/2007 dziewięć podmiotów, uzyskano dodatkowo 5 440 000 szt. wylęgu sielawy, 75 000 szt. wylęgu siei oraz 2 820 000 szt. wylęgu szczupaka. Za inkubację ikry sielawy i siei park obciążył podmioty kwotą 11 292,50 zł, za inkubację ikry szczupaka przejął 1 140 000 szt. uzyskanego wylęgu.

W wylęgarni ryb WPN-u w Tartaku kontynuowano produkcję materiału zarybieniowego suma. Z narybku obsadowego zakupionego ze środków finansowych NFOŚiGW (7 000 szt.) uzyskano 6631 szt. narybku jesiennego, który przeznaczono na zarybienia wód parku.

Ze środków NFOŚiGW zakupiono także: 4 000 szt. narybku jesiennego pstrąga potokowego, 12 500 szt. krocza lina (500 kg) oraz 5000 szt. narybku jesiennego czystej genetycznie siei, który to materiał zarybieniowy w całości wpuszczono do jeziora Białego Wigierskiego.

II. Odłowy

1. **Odłowy regulacyjne** wykonywano w jeziorze Wigry (powierzchnia 2098,66 ha) przy wykorzystaniu rybackiego sprzętu biernego oplatającego (wontony sielawowe, siejowe, okoniowo-płociowe, leszczowe), biernego klatkowego (żaki, kozaki, mieroże, przestawa węgorzowa) oraz w niewielkim stopniu ciągnionego (przywłoka). W ramach odłowów regulacyjnych odłowiono 12 232 kg ryb. Dane dotyczące struktury odłowów zawarte są w załączniku.
2. **Odłowy tarlaków.** W kwietniu przeprowadzono na jeziorze Wigry odłowy tarlaków szczupaka, w listopadzie oraz grudniu odłowy tarlaków sielawy i siei. Odłowiono i pozyskano następujące ilości tarlaków (w kg) i zapłodnionej ikry (w litrach):
 - szczupaka – 591,5 kg / 20,25 l,
 - sielawy – 1992 kg / 233,0 l,
 - siei – 55 kg / 3,75 l.

Z ikry szczupaka wyhodowano 360 000 szt. wylęgu żerującego, który wpuszczono do parkowych jezior.

Ikra sielawy i siei jest inkubowana w wylęgarni ryb WPN, a wylęganie narybku nastąpi w marcu 2008 r. W wylęgarni zgromadzono także 73,5 litra ikry sielawy oraz 2,75 litra ikry siei, którą dostarczyły 4 spółki rybackie z poza terenu parku.

3. **Odłowy wędkarskie.** Presja wędkarska w roku 2007 była dużo mniejsza niż w roku 2006, co było wynikiem bardzo krótkiego okresu zlodzenia jezior w roku 2007 i skróconego okresu połowu z

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

lodu. Wędkarze odłowili w przybliżeniu ok. 15 000 kg ryb, głównie leszcza, płoci oraz okonia. W 2007 roku sprzedano 3864 licencje wędkarskie. Liczby sprzedanych licencji z podziałem na poszczególne kategorie przedstawiały się następująco:

- licencje roczne – 25;
- licencje półroczne – 367;
- licencje miesięczne – 23;
- licencje dwutygodniowe – 41;
- licencje tygodniowe – 139;
- licencje dzienne – 3193;
- inne – 76.

4. **Odłowy kontrolne raków.** W 2007 r. Instytut Rybactwa Śródlądowego przy współpracy z parkiem przeprowadził odłowy kontrolne raków w następujących jeziorach: Wigry, Białe Wigierskie, Długie Wigierskie, Muliczne. Odłowy kontrolne potwierdziły obserwacje z poprzednich ostatnich lat – liczebność raka pręgowatego, z niewiadomych przyczyn, jest nadal bardzo niska.
5. **Odłowy kontrolne ryb.** W 2007 r. Instytut Rybactwa Śródlądowego przy współpracy z parkiem przeprowadził odłowy kontrolne ryb w następujących jeziorach: Pietronajęc, Wygorzele, Konopniak oraz Suchar Rzepiskowy. Zebrane materiały są w trakcie opracowywania przez Instytut.

III. Lokalne wykaszanie trzcinowisk

W okresie zlodzenia wykonano na jez. Wigry (zatoka Zadworze oraz ploso Północne) koszenie roślinności wynurzonej (trzcinowisk), w celu poprawy warunków tarliskowych ryb oraz polepszenia warunków sanitarnych w strefie przybrzeżnej. Wykoszono łącznie ok. 3200 metrów linii brzegowej (8 ha), stosując zasadę naprzemiennego koszenia i pozostawiania brzegu w stanie nienaruszonym na podobnej długości co odcinki wykaszane.

IV. Stan zdrowotny ryb, śnięcia, zagrożenia

W 2007 r. nie wystąpiły w żadnym z jezior WPN-u zjawiska wywołujące masową śmiertelność ryb (przyduchy, epizoocje).

Podobnie jak w latach ubiegłych obserwowano negatywny wpływ kormorana czarnego na liczebność ichtiofauny.

V. Pozostała działalność

W 2007 roku WPN przy finansowym wsparciu NFOŚiGW realizował projekt „Czynna ochrona zespołów ryb w ekosystemach wodnych Wigierskiego Parku Narodowego w roku 2007”. W ramach projektu sfinansowano ze środków NFOŚiGW następujące zakupy wspomagające czynną ochronę ichtiofauny:

1. granulaty do wypełnienia filtrów biologicznych (złoże fluidalne i filtr szafkowy), pracujących w parkowym ośrodku zarybieniowym w Tartaku – 150 kg,
2. dwa komplety reagentów do miernika amoniaku (wyposażenie wylęgarni ryb),
3. zestaw regeneracyjny do sondy tlenowej MultiLine P4 f/SET 3 (wyposażenie wylęgarni ryb),
4. drewnochron do zabezpieczenia konstrukcji jazu piętrzącego przy wylęgarni ryb – 40 litrów,
3. narybek jesienny pstrąga potokowego – 4000 szt.,
4. materiał obsadowy suma – 7000 szt.,
5. narybek jesienny czystej genetycznie sieci – 5000 szt.,
6. narybek (kroczek) lina – 500 kg.

Koszt dotacji wyniósł 33 712,88 zł.

W ramach tego zadania, w roku 2008, zostanie wyremontowany i przebudowany pomost cumowniczy przy punkcie pozyskania tarlaków w Bryzglu oraz wyremontowany pomost cumowniczy w zatoce Jastrzęby.

3.4. Ochrona gatunków roślin i zwierząt

Lech Krzysztofiak, Wojciech Misiukiewicz

I. Czynna ochrona roślin

W ramach ochrony zagrożonych gatunków roślin kontynuowano badania dotyczące oceny efektu ekologicznego projektu związanego z czynną ochroną storczyków. Głównym celem rozpoczętego w 2003 roku projektu była ochrona dwóch zagrożonych gatunków storczyków umieszczonych w “Polskiej czerwonej księdze roślin naczyniowych” oraz na “Liście roślin wymierających i zagrożonych w Polsce” – miodokwiatu krzyżowego *Herminium monorchis* i kukuczki kapturkowatej *Neottianthe cucullata*. Po kilkadziesiąt osobników z obu gatunków storczyków przeniesionych zostało z macierzystych stanowisk (znad rzeki Rospudy i Kanału Augustowskiego) na stanowiska zastępcze wytypowane w granicach parku.

W przypadku kukuczki kapturkowatej na wszystkich nowych stanowiskach stwierdzono obecność przeniesionych storczyków. Na dwóch stanowiskach stwierdzono zwiększenie liczebności okazów przez wysianie nasion.

W przypadku miodokwiatu krzyżowego na dwóch nowych stanowiskach stwierdzono obecność introdukowanego gatunku. Nadal trudno jest jednak jednoznacznie ocenić efekt ekologiczny tego przedsięwzięcia.

W 2007 roku rozpoczęto realizację projektu dotyczącego zwalczania obcych gatunków roślin, które zagrażają rodzimej florze Parku. Projekt polegał na przeprowadzeniu w sierpniu inwentaryzacji stanowisk obcych gatunków roślin, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków inwazyjnych. Obszarem działania były zarówno tereny leśne, jak i nieleśne leżące w granicach Parku i w bezpośredniej jego otulinie, niezależnie od formy własności. W czasie prowadzenia inwentaryzacji część roślin zielnych (pojedyncze okazy lub ich niewielkie skupiska) usuwano poprzez wyrwanie ich z ziemi. Inwentaryzację prowadziły trzy dwunastoosobowe zespoły, przez okres dwóch tygodni, którym przydzielone zostały różne fragmenty Parku.

Ponadto, ponownie podjęto akcję zwalczania barszczu Sosnowskiego, który występuje w otulinie Parku w miejscowości Huta. Podjęto kompleksowe zabiegi zwalczania barszczu, polegające na: usunięciu 10 cm warstwy gleby na obszarach, na których występuje barszcz Sosnowskiego w największym zagęszczeniu, wykonaniu głębokiej orki, wapnowaniu gleby, mechanicznym usuwaniu roślin.

Usunięcie warstwy gleby, w której zdeponowane są nasiona wykonane zostało na przełomie czerwca i lipca, przy użyciu ciężkiego sprzętu (spychacza, koparki). Ziemia została przewieziona do nieczynnego wyrobiska żwirowego, znajdującego się w obrębie występowania populacji barszczu sosnowskiego, i zwapnowana. Miejsce składowania ziemi z nasionami będzie co roku szczegółowo monitorowane, a stwierdzone okazy barszczu będą usuwane. Ponadto co roku ziemia w tym miejscu będzie wapnowana. W lipcu wykonano pierwszą (z dwóch zaplanowanych w projekcie) głęboką orkę, na około 3 hektarowym obszarze występowania barszczu sosnowskiego. Pierwsze wapnowanie gleby zostało przeprowadzone przed głęboką orką. Wszystkie rośliny barszczu, które wykształciły liście zostały usunięte mechanicznie i spalone.

II. Ochrona stanowisk zwierząt zagrożonych wyginieciem

Na terenie parku wyznaczone są trzy strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania. Wszystkie dotyczą bielika (*Haliaeetus albicilla*). W 2007 roku 2 pary bielików wyprowadziły po 2 młode, w jednym gnieździe nie było sukcesu lęgowego.

III. Obserwacje rzadkich gatunków zwierząt

Poniżej przedstawiono tabelę zawierającą informacje o obserwacjach rzadkich gatunków zwierząt na terenie parku i jego otuliny. Są to wyniki obserwacji prowadzonych przez pracowników parku. Część z nich pochodzi z kart ewidencji wybranych gatunków zwierząt, wypełnianych co miesiąc przez leśniczych obwodów ochronnych.

Tabela 15. Obserwacje rzadkich gatunków zwierząt w 2007 r.

Lp.	Gatunek	Liczba osob.	Data obser.	Lokalizacja –Obwód Ochronny	Obserwator
1	Bąk	2	maj	Mikołajewo, Zat. Cieszkiniajki, gniazdo	Wojciech Misiukiewicz
		2	maj	Mikołajewo, „Piaski”, gniazdo	W. Misiukiewicz
2	Bielik	2	10 kwi 07	Leszczewek	P. Rogala
		2	19 kwi 07	Leszczewek	P. Rogala
		1	18 mar 07	Lipowe	J. Buczyński
		2	5 sty 07	Maćkowa Ruda	J. Milewski
		1	19 sty 07	Mikołajewo	K. Warakomski
		2	14 mar 07	Mikołajewo	J. Milewski
		1	8 mar 07	Maćkowa Ruda	K. Warakomski
		1	19 mar 07	Maćkowa Ruda	K. Warakomski
		2	21 wrz 07	Mikołajewo	T. Huszcza
		1	24 wrz 07	Mikołajewo	T. Huszcza
		3	29 sie 07	Czerwony Krzyż	M. Stankiewicz

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

		1	4 wrz 07	jez. Wigry	M. Stankiewicz
		1	5 lis 07	Krzywe	M. Stankiewicz
	Błotniak stawowy	2	czerwiec	Powały, w-pa Ostrów (naprzeciwko wieży widokowej), gniazdo (4 młode)	Wojciech Misiukiewicz
		2	czerwiec	Mikołajewo, Zatoka Cieszkiniajki, gniazdo	W. Misiukiewicz
4.	Czapla biała	1	luty	Wysoki Most, rzeka Czarna Hańcza, pierwsza obserwacja w roku	Wojciech Misiukiewicz
		5	lipiec	Mikołajewo, „Piaski	W. Misiukiewicz
5.	Kobuz	2	wiosna	Powały, gniazdo na sośnie (1 młode wypadło z gniazda, przewieziono do woliery)	Wojciech Misiukiewicz
6.	Kania ruda	1	20 kwi 07	Powały	A. Gwaj
		2	lipiec	Powały, wyspa Ostrów, gniazdo (1 młode)	Wojciech Misiukiewicz
7.	Krzyżodziób świerkowy	2	26 sty 07	Wysoki Most	Z. Zaborowski
8.	Piżmak		wiosna	Lipniak, wieś Królówek, wyrobisko potorfowe, kolonia kopców	Wojciech Misiukiewicz
9.	Zimorodek	1	5 lut 07	Rz. Maniówka	M. Juskiewicz
10.	Wilk	2	23 lut 07	Wysoki Most	Z. Zaborowski
		4	27 sty 07	Lipowe	J. Bednarek
		4	7 lut 07	Lipowe	J. Bednarek
		3	26 sty 07	Powały	A. Gwaj
11.	Włochatka	2	wiosna	Krusznik, „Łysa Górka”, gniazdo – dziupla w starej sośnie	Wojciech Misiukiewicz

Obserwacje terenowe nasuwają kilka uwag i wniosków.

1. Wyjątkowo rzadkie, w porównaniu z latami poprzednimi były obserwacje norki amerykańskiej.
2. Odcinki brzegów, przy których (wg „Załącznika do regulaminu amatorskiego połowu ryb...”), mogą być cumowane łodzie do pomostów stanowią bardzo często miejsca lęgowe ptactwa wodnego. Z kolei odcinki brzegów i przyległego do nich pasa wody, które są wyłączone z wędkowania, w większości nie są w ogóle lub wyjątkowo zasiedlane przez ptaki.
3. Obszary brzegów, przy których prowadzone było zimowe wykaszanie trzciny są bardzo chętnie wykorzystywane jako miejsca lęgowe przez ptaki wodne. Miejsca takie najchętniej są zasiedlane, zwłaszcza w sąsiedztwie miejscowości i osad ludzkich.

IV. Monitoring ptaków na jeziorze Wigry w 2007 r.

W 2007 r. prowadzony był monitoring ptaków na jeziorze Wigry, przez Państwa Dorotę i Jerzego Zawadzkich z Komitetu Ochrony Orłów. Wykonano 3 pełne kontrole (pływanie po całym obwodzie jeziora) w czerwcu, lipcu i sierpniu (tab. 1) oraz prowadzono obserwacje punktowe z ambon w Kruszniku i Bryzglu, na Piaskach, z 3 punktów od strony Mikołajewa i Rosochatego Rogu oraz z mostu na Postawie, i półwyspu Wigierskiego.

Za względnie reprezentatywne można uznać dane z monitoringu o liczebności perkoza dwuczubego, łabędzia niemego, krzyżówki i czapli siwej. W przypadku gągoła i nurogęsi prawdopodobnie najbardziej wiarygodna jest liczebność sierpniowa, kiedy ptaki przebywają na odkrytym lustrze wody. Najliczniejszy lęgowy ptak pływający Wigier, czyli łyśka, jest z całą pewnością niedoszacowany, gdyż większa część populacji kryje się w trzcinach. Najwyższa stwierdzona liczebność – 1000 osobników, jest niższa od jesiennych danych z lat wcześniejszych.

Zwraca uwagę niska liczebność kormorana. Trudno jednoznacznie ocenić, czy liczebność tego gatunku na Wigrach spada, czy po prostu ptaków było mało tylko w trakcie prowadzonych kontroli.

W trakcie liczeń stwierdzono obecność niełęgowych gatunków rzadkich:

- rybitwa wielkodzioba *Sterna caspia*: 1 os. 16.07 na zatoką Wigierki i 2 os. 17.08 w rejonie wysp przy Bryzglu;
- rybitwa białoczelna *Sterna albifrons*; 7 osobników 16.07 koło Cimochowizny;
- rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus* 6 osobników 08.06.2007 k. Rosochatego Rogu;
- czapla biała *Egretta alba* – 9 osobników przebywało na Wigrach w sierpniu;
- bielaczek *Mergus albellus* – 01.04, 2 pary koło Krusznika i 3 pary koło Bryzgla.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 16. Sumaryczne wyniki monitoringu ptaków wodnych na jeziorze Wigry w 2007 r.

Gatunek (wyłuszczone gatunki lęgowe)	Terminy kontroli		
	08.06.2007	16.07	17.08
	godzina 7-11	godzina 5-10	godzina 7-11.30
Perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	133 +71 pull	426+221 pull	300+129 pull
Kormoran czarny <i>Phalacrocorax carbo</i>	82	70	202
Bąk <i>Botaurus stellaris</i>	1	1	-
Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	13	10	3
Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	61+17 pull	21+21 pull	62+25 juv
Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i>	1	-	-
Krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i>	127	47	26
Głowienka <i>Aythya ferina</i>	3	-	5
Czernica <i>Aythya fuligula</i>	2	-	-
Gągoł <i>Bucephala clangula</i>	38+10 pull	122	56
Tracz nurogęs <i>Mergus merganser</i>	5+9 pull	6	61
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	2	2	3+2 juv
Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	4	-	-
Myszołów <i>Buteo buteo</i>	1	-	-
Łyska <i>Fulica atra</i>	33+8 pull	358	1000
Żuraw <i>Grus grus</i>	1	-	-
Śmieszka <i>Larus ridibundus</i>	43	145	239
Mewa pospolita <i>Larus canus</i>	1	18	11
Mewa srebrzysta <i>Larus argentatus</i>	-	4	3
Rybitwa wielkodzioba <i>Sterna caspia</i>	-	1	2
Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	21	31	55
Rybitwa białoczarna <i>Sterna albifrons</i>	-	7	-
Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	5	-	-
Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	6	-	-
Razem	698	1511	2184

Objaśnienia: pull – pisklą, juv – osobnik młodociany

V. Opieka nad chorymi i rannymi zwierzętami

W 2007 roku, w ośrodku rehabilitacji w Maćkowej Rudzie zapewniono opiekę zwierzętom rannym w wypadkach losowych. Zestawienie tych zwierząt przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Ewidencja zwierząt przetrzymywanych w ośrodku rehabilitacji zwierząt w Maćkowej Rudzie w 2007 r.

Lp.	Gatunek	Historia/data przyjęcia	Stan zwierzęcia	Historia wypuszczenia/przekazania zwierzęcia
1.	Łabędź niemy	Zgłoszony przez n—ctwo Szczebra, przywieziony przez pracownika WPN Andrzeja Maliszewskiego 07.01.2007	Dorosły ptak w dobrej kondycji	Wypuszczony na rz. Czarną Hańczę 12.01.2007
2.	Łabędź niemy	Zgłoszony i przywieziony przez PSP Bryzgiel 26.01.2007	Młody ptak dokarmiany przez mieszkańców wsi	Wypuszczony na rz. Czarną Hańczę 02.02.2007
3.	Łabędź niemy – 2 osobniki	Przywieziony przez Straż Pożarną Sejny 21.02.2007	Zdrowe, młode ptaki znalezione na drodze przy Komendzie Policji w Sejnach	Wypuszczone na rz. Czarną Hańczę we wsi Wysoki Most 28.02.2007
4.	Kuropatwa – 2	Zgłoszone przez mieszkańca	Dorosłe osobniki	Ptaki uśpione przez

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

	osobniki	Suwałk 06.03.2007	potracone przez samochód	lekarza weterynarii 06.03.2007
5.	Bóbr europejski	Zgłoszony przez Policję 17.03.2007	Potracony przez samochód na trasie Suwałki-Budzisko (rozległe uszkodzenia zewnętrzne i wewnętrzne)	Zwierzę uśpiono 17.03.2007
6.	Borsuk	Zgłoszony przez turystę z Warszawy. Potracony przez samochód na trasie Wysoki Most-Pogorzelec Las 21.03.2007	Zwierzę padło	Zwłoki zamrożono do preparacji
7.	Bocian biały	Zgłoszony przez Straż Pożarną Suwałki 26.04.2007	Wieś Podbudówek, dorosły ptak ze złamanym skrzydłem. Skrzydło amputowane przez lekarza weterynarii z Suwałk	Ptak padł 27.04.2007
8.	Gawron	Przywieziony przez lekarza weterynarii p .L. E. Duszyńską z lecznicy suwalskiej ul. Daszyńskiego 24.05.2007	Młody osobnik wypadł z gniazda	Wypuszczony na wolność w Maćkowej Rudzie 19.06.2007
9.	Wilga	Przywieziona przez p. M. Rakowskiego zam. Buda Ruska 30.05.2007	Młody ptak odebrany psu we wsi Zakąty.	Ptak padł 31.05.2007
10.	Bocian biały	Zgłoszony przez p. Józefa Czartalińskiego zm. Łanowcze Duże. Przywieziony przez pracownika WPN Wojciecha Misiukiewicza 08.06.2007	Młody osobnik ranny w wyniku kolizji z samochodem. Złamane oba skrzydła. Skrzydła amputowano	Ptak padł 17.06.2007
11.	Kawka	Zgłoszona przez mieszkańca Suwałk. Przywieziona przez pracownika WPN Wojciecha Misiukiewicza 08.06.2007	Młody ptak wypadł z gniazda	Wypuszczona na wolność w m. Maćkowa Ruda 19.06.2007
12.	Dzięcioł duży	Ptak przywieziony ze wsi Czerwony Krzyż przez turystę 10.06.2007	Młody ptak wypadł z dziupli	Wypuszczony na wolność w m. Maćkowa Ruda 19.07.2007
13.	Bocian biały	Zgłoszony i przywieziony przez pracownika Suwalskiego Parku Krajobrazowego 03.07.2007	Młody ptak wypadł z gniazda	Wypuszczony na wolność w m. Maćkowa Ruda 22.07.2007
14.	Bocian biały	Przywieziony przez pracownika WPN Andrzeja Maliszewskiego 04.07.2007	Młody ptak wypadł z gniazda	Wypuszczony na wolność w m. Maćkowa Ruda 12.07.2007
15.	Wiewiórka –4 osobniki	Zgłoszone przez ZUL Powały. Młode osobniki wypadły z gniazda straconego przez wichurę 05.07.2007	Podano płyny wzmacniające przez lekarza weterynarii	Wypuszczone na wolność w m. Maćkowa Ruda 20.07.2007
16.	Bocian biały	Zgłoszony przez sołtysa wsi	Dorosły osobnik,	Ptak uśpiono przez lekarza

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

		Monkinie 06.07.2007	połamane obie nogi	weterynarii 06.07.2007
1.	Bocian biały – 2 osobniki	Przywiezione przez Straż WPN z m. Iwanówka, gm. Giby z gospodarstwa p. Henryka Biniewskiego 09.07.2007	Młode ptaki pochodzące z gniazda zniszczonego przez wiatr (ze słupa elektrycznego)	Jeden z ptaków uśpiony przez lekarza weterynarii 10.07.2007 Drugi z ptaków wypuszczony na wolność w m. Maćkowa Ruda 12.07.2007
18.	Gołąb domowy	Zgłoszony przez mieszkańca Suwałk. 09.07.2007	Młody ptak przywieziony przez pracownika WPN Wojciecha Misiukiewicza	Ptak pozostał w gospodarstwie opiekuna woliery Marka Barszczewskiego w m. Maćkowa Ruda
19.	Płomykówka	Przywieziona przez Straż Pożarną Sejny 09.07.2007	Młody ptak w dobrej kondycji	Wypuszczona na wolność w m. Maćkowa Ruda 14.08.2007
20.	Jerzyk	Przywieziony przez pracownika WPN Wojciecha Misiukiewicza 09.07.2007	Młody ptak wypadł z gniazda	Podłożony do gniazda jerzyków w m. Czerwony Folwark
21.	Bocian biały	Przywieziony przez pracowników Zakładu Energetycznego Suwałki 19.07.2007	Młody ptak uwięziony w gnieździe – przywiązany sznurkiem od snopowiązałki za nogę. Martwica nogi	Ptak uśpiony przez lekarza weterynarii 20.07.2007
22.	Jeż – 7 osobników	Zgłoszone przez p. J. Bienia z m. Mikołajewo. 21.07.2007	Dorosłe i jeden młody zostały zabite przez kosiarkę rotacyjną podczas prac polowych	Wypuszczone na wolność w m. Maćkowa Ruda 27.08.2007
23.	Borsuk	Zgłoszony przez leśniczego O.O. Krusznik 27.07.2007	Młody osobnik potrącony przez samochód na trasie Tobołowo-Krusznik	Zwierzę uśpione przez lekarza weterynarii z Suwałk 27.07.2007
24.	Łabędź niemy	Zgłoszony przez turystę z pola biwakowego w m. Maćkowa Ruda 28.07.2007	Młody ptak z haczykiem wędkarskim w dziobie – hak usunięto	Wypuszczony na rz. Czarną Hańczę 31.07.2007
25.	Kobuz	Zgłoszony przez turystów. Przywieziony przez pracownika parku Wojciecha Misiukiewicza 30.07.2007	Młody ptak wypadł z gniazda na terenie O.O. Powały WPN	Wypuszczony na wolność 30.08.2007
26.	Gacek brunatny	Przywieziony przez leśniczego O.O. Wysoki Most 31.07.007	Młody osobnik znaleziony przez turystów	Wypuszczony na wolność w m. Maćkowa Ruda 27.08.2007
27.	Jerzyk	Zgłoszony przez mieszkankę Suwałk. Przywieziony przez pracownika parku Wojciecha Misiukiewicza 15.08.2007	Młody ptak wypadł z gniazda	Wypuszczone na wolność w m. Maćkowa Ruda 29.08.2007
28.	Gołąb domowy	Przywieziony przez mieszkankę Suwałk 04.08.2007	Młody ptak wypadł z gniazda	Pozostał w gospodarstwie opiekuna woliery Marka Barszczewskiego
29.	Bocian biały	Przywieziony przez Straż Pożarną Sejny 05.08.2007	Młody ptak w dobrej kondycji	Wypuszczone na wolność w m. Maćkowa Ruda 19.08.2007
30.	Bocian biały	Zgłoszony przez p.	Młody ptak wypadł z	Ptak uśpiony 16.08.007

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

		Wyżykowskiego z m. Żłobin 1 15.08.2007	gniazda. Połamane obie nogi	
31.	Bocian biały	Zgłoszony przez mieszkankę m. Burdeniszki. 17.08.2007	Młody ptak wypadł z gniazda. Złamana noga	Ptak padł 18.08.2007
32.	Bocian biały	Zgłoszony przez p. Puczyłowskiego z m. Żłobin. 27.08.2007	Młody ptak w dobrej kondycji	Wypuszczony na wolność w m. Maćkowa Ruda 27.08.2007
33.	Bocian biały 2 osobniki	Przywieziony przez p. Konopko z m. Rudniki, Gm. Raczki 01.08.2007	Ptak wychowany prze p. Konopkę	Wypuszczone na wolność w m. Maćkowa Ruda 07.09.2007
34.	Oknówka	Zgłoszona przez pracowników Domu Pracy twórczej na Wigrach 31.08.2007	Młode ptaki wypadły z gniazda.	Podłożone z powrotem do gniazda 31.08.2007
35.	Błotniak stawowy	Przywieziony przez pracownika parku Wojciecha Misiukiewicza 03.09.2007 r.	Dorosły ptak ze złamanym i krzywo zrośniętym skrzydłem	Przekazany do ZOO w Warszawie 05.12.2007
36.	Pustułka	Przywieziona przez Straż WPN 11.09.2007	Dorosły ptak, amputowano lewe skrzydło prze lekarza weterynarii z Suwałk	Przekazany do ZOO w Warszawie 05.12.2007
37.	Łabędź niemy	Przywieziony z Zalewu Arkadia w Suwałkach przez pracownika parku Wojciecha Misiukiewicza 28.12.2007	Mody ptak ze złamanym i krzywo zrośniętym skrzydłem	Do końca 2007 roku pozostawał w Ośrodku Rehabilitacji Zwierząt WPN

3.5. Działalność edukacyjna

Joanna Adamczewska, Katarzyna Łukowska

Dział Edukacji realizował zadania w 2007 roku na podstawie rocznego *Planu pracy na rok 2007*. Części zadań nie udało się wykonać z uwagi na negatywną decyzję NFOŚiGW o przyznaniu dotacji na ten cel. Zadania z zakresu edukacji były realizowane przez 8-osobowy zespół: kierownika, sześciu specjalistów ds. edukacji oraz specjalistę ds. promocji i wydawnictw. Według formularza pt. *Ewidencja aktywnych form edukacji* odnotowano udział 8 517 osób w działaniach edukacyjnych w 2007 r.

Tabela 18. Liczba osób uczestniczących w aktywnych wydarzeniach edukacyjnych w 2007 r.

Liczba uczestników					
Ludność miejscowa		Osoby odwiedzające		Osoby obsługujące	Ogółem
dorośli	uczniowie	dorośli	uczniowie	177	8517
734	1495	2414	3697		

W 2007 roku prowadzono następujące działania edukacyjne:

1. Zajęcia stacjonarne i terenowe w Ośrodku Edukacji Środowiskowej (OeŚ) nad

Zatoką Słupiańską jeziora Wigry oraz na ścieżkach edukacyjnych i w siedzibie parku w Krzywem.

Zajęcia prowadzono w okresie od kwietnia do października 2007 roku. Z oferty edukacyjnej korzystały szkoły wszystkich szczebli – od przedszkoli począwszy na szkole średniej skończywszy. W zajęcia edukacyjnych wzięło udział 1246 uczniów. Zajęcia prowadzono wg. scenariuszy własnych i ze zbioru pt. „Po ścieżkach edukacyjnych WPN”. Oprócz zajęć terenowych prowadzono również zajęcia laboratoryjne, wykorzystując profesjonalny sprzęt badawczy (mikroskopy stereoskopowe, lupy binokularne) i zestawy laboratoryjne do badania chemizmu wody.

Ponadto zorganizowane zostało koło ekologiczne dla uczniów gimnazjów szczególnie zainteresowanych przyrodą pt. „Wigierski Tropiciel”. Grupa 10 uczniów uczestniczyła w 2007 roku w trzech spotkaniach terenowych, które będą kontynuowane w 2008 roku.

2. Współpraca ze szkołami różnych szczebli kształcenia w zakresie prowadzenia zajęć, prelekcji i organizacji imprez.

Prowadzono prelekcje i zajęcia w szkołach na terenie parku i poza nim, wzięło w nich udział 660 osób (28 spotkań). Pracownicy Działu Edukacji aktywnie uczestniczyli w wydarzeniach i imprezach szkolnych, odpowiadając tym samym na liczne zaproszenia. Ponadto w ciągu całego roku do rozmaitych placówek oświatowych dostarczano wydawnictwa własne i pozyskane z innych ośrodków. Przykłady prowadzonej w 2008 współpracy ze szkołami:

- współpraca z Zespołem Szkół w Przebrodnie przy realizacji ogólnopolskiego programu „Nasze Rzeki”;
- prowadzenie zajęć dla koła przyrodniczego z SP w Starym Folwarku;
- cykl spotkań pt. „Cztery pory roku” w SP Nr 11 w Suwałkach;
- współorganizacja pikniku ekologicznego w Przedszkolu Nr 3 w Suwałkach;
- pomoc przy realizacji programu „Przyjazna Szkoła” w Zespole Szkół w Płocicznie;
- cykl zajęć pt. „Poznajemy rodzime gatunki flory i fauny” dla dzieci w wieku przedszkolnym (oddziały przedszkolne SP w Starym Folwarku, Przebrodnie) i szkolnym (SP w Nowej Wsi, SP w Starym Folwarku, SP w Jeleniewie, Zespole Szkół w Przebrodnie, SP w Poddubówku, Zespół Szkół w Przerośli, Zespół Szkół w Kaletniku).

3. Programy edukacyjne.

3.1. Program edukacji regionalnej.

Od 2000 roku w Wigierskim Parku Narodowym jest realizowany program edukacji regionalnej z zakresu przywracania dawnych, tradycyjnych rzemiosł – ceramiki, tkactwa, rzeźbiarstwa. W 2007 roku prowadzono warsztaty tkackie (12 spotkań) i ceramiczne (21 spotkań) – w siedzibie WPN i w okolicznych szkołach. W warsztatach wzięło udział w sumie 808 osób. Uczestnicy warsztatów poznawali sposoby pozyskiwania gliny, przygotowywania jej do obróbki na kole garncarskim i wykonywali drobne przedmioty użytkowe i dekoracyjne (dzbanuszki, kubeczki, aniołki, listki, etc). W czasie warsztatów tkackich uczniowie wyplatali tradycyjne krajki i poznawali sposoby zakładania osnowy na krosnach ramowych.

3.2. Program edukacji ekologicznej pt. “Program Ekozespołów”.

W 2007 roku kontynuowano współpracę ze szkołami zaangażowanymi w realizację *Programu Ekozespołów*. W roku szkolnym 2006/2007 do programu przystąpiło 233 uczniów z 10 placówek (1 przedszkole, 3 gimnazja, 6 szkół podstawowych). Ta edycja programu zakończona została konkursem

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

pod tytułem „Nasze działania na rzecz Ziemi – czyli ekoespoły w naszej szkole i przedszkolu (szczegóły w punkcie 6.3). Instruktorzy wraz z uczniami przeprowadzili wiele działań zmierzających do poprawy stanu środowiska – zarówno w swoich gospodarstwach domowych, na terenie szkoły jak i poza nią. Działania w ramach programu obejmowały: pomiary w gospodarstwach domowych- zużycia wody, energii, gazu i wytwarzanych odpadów, wdrażanie planów oszczędnościowych, organizowanie kampanii informacyjnych dotyczących rozwiązywania wybranych problemów ekologicznych w szkołach, wsiach i gminach.

W marcu 2007 zawarto kolejne porozumienie o współpracy z ogólnopolskim koordynatorem programu – Fundacją GAP w sprawie wdrażania programu w szkołach współpracujących z WPN. Park, jako lokalny koordynator programu przekazał wszystkim instruktorom i uczestnikom materiały dydaktyczne – poradniki, podręczniki, ankiety, plakaty, biuletyny, które zostały wydane przez Fundację GAP Polska w Warszawie. W nowym roku szkolnym 2007/2008 zorganizowano nabór uczestników do kolejnej edycji programu, zgłosiło się 123 osoby z 10 szkół.

3.3. Program edukacji przyrodniczej pt. „Czym skorupka za młodu nasiąknie czyli jak pokochać przyrodę, żeby ona pokochała nas”.

Jest to program edukacyjny o zasięgu ogólnopolskim, opracowany przez Gorczański Park Narodowy, adresowany do uczniów klas I-III szkół podstawowych. Obejmuje on trzy lata nauczania zintegrowanego i jest zgodny z podstawą programową. Roczny cykl zajęć dla każdej klasy składa się z dziesięciu tematów, przeznaczonych do realizacji w kolejnych miesiącach roku szkolnego. Wigierski Park Narodowy jest koordynatorem tego programu w szkołach z terenu powiatów: augustowskiego, sejneńskiego i suwalskiego. Do programu zgłosiło się 25 nauczycieli. Każdy nauczyciel otrzymał bezpłatny pakiet edukacyjny zawierający scenariusze zajęć i pomoce dydaktyczne do realizacji w całym okresie trwania programu. Pakiet został wydany przez Gorczański Park Narodowy, a sfinansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wdrażanie programu związane było z przeprowadzeniem cyklu warsztatów dla nauczycieli. W roku 2007 odbyły się dwa warsztaty wiosenne dla nauczycieli biorących udział w programie. Prowadzono także zajęcia dla dzieci ze szkół realizujących program.

4. Warsztaty

4.1. Warsztaty dla nauczycieli

4.1.1. Warsztaty nt. programu edukacji przyrodniczej pt. „Czym skorupka za młodu nasiąknie czyli jak pokochać przyrodę, żeby ona pokochała nas”

Program opisano w punkcie 3.3. Zorganizowano dwa warsztaty tzw. wiosenne dla 25 osobowej grupy nauczycieli zainteresowanych udziałem w programie.

4.1.2. Warsztaty nt. programu edukacyjnego Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków pt. „Przyroda wokół nas – ptaki”.

Program ma charakter ogólnopolski, koordynowany jest przez PTO, a skierowany jest głównie do nauczycieli i uczniów szkół średnich, gimnazjów oraz starszych klas szkół podstawowych. Zakres prezentowanych zagadnień daje możliwość włączenia do programu nauczycieli różnych specjalności i realizacji edukacyjnej ścieżki ekologicznej w szkole w ramach różnych przedmiotów: przyrody, biologii, języka polskiego, języków obcych, informatyki, nauczania zintegrowanego. Celem programu jest zachęcenie dzieci i młodzieży do obserwacji ptaków. Warsztaty składały się z części teoretycznej, prowadzonej przez pracownika PTO oraz części

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

terenowej, polegającej na obserwacji ptaków (prowadzona przez pracownika WPN-u). W warsztatach wzięło udział 20 nauczyciel z 18 szkół z terenu powiatów: augustowskiego, sejneńskiego, suwalskiego. Uczestnicy otrzymali nieodpłatne pakiety materiałów do prowadzenia zajęć z młodzieżą.

4.1.3. Warsztaty nt. „Kampanii przeciw eutrofizacji zbiorników wodnych P-STOP”

Kampania została zainicjowana przez WWF w Szwecji i finansowana jest przez Szwedzką Agencję Ochrony Środowiska. Skierowana jest do lokalnych koordynatorów programu „Obserwator Przyrody” a przez nich do nauczycieli biorących udział w programie. W Kampanii biorą udział placówki edukacyjne z Estonii, Finlandii, Litwy, Łotwy, Polski, Rosji i Szwecji. Kampania jest koordynowana w Polsce przez Polski Klub Ekologiczny, we współpracy z którym zorganizowano warsztaty w Wigierskim Parku Narodowym. W warsztatach uczestniczyło 34 nauczycieli z 13 szkół z terenu województwa podlaskiego. Celem Kampanii jest przekazanie wiedzy na temat detergentów i skutków ich obecności w ekosystemach wodnych. Skoordynowanie działań w ramach kampanii w kilku krajach ma za zadanie doprowadzić do zmniejszenia ilości fosforanów docierających do Morza Bałtyckiego i zmniejszenie eutrofizacji zbiorników wodnych.

4.1.4. Spotkanie informacyjne nt. Programu Ekozespołów.

Szczegóły nt. programu podane zostały w punkcie 3.2. W październiku 2007 r. przeprowadzone zostało szkolenie 20-osobowej grupy nauczycieli (szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły średnie) zainteresowanych udziałem w programie w kolejnej edycji 2008/2009. Uczestnicy otrzymali nieodpłatnie materiały do pracy z młodzieżą.

4.1.5. Warsztaty pt. „Zielonymi ścieżkami”.

W czerwcu br. zorganizowano warsztaty terenowe dla 22-osobowej grupy nauczycieli z okolicznych szkół nt. możliwości wykorzystania ścieżek edukacyjnych WPN-u w realizacji programów edukacji ekologicznej w szkołach.

4.2. Warsztaty dla pracowników świetlic

We współpracy ze Stowarzyszeniem „Ziemia Sejneńska” zorganizowano 4-dniowe warsztaty dla obecnych i przyszłych pracowników świetlic z terenu gmin: Giby, Krasnopol, Płaska, Sejny, Puńsk (powiat sejneński) pod hasłem „Edukacja ekologiczna”. Tematyka warsztatów koncentrowała się na przekazaniu metod i form pracy z młodzieżą oraz sposobów organizowania kół zainteresowań i pozyskiwaniu środków na projekty związane z edukacją ekologiczną. W programie szkolenia znalazły się m.in. następujące zagadnienia: *Organizowanie i prowadzenie zajęć przyrodniczych dla młodzieży, Metody aktywizujące w edukacji ekologicznej, Propozycje ogólnopolskich i regionalnych programów edukacji ekologicznej na kołach zainteresowań, Zajęcia ceramiczne jako jedna z form aktywności twórczej, Las w komiksie, czyli wykorzystanie komiksu w pracy z młodzieżą nad tematami przyrodniczymi.* W szkoleniu uczestniczyło 21 osób.

4.3. Warsztaty dla dzieci i młodzieży

W grudniu zorganizowano warsztaty tworzenia kartek i ozdób świątecznych. Zajęcia przeprowadzono w dwóch grupach w ciągu dwóch dni (łącznie 8 godzin). Uczestniczyli w nich uczniowie SP w Starym Folwarku i w Nowej Wsi. W warsztatach wzięło udział w sumie 50 osób.

5. Imprezy i akcje

5.1. Dzień Ziemi

W 2007 r. obchody międzynarodowego Dnia Ziemi zorganizowano w formie „Rajdu Kamedulskiego” dla młodzieży. W imprezie wzięło udział w sumie około 50 osób (uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów z terenu parku i miasta Suwałki). Uczestnicy rajdu spotkali się 21 kwietnia br. w Starym Folwarku i rywalizowali na 12-kilometrowej trasie przebiegającej przez tereny wsi Stary Folwark i okolicznych miejscowości. Na trasie ukrytych było 6 przystanków, na których uczestnicy rajdu musieli wykazać się wiedzą o wydarzeniach historycznych związanych z okolicą oraz zręcznością. Poszczególne przystanki dotyczyły m.in.: okresu tzw. łowców reniferów, Jaćwingów, dziejów wigierskich Kamedułów, działalności Stacji Hydrobiologicznej nad Wigrami, Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, Wigierskiego Parku Krajobrazowego i Wigierskiego Parku Narodowego.

Zwycięskie drużyny otrzymały nagrody rzeczowe, a wszyscy uczestnicy rajdu pamiątkowe koszulki.

5.2. Europejski Tydzień Lasu

W 2007 roku WPN po raz drugi już zorganizował finał międzynarodowej imprezy pt. „Europejski Tydzień Lasu” (impreza jest koordynowana przez park od 2003 roku). Imprezę zorganizowano we współpracy z Forum Samorządowych Pojezierza Suwalsko – Augustowskiego, Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Białymstoku oraz Stowarzyszeniem Konferencja Służb Ochrony Zielonych Płuc Polski. Wsparcia finansowego udzieliły: Kuratorium Oświaty w Białymstoku oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku.

Do I etapu imprezy zaproszono 12 szkół średnich z tego terenu trzech powiatów: suwalskiego, sejneńskiego i augustowskiego. Szkoły z kolei zgłosiły grupę 117 uczniów o zainteresowaniach zgodnych z tematyką imprezy, przystąpili oni do testu wiedzy w języku angielskim. W wyniku konkursu wyłoniono 22 finalistów którzy wzięli udział w cyklu wykładów i sesji terenowej po Puszczy Augustowskiej, zorganizowanej przez Nadleśnictwo Augustów i Szczebra. Grupa finalistów wzięła też udział w II etapie imprezy – międzynarodowym spotkaniu młodzieży z kilku krajów europejskich: Finlandii, Francji, Szwecji, Hiszpanii i Litwy. Uczestnikami ETL była 55 osobowa grupa. Tematem wiodącym imprezy była dyskusja na temat ograniczenia emisji CO₂ i handel tzw. jednostkami pochłaniania. Uczestnicy imprezy brali udział w wykładach nt. zanieczyszczeń powietrza i protokołu z Kioto, monitoringu środowiska i energii odnawialnej oraz w zajęciach i warsztatach terenowych (badanie stanu środowiska – bioindykacji, stanu gleb i wód). Wydano także broszurę poświęconą zmianom klimatycznym, będącą materiałem pomocniczym dla uczniów i nauczycieli.

5.3. Akcja „Sprzątanie Świata”

Tegoroczną akcję zorganizowano 28 września, wzięło w niej udział około 600 osób – uczniów okolicznych szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich, pracowników parku. Efektem wspólnych działań jest zbiórka około 2,5 tony śmieci, zebranych na szlakach turystycznych i ścieżkach edukacyjnych, na poboczach głównych dróg, polach biwakowych, na obrzeżach lasów. Sprzątano także szlak wodny na rzece Czarnej Hańczy i brzegi jeziora Wigry – Zatokę Zadworze. Wszystkim uczestnikom zorganizowano wspólne ogniska z poczęstunkiem.

5.4. Święto Siei

W br. WPN włączył się aktywnie w organizację Święta Siei, cyklicznej imprezy na terenie Domu Pracy Twórczej w Wigrach. „Święto Siei” jest imprezą, która ma na celu prezentację zagadnień związanych z rybołówstwem i ochroną ryb oraz promocję walorów regionu. W programie jednodniowej imprezy znalazło się m.in.: pokazy slajdów znanych fotografików, wykłady nt. działalności Gospodarstwa Rybackiego PZW w Suwałkach i ochrony ichtiofauny w WPN,

inscenizacja „Legenda o siei” w wykonaniu uczniów SP w Maćkowej Rudzie, konkursy. W imprezie wzięło udział około 50 osób.

6. Konkursy

6.1. Konkurs literacki

Tematem konkursu literackiego było stworzenie miniatury literackiej o tematyce związanej ze środowiskiem wodnym i leśnym. W konkursie wzięli udział uczniowie szkół w Nowej Wsi, Starym Folwarku, Przebrodzie i Poddubówku. Na konkurs napłynęło 57 prac. Komisja konkursowa nagrodziła 19 prac. Decyzją zespołu oceniającego przyznano po 3 nagrody główne w trzech kategoriach wiekowych w dwóch tematach i jedno wyróżnienie. Nagrody zostały ufundowane ze środków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Nasza Suwalszczyzna”

6.2. Konkurs plastyczny „Leśny świat Suwalszczyzny”

Na konkurs napłynęło 46 prac indywidualnych (ze szkół: w Starym Folwarku, Przebrodzie, Poddubówku) i 2 prace grupowe (Dom Dziecka w Pawłówce i GOK w Przerośli), które zostały zgłoszone poza konkursem. Zostało przyznanych 9 nagród rzeczowych za I, II i III miejsce w trzech kategoriach wiekowych oraz 6 wyróżnień. Komisja konkursowa nagrodziła także dwie prace zbiorowe. Nagrody zostały ufundowane ze środków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Nasza Suwalszczyzna”.

6.3. Konkurs „Nasze działania na rzecz Ziemi czyli ekozespoły w szkole i przedszkolu”

Szkoły uczestniczące w Programie Ekozespołów w roku szkolnym 2006/2007 wzięły udział w konkursie na najlepiej działający ekozespół. W roku szkolnym 2006/2007 do programu przystąpiło 233 uczniów z 10 placówek (1 przedszkole, 3 gimnazja, 6 szkół podstawowych) – łącznie 16 ekozespołów. Komisja konkursowa przyznała 14 nagród. Komisja konkursowa wytypowała 4 szkoły do udziału w ogólnopolskiej edycji konkursu (Przedszkole Nr 3 w Suwałkach, SP Nr 6 i SP Nr 4 w Suwałkach i Gimnazjum Nr 7 w Suwałkach). Nagrody zostały ufundowane ze środków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Nasza Suwalszczyzna”. W konkursie ogólnopolskim ekozespół z Przedszkola Nr 3 w Suwałkach zdobył I miejsce w kategorii wiekowej przedszkoli.

6.4. Ogólnopolski konkurs ekologiczny pt. „Bioróżnorodność i formy ochrony przyrody w Polsce”.

Wigierski Park Narodowy włączył się w organizację ogólnopolskiego konkursu wiedzy ekologicznej, koordynowanego przez Białowieski Park Narodowy. Ogólny Konkurs Wiedzy Ekologicznej w roku 2007 miał już swoją drugą edycję, w ubiegłym roku wzięło w nim udział ponad 1000 osób z całej Polski. Do konkursu zaprosiliśmy szkoły z terenu trzech powiatów: augustowskiego, sejneńskiego i suwalskiego. W maju br. w siedzibie BPN w Białowieży odbył się finał (etap ogólnopolski) edycji 2006/2007 r. Wigierski Park Narodowy zgłosił do tego etapu czworo uczniów (Gimnazjum w Jeleniewie, Gimnazjum w Przerośli -2 uczniów oraz Gimnazjum w Filipowie). We wrześniu 2007 roku ogłoszono II edycję konkursu (edycja 2007/2008). W 13 gimnazjach przeprowadzono etap szkolny (uczestniczyło około 200 uczniów), laureaci tego etapu wzięli udział w cyklu wykładów o Wigierskim Parku Narodowym i konkursie wojewódzkim. Etap wojewódzki odbył się 11 grudnia 2007 r. w siedzibie WPN, składał się z części testowej i praktycznej (wykonanie pracy badawczej, albumu lub prezentacji na wybrany temat). W etapie wojewódzkim uczestniczyło 35 uczniów. Finaliści (4 osoby) zostali zakwalifikowani do konkursu ogólnopolskiego, który odbędzie się w maju 2008 r. w Białowieskim Parku Narodowym.

7. Imprezy zewnętrzne, wystawy.

Dział Edukacji uczestniczył w następujących imprezach organizowanych poza terenem parku (wybrano najważniejsze):

- Dzień Ochrony Środowiska - stoisko w Filharmonii Podlaskiej w Białymstoku.
- Ogólnopolskie Obchody Dnia Ziemi na Polach Mokotowskich w Warszawie.
- Festyn „Suwalszczyzna – Moja Mała Ojczyzna” w Starym Folwarku organizowany przez Urząd Gminy w Suwałkach.
- Dożynki Gminne w Przebrodzie.
- Majówka Wigierska w Wigrach organizowana przez Dom Pracy Twórczej.
- Jarmark Wigierski w Wigrach organizowany przez Dom Pracy Twórczej.
- Biesiada Miodowa w Narwiańskim Parku Narodowym.

W 2007 r. czynne były następujące wystawy:

- stała wystawa „Nad Wigrami” w siedzibie WPN w Krzywem;
- stała wystawa „Historia i tradycje rybołówstwa nad Wigrami” w Czerwonym Folwarku (odnowiono i uzupełniono aranżację);
- stała wystawa etnograficzna pt. „Ocalić od zapomnienia”;
- wystawa czasowa pt. „Wigierski Park Narodowy” w Sejnach;
- wystawa czasowa pt. „Nawigierskie militaria” w Czerwonym Folwarku.

8. Udzielanie informacji i pomoc osobom zainteresowanym oraz przekazywanie materiałów do szkół.

Do Działu Edukacji wpłynęło 29 pism z prośbą o przesłanie materiałów informacyjnych i promocyjnych. Wszystkim zainteresowanym udzielono odpowiedzi i przesłano, bądź przekazano wydawnictwa WPN. Materiały przekazywano także osobom zgłaszającym się bezpośrednio do Działu Edukacji – głównie nauczycielom, uczniom i studentom.

9. Wydawnictwa, materiały promocyjne.

W 2007 roku Wigierski Park Narodowy przygotował następujące wydawnictwa i materiały promocyjne:

- broszura „Europejski Tydzień Lasów 2007. Zmiany klimatyczne” – nakład 3000 egzemplarzy (w tym 1500 egzemplarzy w polskiej wersji językowej, 1500 egzemplarzy w angielskiej wersji językowej), ze środków WFOŚiGW w Białymstoku;
- wznowiono płytę CD pt. „Poznaj przyrodę Wigierskiego Parku Narodowego” w nakładzie 1000 egzemplarzy, ze środków własnych;
- pismo dla dzieci i młodzieży pt. „Wigierek”, 2 numery w nakładzie łącznym 4000 egzemplarzy – ze środków finansowych Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Nasza Suwalszczyzna” ;
- poradnik ekologiczny dla dzieci do Programu Ekozespołów pt. „Krok po kroku” – nakład 1000 egzemplarzy, ze środków finansowych Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Nasza Suwalszczyzna”;
- materiały promujące Stację Edukacyjną Wigry – 1000 sztuk toreb ekologicznych z nadrukiem Stacji, 500 płyt CD pt. „Edukacja w Wigierskim Parku Narodowym” , 500 sztuk kalendarzy.

10. Przygotowanie i realizowanie wniosków o dotacje na działalność edukacyjną

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

W 2007 roku przygotowano wniosek o dotację do NFOŚiGW na zadanie pt. „Wspieranie edukacji ekologicznej dla zrównoważonego rozwoju w Wigierskim Parku Narodowym w 2007 roku”. Wniosek został odrzucony.

We współpracy ze Stowarzyszeniem Konferencja Służb Ochrony Przyrody Zielonych Płuc Polski, pracownicy Działu Edukacji przygotowali i zrealizowali wnioski:

- do WFOŚiGW na projekt pt. „Europejski Tydzień Lasów 2007. Terenowe zajęcia edukacyjne badanie czystości wód, gleby i powietrza na wybranych obszarach zalesionych i zurbanizowanych”;
- do Kuratorium Oświaty w Białymstoku na projekt pt. „Europejski Tydzień Lasu”.

Ponadto część zadań realizowanych przez Dział Edukacji w roku 2007 uzyskała akceptację i wsparcie finansowe Lokalnej Grupy Działania „Nasza Suwalszczyzna” (na podstawie przygotowanego w 2006 r. projektu działań) ze środków UE w ramach SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”, Działanie 2.7 „Pilotażowy Program Leader+”.

3.6. Udostępnienie parku

Barbara Perkowska

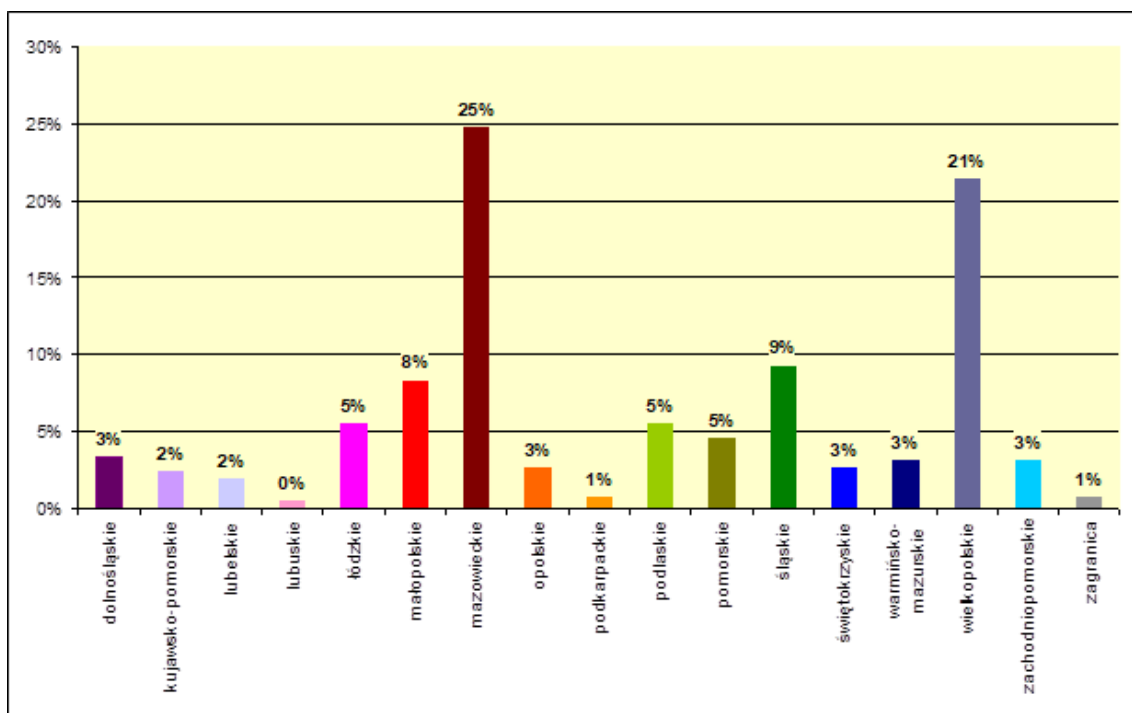
1. Struktura odwiedzających

Na terenie Wigierskiego Parku Narodowego w sezonie turystycznym 2007 monitorowano ruch turystyczny. W okresie od czerwca do sierpnia przeprowadzono ankietyzację wśród turystów indywidualnych odwiedzających Wigierski Park Narodowy. Przebadano 455 osób przebywających na szlakach turystycznych, w Zespole Pokamedulskim na Wigrach, przy Wigierskiej Kolei Wąskotorowej, na statku „Tryton”, w gospodzie „Pod Sieją”, na plażach, polach namiotowych, w leśniczówkach i kwaterach prywatnych oraz w Centrum Informacji Turystycznej w Krzywem. Badań dokonali pracownicy zespołu ds. udostępniania parku, pracownicy obsługujący pokoje gościnne w leśniczówkach oraz studenci odbywający wolontariat i praktyki w parku. W wyniku ankietyzacji uzyskano wiele cennych informacji o turystach odwiedzających park. Oto część z nich.

Z ankiet wynika, że wśród odwiedzających park jest więcej kobiet (59 %) niż mężczyzn (41%). Przeważają turyści w średnim wieku, kobiety i mężczyźni w przedziale 31 – 45 lat oraz 46 – 60 lat stanowią ok. 70 % odwiedzających park

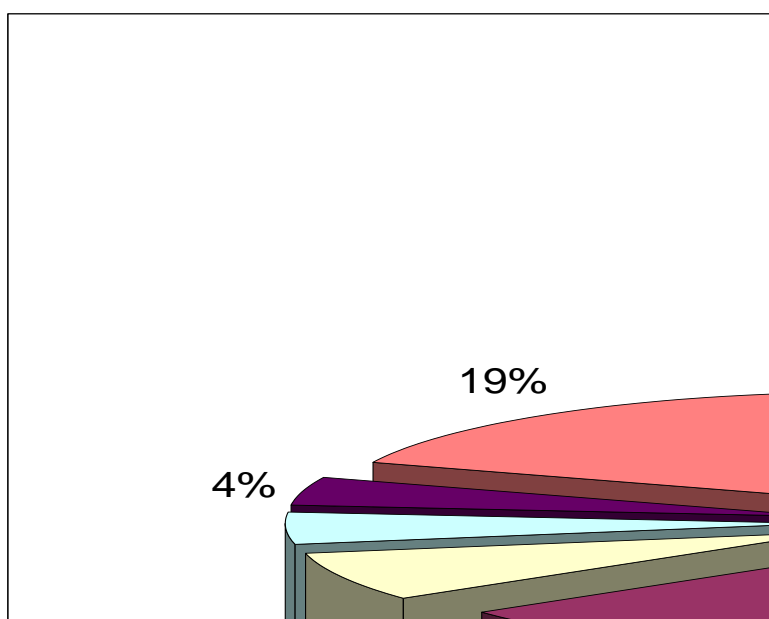
Turyści odwiedzający park to przede wszystkim Polacy. Większość z nich przebywała w parku od maja do sierpnia. Byli to mieszkańcy dużych miast, najczęściej z województwa mazowieckiego (25%), wielkopolskiego (21%) (Rysunek 6).

Rysunek 6. Miejsce stałego zamieszkania turystów którzy odwiedzili park w 2007 roku

W 2007 roku Wigierski Park Narodowy odwiedziło mniej turystów zagranicznych niż w roku poprzednim. Przyczyną tego zjawiska była prawdopodobnie niesprzyjająca pogoda oraz fakt, że Polska powoli przestaje być krajem tanim dla turysty zagranicznego.

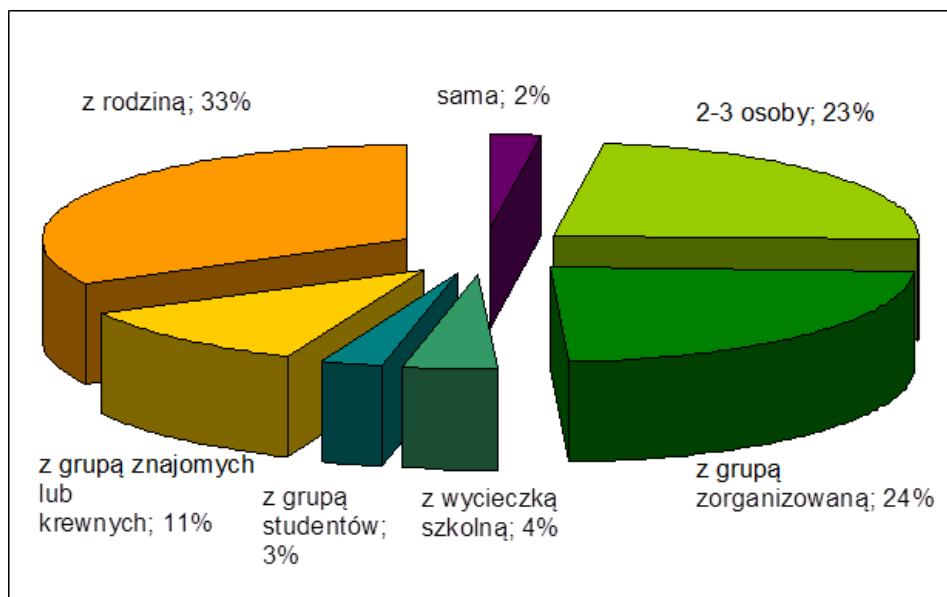
Rysunek 7. Kraj pochodzenia turystów zagranicznych którzy odwiedzili park w 2007 r.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

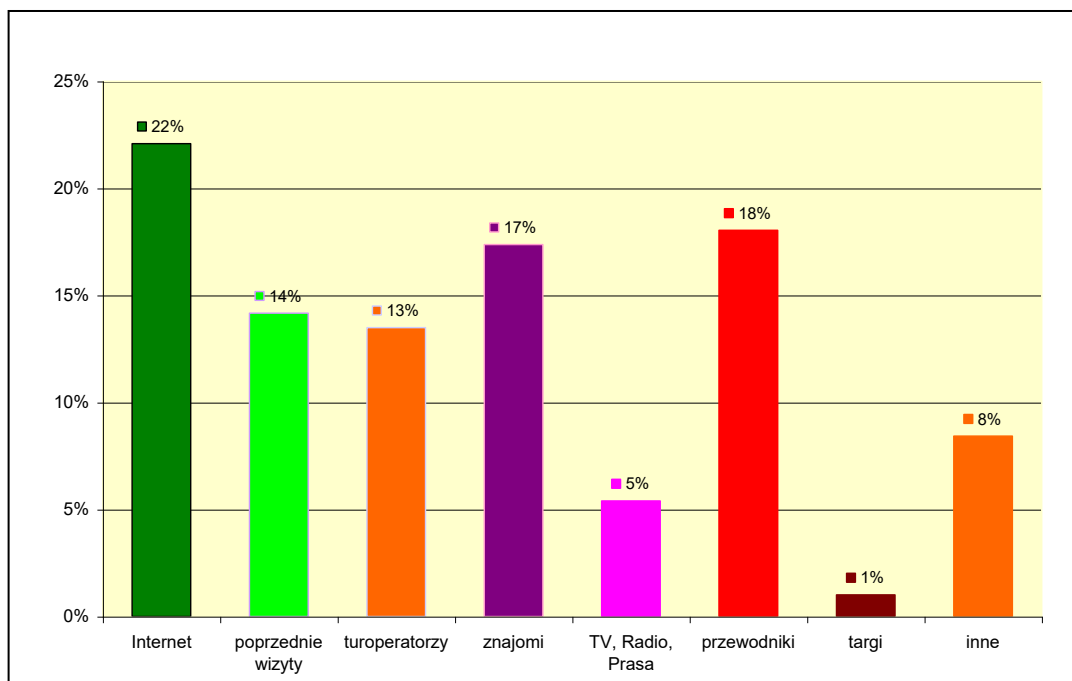
Turyści najczęściej przyjeżdżali z rodziną (33%) lub grupą zorganizowaną (24%). Duży był również odsetek wycieczek szkolnych, w 2007 roku park odwiedziło około 300 grup. Z ankietyzacji wynika, że grupy szkolne stanowiły tylko 4%, ale w rzeczywistości było to 30%, gdyż grupy szkolne ankietowane były rzadziej.

Rysunek 8. Z kim turyści przyjeżdżali w 2007 roku

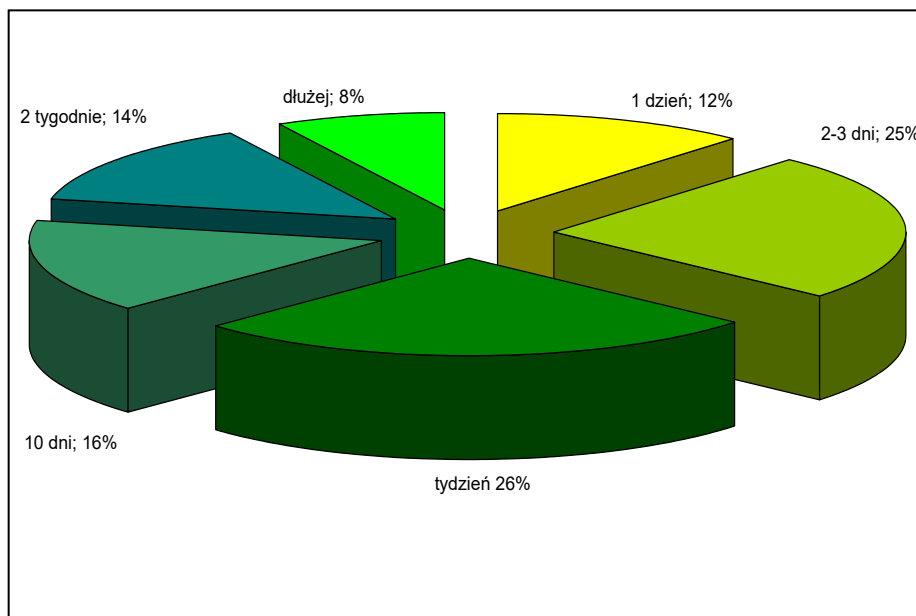
Jako źródło informacji o parku, turyści podali przede wszystkim internet (wykres 4). Internet w 2006 roku był na trzecim miejscu, w 2007 roku znalazł się na miejscu pierwszym. Dobrze opracowana strona internetowa zachęcała wielu turystów do odwiedzenia parku. Na drugim miejscu były przewodniki, które pomimo istnienia Internetu są nadal chętnie wykorzystywane. Na kolejnych miejscach znalazły się informacje od znajomych i krewnych oraz poprzednie wizyty. Sprawdza się więc zasada, że zadowolony turysta wraca i jest najlepszą oraz najtańszą formą promocji. Zaskoczeniem jest, podobnie jak w 2006 roku, niewielki odsetek osób, które otrzymały informację podczas targów turystycznych, szczególnie, że park od wielu lat aktywnie uczestniczy w targach turystycznych w kraju i za granicą.

Rysunek 9. Źródła informacji o parku w 2007 roku

W parku turyści zazwyczaj pozostawali kilka dni, najczęściej tydzień (rysunek 10). Duży był również odsetek osób przebywających dłużej niż tydzień. Nie miało to jednak odzwierciedlenia w liczbie sprzedanych kart wstępu tygodniowych i dwutygodniowych.

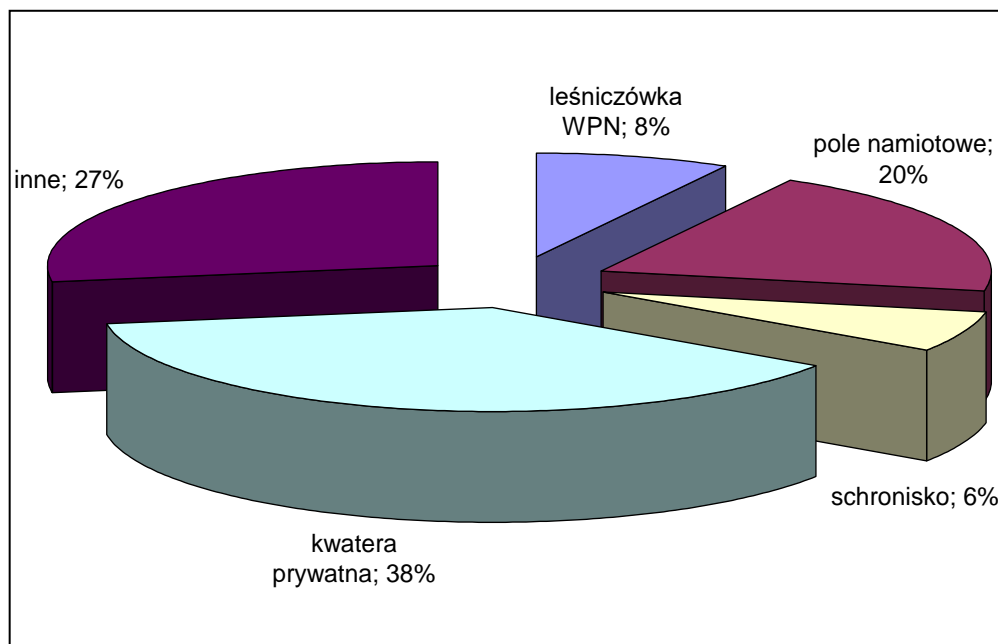
Rysunek 10. Długość pobytu turystów na terenie parku w 2007 roku

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Największym powodzeniem wśród odwiedzających cieszą się od lat takie formy zakwaterowania jak: kwatery prywatne, a także pokoje gościnne w leśniczówkach. Turyści przyjeżdżający na spływy kajakowe najczęściej nocowali na polach namiotowych. Pola namiotowe wybierali także właściciele przyczep i samochodów kempingowych, których jest z każdym rokiem coraz więcej nad Wigrami (rysunek 11). Jako inne miejsca noclegu turyści wybrali hotele, ośrodek młodzieżowy (grupy szkolne) noclegi u rodziny oraz gospodarstwa agroturystyczne.

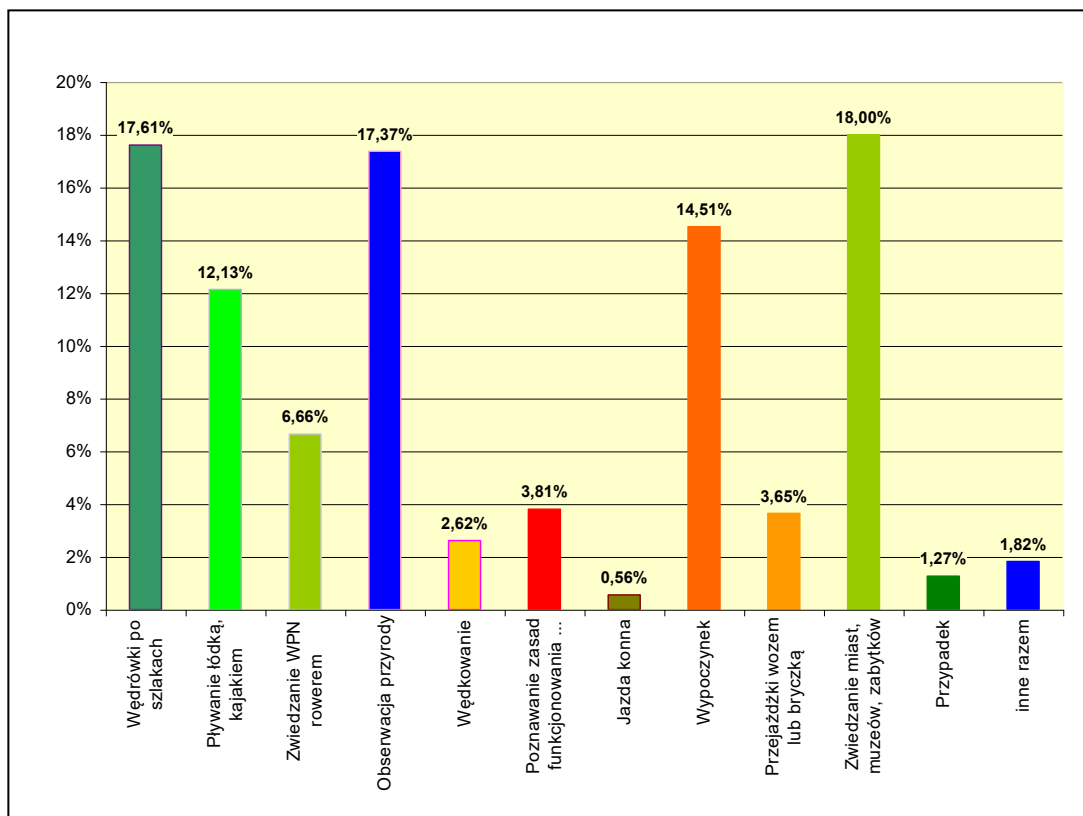
Rysunek 11. Dominujące miejsca noclegu na terenie parku w 2007 roku

Udział osób korzystających z leśniczówek WPN wydaje się zawyżony. Wynika to z tego, że właśnie aż 8 procent ankiet pochodziło od osób spędzających urlop w naszych osadach. W rzeczywistości liczba miejsc noclegowych w obiektach WPN-u stanowi niewielki procent ogólnej liczby tych miejsc na terenie parku. Pod pojęciem „schronisko” rozumiemy Dom Wycieczkowy PTTK w Starym Folwarku.

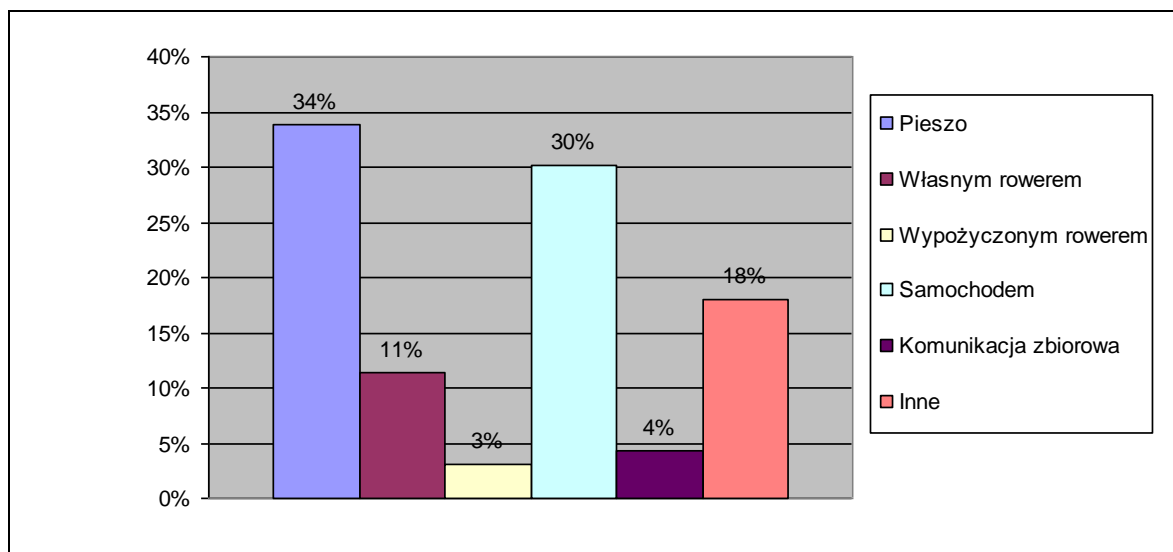
Turyści przyjechali do parku przede wszystkim uprawiać turystykę aktywną (rysunek 12). Wędrowki po szlakach były najczęstszą formą spędzania czasu. Wigierski Park Narodowy był jednym z etapów zwiedzania Suwalszczyzny, turyści bardzo chętnie zwiedzali wystawy, muzea i zabytki Wigier, Sejn, Suwałk, uczestniczyli w imprezach kulturalnych. Niewielkie było zainteresowanie jazdą konną. Przyczyn tego zjawiska możemy dopatrywać w tym, że jest nadal turystyka droga.

Rysunek 12. Dominujące formy spędzania czasu w 2007 roku

Większość odwiedzających Park poruszało się pieszo (34%), około 15% rowerem i aż 30% samochodem. Wielu turystów ograniczyłoby liczbę samochodów w Parku, a na ich miejsce wprowadziło inne środki transportu. Duży odsetek ankietowanych uważa, że po Parku w ogóle nie powinny jeździć samochody, ale jak widać na przykładzie WPN-u – jako terenu otwartego, przez który przechodzi wiele dróg – nie zawsze jest to możliwe. Wśród innych środków transportu znalazł się głównie kajak i Wigierska Kolejka Wąskotorowa.

Rysunek 13. Dominujące sposoby poruszania się po parku w 2007 roku

2. Jak turyści oceniają park i jego zagospodarowanie

W omawianej ankiecie turyści również udzielali odpowiedzi na pytania dotyczące samego parku i jego zagospodarowania.

Wśród najlepszych doświadczeń turyści wymieniali najczęściej: piękno niezniszczonego krajobrazu, spokój, odpoczynek nad jeziorami, wędrówka ścieżką Suchary, jazda rowerem wokół jeziora Wigry, spływ Czarną Hańczą, poprawnie oznakowane szlaki, widoki z wież widokowych WPN, rejs statkiem po jeziorze Wigry, możliwość poznania nowych zwierząt i roślin, poznanie różnorodności świata przyrody, obserwowanie zwierząt w naturalnym środowisku, cisza, przyroda, piękne lasy, spotkania z ludźmi, gościnność tutejszej ludności, możliwość skosztowania regionalnych potraw, smaczna kuchnia regionalna – te doświadczenia jako najlepsze wymienione zostały w większości ankiet. Wśród najlepszych doświadczeń wysoko zostało oceniona miła i profesjonalna oraz kompleksowa informacja turystyczna. W kilkunastu ankietach zwrócono uwagę na to że w Parku jest bardzo czysto.

Ocena zagospodarowania turystycznego wypadła pozytywnie. Większość (66%) turystów uważa ilość szlaków turystycznych za wystarczającą, tylko 8% za niewystarczającą. Jeśli chodzi o ścieżki to już 15% chciałoby aby było ich więcej. Brak tu jednak konsekwencji, ponieważ potrzebę zwiększenia liczby ścieżek postulowały osoby, które nie poznały wszystkich istniejących ścieżek. Podobnie sprawa wyglądała z liczbą wież widokowych (28% uważało ją za niewystarczającą). Szczególnie trudno było odnaleźć w terenie wieżę widokową nad Piertami. W związku z tym, powinniśmy zadbać o lepszą promocję i opis dojść do wież. Turyści uważają, że dostępność informacji turystycznej jest wystarczająca w 65%. Problem widzą przede wszystkim w braku posiadania informacji turystycznej przez kwaterodawców. Ankietowani wielokrotnie zwracali uwagę, że gospodarze w gospodarstwach agroturystycznych, w których nocowali nie posiadali informacji na temat WPN, atrakcji, festynów, etc., nie potrafili zaproponować nic godnego zobaczenia. Ankieta pokazała jak bardzo ważne są szkolenia miejscowej ludności i wymiana informacji. Wielu turystów nie ma zdania na temat przewodnictwa, co oznacza, że w większość odwiedzających zwiedzało park samodzielnie. Jednak ci którzy korzystali z przewodników WPN wysoko ocenili ich pracę.

Na pytanie „Co proponują Państwo zmienić w zagospodarowaniu WPN” turyści najczęściej

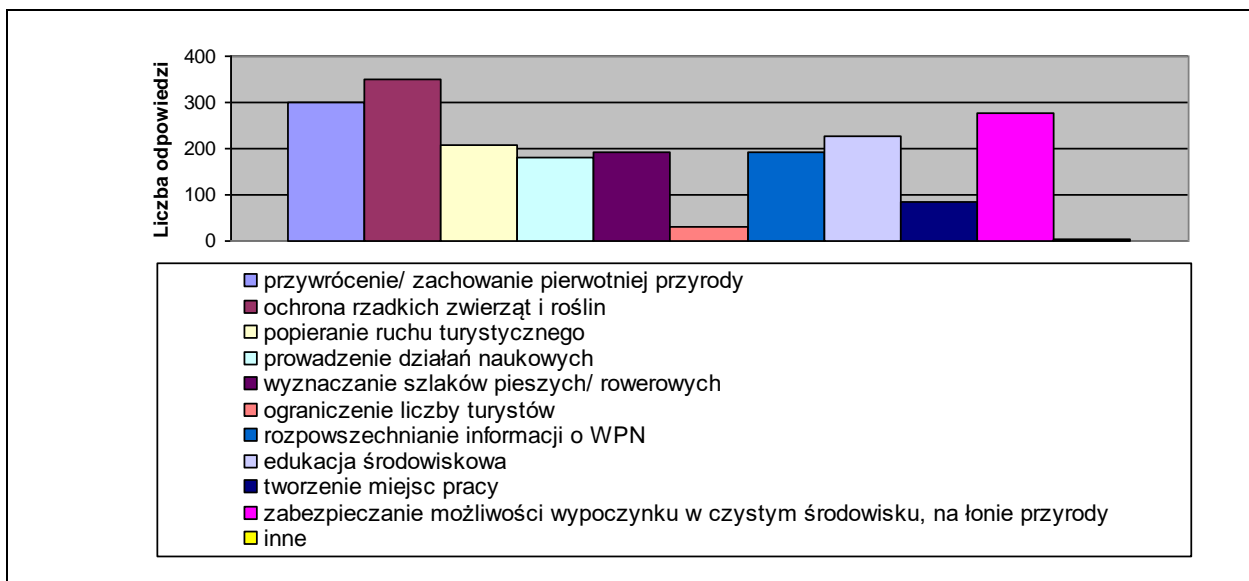
ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

udzielali następujących odpowiedzi:

- Poprawienie warunków na kempingach i polach namiotowych oraz pomostach.
- Bezpłatny parking przy siedzibie dyrekcji dla korzystających z informacji turystycznej.
- Wystawy WPN powinny być latem otwarte dłużej.
- Więcej atrakcji dla dzieci i w czasie niesprzyjającej pogody.
- Więcej toalet i koszy na śmieci.
- Lepsze oznakowanie dojścia do wieży widokowej nad jeziorem Pierty.
- Oznaczenie szlaku konnego.
- **Lepsza dostępność w kwaterach prywatnych do informacji o parku, o ofercie turystycznej, często gospodarze nie wiedzą nic o parku. Więcej ulotek w kwaterach reklamujących specyfikę poszczególnych miejsc (ciekawe informacje dotyczące historii, przyrody, ale też gastronomia, produkcja miodu, miejscowe rzemiosło, miejscowi twórcy, artyści).**
- Organizacja małych schronisk w rejonie jezior wzorem bacówek w górach.
- Promocja w innych regionach kraju, więcej programów i audycji na temat regionu w telewizji ogólnopolskiej.
- Zwiększenie liczby miejsc noclegowych w leśniczówkach, możliwość wypożyczania rowerów w leśniczówkach.
- Zadbanie o kulturę na kempingach, zakłócana jest cisza nocna, usuwanie z kempingu „pseudoturystów”.
- Większa dostępność sprzętu turystycznego.
- Czytelniejsze informacje o konieczności wykupywania kart wstępu oraz oznaczenie dojazdów do miejsc sprzedaży karty wstępu.
- Kontrola miejsc parkingowych tak, aby osoby niepełnosprawne mogły parkować w wyznaczonych dla nich miejscach.
- Wprowadzenie zakazu grillowania na kąpieliskach nad jeziorem Wigry.
- Zdecydowanie tańsze noclegi, ceny obecne są wyższe niż w Zakopanem.
- Wędrowanie po Parku bez przewodnika (dotyczy grup).
- Ograniczenie ruchu samochodów (przed granicą Parku - wypożyczalnie rowerów, albo dla osób niepełnosprawnych elektryczne wózki z przewodnikiem),
- Transport: uruchomienie autokaru z przewodnikiem w czasie wakacji np. raz dziennie albo raz w tygodniu, można wprowadzić „busiki turystyczne” (coś w rodzaju taxi), połączenia PKS są niewystarczające (częstsza komunikacja).
- Stosowanie zniżek, bonusów dla emerytów i rencistów, zniżki za pobyt przed i po sezonie.
- Lepsza promocja w okresie zimowym tak, aby nie był to martwy sezon, więcej informacji o dostępności poza sezonem letnim, WPN powinien być przygotowany na przyjmowanie turystów zimą.
- Zadbanie o kąpieliska (usuwanie gnijących szuwarów, wrywanie trzciny).
- Zadbanie o lepszy wizerunek pracowników WPN w oczach turystów.

Na koniec trochę o wiedzy i świadomości turystów na temat zadań jakie ma do wypełnienia park narodowy. Zdecydowana większość ankietowanych była świadoma potrzeby istnienia parku i zadań jakie ma do spełnienia. Według ankietowanych park powinien przede wszystkim chronić rzadkie gatunki roślin i zwierząt oraz środowiska ich życia, zachowywać bądź przywracać składniki przyrody oraz zapewniać możliwość wypoczynku (rysunek 14). W bardzo podobny sposób odpowiadali turyści w roku 2006.

Rysunek 14. Cele funkcjonowania parku w opinii turystów w 2007 r.

3. Dane liczbowe dotyczące ruchu turystycznego

Liczba turystów obsługanych przez zespół ds. udostępnienia parku w 2007 r. była nieznacznie mniejsza w porównaniu do roku 2006. Tabele poniżej przedstawiają zestawienia dotyczące liczby osób odwiedzających park.

Tabela 19. Liczba turystów obsługanych przez zespół ds. udostępnienia parku w 2007 r.

Lp.	Kategoria	Liczba turystów w latach		
		2006	2007	
1	Turyści zagraniczni	liczba grup	30	27
		liczba osób	591	956
2	Grupy dzieci i młodzieży	liczba grup	115	188
		liczba osób	4265	7361
3	Grupy dorosłych	liczba grup	117	77
		liczba osób	5376	2452
4	Grupy zwolnione z opłat za karty wstępu i usługi przewodnickie.	liczba grup	44	28
		liczba osób	2763	1112
	Ogólna liczba grup i osób obsługanych przez Zespół ds. udostępnienia parku	liczba grup	306	354
		liczba osób	12995	12120

Liczba wykupionych w 2007 roku kart wstępu wzrosła o prawie 8 tys. w porównaniu do roku 2006. Jednak wciąż jest to tylko około 30% ogólnej liczby turystów odwiedzających park.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 20. Liczba sprzedanych kart wstępu i licencji wędkarskich w 2007 r.

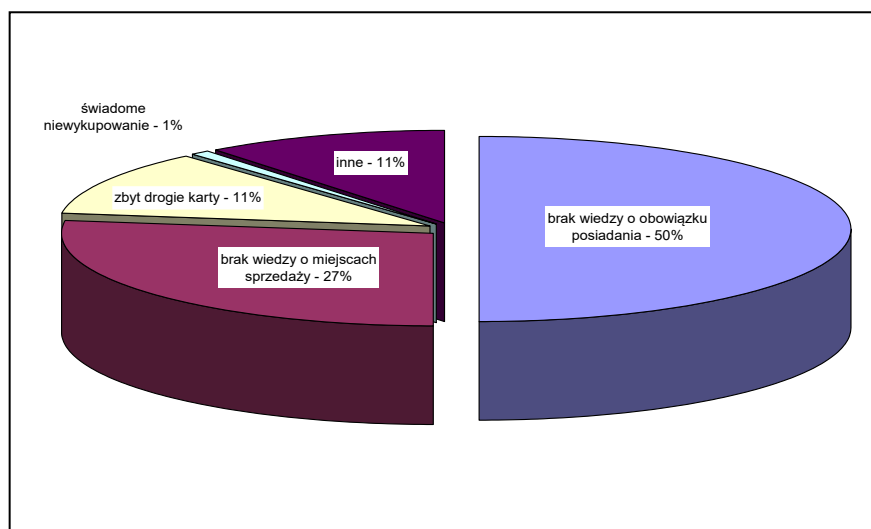
Lp.	Rodzaj	Lata	
		2006	2007
1	Karty wstępu	27497	35139
2	Licencje wędkarskie	4773	3864

Tabela 21. Zestawienie ilościowe i cenowe sprzedanych kart wstępu w 2007 roku

Rodzaje kart wstępu	Jednodniowe		Tygodniowe		Dwutygodniowe		Ogółem
	Ulgowe	Pełnopłatne	Ulgowe	Pełnopłatne	Ulgowe	Pełnopłatne	
Liczba sprzedanych kart	18 090	15 906	420	536	136	51	35 139
Wartość sprzedanych kart [zł]	27135,00	47718,00	2100,00	5360,00	1 360,00	1020,00	84693,00

Rysunek poniżej obrazuje fakt, że turyści nie wiedzą o obowiązku posiadania kart. Istnieje potrzeba skuteczniejszej informacji zarówno o obowiązku posiadania kart jak i miejscach ich sprzedaży. W 2007 roku karty wstępu i materiały informacyjne sprzedawało 58 podmiotów lub osób prywatnych.

Rysunek 15. Przyczyny nie wykupienia kart wstępu w 2007 roku

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Wycieczki oprowadzane były przez 15 aktywnych przewodników spośród 50 przeszkolonych.

Tabela 22. Liczba godzin przewodnictwa po WPN w 2007 r.

Lp.	Rodzaj	Lata	
		2006	2007
1	Przewodnictwo w języku polskim	473 godzin	1000 godzin
2	Przewodnictwo obcym (niemiecki, angielski, rosyjski)	84 godzin	68 godzin
3	Ogółem	557 godzin	1068 godzin

Tabele poniżej przedstawiają zestawienia liczb osób odwiedzających wystawy, ścieżki edukacyjne, korzystających ze specjalnych ofert oraz bazy noclegowej parku.

Tabela 23. Liczba osób odwiedzających wystawy, ścieżki edukacyjne oraz korzystających ze specjalnych ofert WPN-u w 2007 r.

Lp.	Wystawa, ścieżka edukacyjna, oferta	Liczba turystów w latach		
		2006	2007	
1	Centrum informacji turystycznej	15 000	16500	
2	Wystawa przyrodnicza "Nad Wigrami"	15 000	16500	
3	Wystawa etnograficzna "Ocalić od zapomnienia"	11 000	11000	
4	Wystawa Historia i tradycje rybactwa i rybołówstwa	3 000	2170	
5	Ścieżka "Las"	grupy zorg.	12 000	12120
		turyści ind.	8 000	5000
6	Ścieżka "Suchary"	grupy zorg.	10 000	10000
		turyści ind.	8 000	5000
7	Ścieżka "Jeziora"	grupy zorg.	5 000	4000
		turyści ind.	7 000	7000
8	Ścieżka "Płazy"	grupy zorg.	200	400
		turyści ind.	1 000	1000
9	Ścieżka "Puszcza"	grupy zorg.	200	400
		turyści ind.	2 000	200

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

10	Ścieżka "Eksploatacja Dóbr Puszczańskich" na trasie Wigierskiej Kolejki Wąskotorowej	8 000	35000
11	Oferta "Przetwórstwo mleka tradycyjnymi metodami" (od maja do września)	416	590
12	Oferta " Warsztaty wypieku chleba"	174	138

Tabela 24. Wykorzystanie obiektów noclegowych i rekreacyjnych w zarządzie WPN-u w 2007 r.

Nazwa obiektu, nr posesji (liczba miejsc noclegowych)	Liczba osób w latach		Liczba osobonocy w latach	
	2006	2007	2006	2007
Pokoje w leśniczówkach				
Lipniak 23 (6 miejsc noclegowych)	25	34	97	117
Mikołajewo 34 (5 m.n.)	37	57	213	268
Leszczewek 40 (5 m.n.)	54	47	265	216
Gawarzec – Gawrych Ruda 58 (5 m.n.)	65	89	455	507
Maćkowa Ruda 57 (7 m.n.)	26	28	153	148
Bryzgiel (3 m.n.)	38	24	176	183
Królówek (3 m.n.)	10	17	95	54
RAZEM	255	282	1454	1437
Pokoje gościnne w dyrekcji parku (8 m.n.)	332	162	647	784
RAZEM WSZYSTKIE POKOJE	587	444	2101	2221
Pola biwakowe				
Za szkołą, Bindużka, Gremzdówka	800	727	950	1000
Jastrzęby	666	521	2930	2600
Plaża w Krzywem	10000	5000	-	-

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 25. Wykorzystanie obiektów noclegowych i rekreacyjnych nie będących w zarządzie WPN-u w 2007 r.

Wyszczególnienie		Liczba miejsc	Liczba osób 2006	Liczba osób 2007
Pola biwakowe prywatne (14)		522	3000	ok. 3000
PTTK w Starym Folwarku	Dom wypoczynkowy	44	824 (w tym 45 obcokrajowców)	669 (w tym 36 obcokrajowców) 1228 osobonocy (w tym 45 osobonocy obcokrajowcy)
	Kemping	200	1768 (443 zagr.)	1787 (w tym 374 obcokrajowców) 2636 osobonocy (w tym 468 osobonocy obcokrajowcy)
	Plaża i kąpielisko	400	7000	6518
	Festiwal "Spotkania z piosenką szantową"		4000	-
	Ogólna liczba osób, które przebywały na terenie PTTK		30 000	8974
Dom Pracy Twórczej WIGRY	Część hotelowa	100	3115 (w tym 436 obcokrajowców) 9016 osobonocy	3264 (w tym 417 obcokrajowców) 7671 osobonocy
	Apartamenty papieskie, kościół, wieża widokowa			62000
Młodzieżowy Ośrodek Kuratorium Oświaty i Wychowania Gawrych Ruda		90 stałych 220 sezon.	3000	3540 14307 osobonocy (w tym 1 osoba z Czech – 120 osobonocy)
Baza noclegowa prywatna	"Holiday" Stary Folwark	97	2206 w tym 250 zagr.	10000
	Kompleks Turystyczny "U Jawora" Gawrych Ruda	55	Brak danych	1130 2650 osobonocy
	"U Zygmunta" Stary Folwark	30	500	600
	7 Domów do wynajęcia	119	2000	2500
	40 Kwater prywatnych	600	5000	5000

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Prywatne domki (10)		150	3000	3000
Spływy kajakowe (8 organizatorów)		-	12000	12500
Ośrodek "Hossa – Wigry" Płociczno	Kolejka wąskotorowa	-	8000	25000
	Przejażdżki konne	-	2000	2000
Statek		-	7200	5500

Podobnie jak w latach ubiegłych ogromnym zainteresowaniem cieszyły się spływy kajakowe Czarną Hańczą. Przez 57 dni sezonu letniego na wodach jeziora Postaw monitorowano ruch kajakowy, w czasie akcji informacyjnej „Karty wstępu do WPN dla kajakowiczów”. Ustalono, że z jeziora Wigry na szlak Czarnej Hańczy dziennie wypływało średnio około 100 osób. Maksymalna odnotowana liczba kajakarzy, którzy w ciągu jednego dnia przepłynęli kajakami przez jezioro Postaw to 464 osoby.

Tabela 26. Zestawienie sprzedaży kart wstępu podczas dyżurów pełnionych na jeziorze Postaw

Wyszczególnienie	2006	2007
Liczba dni dyżuru na wodzie	36	57
Liczba osób skontrolowanych	3517	5417
% osób nie posiadających kart wstępu	50	44
Liczba sprzedanych kart ogółem	1753	2359
Wartość sprzedanych kart ogółem (zł)	3681,00	5367,00
Liczba sprzedanych kart pełnopłatnych	701	1219
Wartość sprzedanych kart pełnopłatnych (zł)	2103,00	3657,00
Liczba sprzedanych kart ulgowych	1052	1140
Wartość sprzedanych kart ulgowych (zł)	1578,00	1710,00

Szacuje się, że w 2007 roku Wigierski Park Narodowy odwiedziło około 120 tys. turystów.

4. Udział w projektach i szkoleniach

Zestawienie szkoleń i projektów, w których brali udział pracownicy zespołu ds. udostępnienia parku przedstawia tabela poniżej.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 27. Szkolenia i projekty

Lp.	Nazwa szkolenia lub projektu	Termin
1	Projekt: Turystyka kajakowa przyjazna środowisku na rzece Krutyni w MPK. Projekt był realizowany z Wigierskim Parkiem Narodowym oraz z dwoma Parkami niemieckimi.	Marzec – Listopad 2007
2	Projekt: Turystyka wspólna sprawa	Wrzesień 2006 – maj 2007
3	Szkolenie: Zielone wrota – współtworzenie portalu	28 marca 2007
4	Szkolenie: Obsługa nowego systemu ISIT 2,0	12 czerwca 2007
5	Szkolenie: Wędrówki Tradycji – Turystyka kulturowa Euroregionu Niemen (organizator: Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalno Turystycznej Suwałki)	20-21 lipca 2007
6	Szkolenie: Partnerska administracja (10 spotkań)	2007
7	Warsztaty komiksowe we Francji	Styczeń 2007
8	Szkolenie: Podlaskie atrakcje. Szkolenie dla pracowników Centrum IT	3-4 grudnia 2007
9	Kurs przewodnicki na obszar woj. podlaskiego zorganizowany przez Towarzystwo Wiedzy Powszechnej Oddział w Suwałkach. Udział 25 osób, z tego 10 pracowników WPN i 15 osób z zewnątrz	listopad 2007 – marzec 2008

5. Promocja

W 2007 roku Wigierski Park Narodowy był promowany na targach turystycznych, w wydawnictwach i portalach internetowych, których zestawienie przedstawiają tabele poniżej.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 28. Uczestnictwo w targach i festynach

Lp.	Nazwa targów lub festynu	Termin	Uwagi
1	Targi Turystyczne w Berlinie	7-11.03.2007	przekazano materiały do Urzędu Marszałkowskiego
2	Targi Turystyczne w Łodzi	2-4.03.2007	przekazano materiały do Agencji Suwalszczyzna
3	Podlaskie Targi Turystyczne w Białymstoku	16-18.03.2007	uczestnictwo pracowników WPN
4	Targi Turystyczne VOYAGER w Kielcach (TWS)	29-31.03.2007	przekazano materiały do SIRT-u
5	Dzień Ziemi na Polach Mokotowskich	22.04.2007	uczestnictwo pracowników WPN
6	Podlaskie Gminy Wiejskie w Warszawie	3.06.2007	przekazano materiały
7	Jarmark Wigierski PRZY Domu Pracy Twórczej	15.08.2007	uczestnictwo pracowników WPN
8	Targi Agroturystyki w Poznaniu	25.09.2007	przekazano materiały do „U Jawora”
9	Festyn polsko-niemiecki-Nettlingen	1.07.2007	Uczestnictwo i prelekcja Tomasz Huszcza
10	II Międzynarodowe forum – Nowe Technologie i innowacje dla Podola i Polski Wschodniej	13-14.09.2007	przekazano materiały
11	Targi Tour Salon w Poznaniu	24-27.10.2007	przekazano materiały do CMIKT w Suwałkach
12	Międzynarodowe Targi Ekologiczne POLEKO w Poznaniu	20-23.11.2007	przekazano materiały do Wielkopolskiego PN

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 29. Wydawnictwa i portale internetowe w których promowano Park w 2007 roku

Lp.	Nazwa wydawnictwa lub portalu
1	Dobrze opracowania i wysoko oceniona przez turystów strona własna Parku – www.wigry.win.pl/it
2	Welcome to Białystok & Podlasie – marzec 2007
3	Agencja TD – mapa turystyczna Suwalszczyzny
4	Szkolny Informator Turystyczny
5	Informacja o WPN na stronie Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalno Turystycznej w Suwałkach (CMIKT)
6	Zielone Wrota – kilkanaście wpisów turystyka i edukacja
7	Wrota Podlasia – Podlaskie Parki Narodowe na Wrotach Podlasia
8	Nocuj.com.pl – aktualizacja bazy noclegowej
9	Opis imprez do Informatora Turystycznego Województwa Podlaskiego – wydawca PROT
10	Informacja o loterii na stronach: www.suwalki.info , www.zielonewrota.pl , www.wrotapodlasia.pl
11	Internetowy System Informacji Turystycznej – 50 wpisów – strona POT www.polska.travel
12	Informator turystyczny województwa Podlaskiego - wersja drukowana i elektroniczna
13	Leśny Przewodnik Turystyczny – www.lpt2005.pl wydawany cyklicznie przez Lasy Państwowe
14	www.europa-gastgeber.com (pokoje gościnne, pola namiotowe)
15	Strona projektu TWS – www.suwalszczyzna-jakbasn.pl
16	www.ramsar.org

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

17	www.fajnewczasy.pl
18	www.krutynia-mazury.pl
19	www.dobrekwatery.pl
20	www.noclegi-pl.info

6. Współpraca z ludnością miejscową i innymi podmiotami

W 2007 roku podpisano 36 umów o współpracy z podmiotami turystycznymi i kwaterodawcami. W ramach umowy Wigierski Park Narodowy zobowiązał się do bezpłatnego zamieszczenia oferty podmiotu na stronie internetowej www.wigry.win.pl, jej aktualizowania, bezpłatnego przekazywania materiałów informacyjnych i kwartalnika Wigry oraz bezpłatnego promowania ofert podmiotów turystycznych w Centrum Informacji oraz na targach, wystawach i festynach w których WPN będzie uczestniczył. Natomiast podmioty turystyczne zobowiązały się do sprzedaży kart wstępu do WPN oraz świadczenia usług turystycznych zgodnie z aktualnymi zasadami udostępniania parku do celów turystycznych.

W wyniku współpracy ze szkołami wyższymi 4 osoby odbywały praktyki a 10 studentów piszących prace magisterskie o parku uzyskało informacje.

7. Obsługa ruchu turystycznego, imprezy, kadry

- 1) W 2007 roku park prowadził dwa punkty informacyjne: Centrum Informacji Turystycznej w siedzibie WPN oraz punkt informacji przy parkingu w Krzywym. W 2007 roku udzielono około 1500 odpowiedzi mailowych oraz około 3000 informacji telefonicznych.
- 2) W dniach 7-10 czerwca odbył się XVII Ogólnopolski Rajd Wielodyscyplinowy po WPN. Udział w nim wzięło 47 osób, podobnie jak w latach ubiegłych największym zainteresowaniem cieszyła się trasa kajakowa.
- 3) Podobnie jak w latach ubiegłych, w lipcu (6-13) na polanie Powąły stacjonowały 2 obozy: wypoczynkowo-rehabilitacyjny: 30 osób ze Szpitala Psychiatrycznego i XIII Rajd Harcerski „Kornik”.
- 4) Odbyły się regaty organizowane na jeziorze Wigry
 - a) 15.08 – XV Regaty o Puchar Dyrektora WPN w klasie Omega – standard i sport, jachty kabinowe (21 załóg);
 - b) 18.08 – II Regaty o Puchar Wójta Gminy Suwałki w klasie Omega – standard;
 - c) 02.09 – LI Regaty o Błękitną Wstęgę Jeziora Wigry w klasie Omega – standard i sport, jachty kabinowe;
 - d) 08.09 – Regaty o Puchar Bosmana – w klasie Omega – standard.
- 5) Dużym zainteresowaniem turystów cieszyły się imprezy organizowane przez Kompleks Turystyczny „U Jawora”
 - 1.07 i 5.08 Pikniki „U Jawora”;
 - 15.07 Turniej plażowej Piłki Siatkowej o Puchar Wójta Gminy Suwałki;
 - 22.07 II Otwarte Rozgrywki Plażowej Piłki Nożnej;

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

- 28.07 i 19.08 Kiermasz Rękodzieła Ludowego;
 - 29.07 IV Międzynarodowy konkurs „Body Painting”;
 - 12.08 Turniej plażowej piłki siatkowej o Puchar Wigierskiego Parku Narodowego;
 - 25.08 Turniej Siatkówki „Old Boys”;
 - 26.08 Muzyczne pożegnanie lata.
- 6) Odkondu się 5 „czwartkowych” bezpłatnych wycieczek rowerowych (45 uczestników) oraz 2 „Kolejowe eskapady rowerowe” pod patronatem parku.
 - 7) Wigierski Park Narodowy zgłosił 2 propozycje do IV edycji konkursu organizowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego pt. ”Podlaska Marka Roku”: Wigierski Park Narodowy jako miejsce roku oraz Muzeum Przyrodnicze - Stacja Edukacyjna jako pomysł roku. Celem konkursu jest promocja miejsc, produktów i pomysłów na terenie województwa podlaskiego, które ze względu na jakość i unikatowe walory stanowią produkty nieprzeciętne i godne naśladowania. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w marcu 2008 roku.
 - 8) Z zespołu ds. udostępniania parku do zespołu ds. edukacji odeszła Elżbieta Perkowska (do Działu Edukacji), natomiast pracę rozpoczął Adam Januszewicz, który wcześniej pracował w Straży Parku.
 - 9) Przez 8,5 miesiąca w zespole ds. parku pracowała Anna Olszewska. Był to staż finansowany przez Urząd Pracy.
 - 10) Przez cały okres wegetacji roślin prowadzono prace pielęgnacyjne na ścieżce „Dary Natury” (w trzech ogródkach: przy dyrekcji parku, wystawie etnograficznej oraz obiekcie turystyczno-edukacyjnym „Dziupła”).
 - 11) Uzgodniono z gminą Suwałki ustawienie znaków zakazu wjazdu pojazdów silnikowych na drogach:
 - Nowa Wieś – Piotrowa Dąbrowa,
 - Sobolewo – Leszczewek (Sobolewski Gościniec),
 - Sobolewo – Cimochovizna (Cimochowska Droga).

3.6.2. Infrastruktura turystyczna i edukacyjna

Jarosław Borejszo, Piotr Fiedorowicz

Zadania dotyczące infrastruktury turystycznej zrealizowane w 2007 roku przedstawia tabela poniżej.

Tabela 30. Terenowa infrastruktura turystyczna – zadania zrealizowane w 2007 roku

Zakres działań	Koszt [zł]
I. Tablice informacyjne	
1. tablice z siecią szlaków, mocowane do istniejących słupów z drogowskazami turystycznymi, format 50x70 cm – 2 sztuki: a) O.O. Krzywe, oddz. 49s, mocowane do rosochacza na początku Dźwilowej Drogi; b) Obręb ewidencyjny Leszczewek, działka 150, skrzyżowanie dróg na zielonym szlaku we wsi Leszczewo, mocowane do słupka. 2. Tablice informujące o nazwie parku narodowego oraz o obowiązujących zakazach (zgodne z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10.12.2004 r. w sprawie wzorów tablic. Dz.U. nr 268, poz. 2665). Format planszy 120x80 cm, nowa drewniana konstrukcja, ustawiona na stopach betonowych – 2 komplety: a) O.O. Mikołajewo, oddz. 211a, Maćkowa Ruda, skraj lasu na szlaku niebieskim. b) O.O. Krusznik, oddz. 230d, pole namiotowe „Jastrzęby”. 3. Tablice z nazwą i mapą parku. Plansza formatu 215 x 125 cm, nowa drewniana konstrukcja, ustawiona na stopach betonowych – 3 komplety: a) O.O. Krzywe, oddz. 38k. b) O.O. Leszczewek, oddz. 177I (obręb ewidencyjny Magdalenowo, działka nr 32), przy drodze do klasztoru wigierskiego – tablica z nazwą parku typu E-22c, zgodnie z aktualnym rozporządzeniem w sprawie znaków i sygnałów drogowych. c) Obręb ewidencyjny Magdalenowo, działka nr 61, przy drodze do klasztoru wigierskiego, gdzie zielony szlak skręca w stronę przesmyku pomiędzy jeziorami Wigry i Postaw. 3. Tablica ze znakiem skrętu w lewo na szlaku kajakowym przy wylocie kanału wigierskiego (działka nr 29, obręb ewidencyjny Magdalenowo, 2 plansze na 1 konstrukcji). 4. Remont konstrukcji tablicy początkowej na ścieżce Suchary (100 zł ze środków GP WPN).	13970 (NFOŚiGW) 4100 (WPN)
II. Budowa pomostu widokowego na jez. Długim, o długości 25 m i szerokości 2 m (dotacja NFOŚiGW).	27750,22 (NFOŚiGW) 1520 (WPN)
III. Wykonanie kładki przez rzekę Wiatrołuża przy osadzie WPN „Wiatrołuża” – 7,5 m x 0,7 m.	244 (WPN)
IV. Wykonanie kładki nad ciekim wypływającym z jeziora Gałęziste (1,5m x 4,5m).	366 (WPN)

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

V. Remonty kładek, pomostów i ogrodzeń. 1. Remont 20 m bieżących kładki naziemnej w O.O Gawarzec - wymiana legarów i przegniłych desek pokładu – 1195,60 zł. 2. Remont kładki dla pieszych prowadzącej do platformy widokowej przy sucharze IV – 1608 zł. 3. Wykonanie 34 m ogrodzenia parkingu przy ścieżce do wieży widokowej nad Wiatrołużą. – 244 zł. 4. wykonanie 100 mb ogrodzenia przy ścieżce do wieży widokowej nad Wiatrołużą – 244 zł. 5. Remont kładki dla pieszych przez dolinę Czarnej Hańczy, częściowa wymiana legarów i pokładu (w tym kapitalny remont mostku przez rzekę) – 3050 zł.	6341,7 (WPN)
VI. Wykonanie 80 sztuk drogowskazów szlaków turystycznych (dotacja NFOŚiGW).	3600 (NFOŚiGW) 3000 (WPN)
VII. Zakup i ustawienie znaków drogowych (dotacja NFOŚiGW). 1. Znak zakazu ruchu pojazdów samochodowych z napędem spalinowym (typ B-3/B-4/B-10), średnica 60 cm – 4 komplety: – Walneński Gościniec od strony Bryzgly, – Walneński Gościniec od strony Płociczna, – Sobolewski Gościniec od strony Sobolewa; – Sobolewski Gościniec od strony Leszczewka. 2. Znak kierunkowy do wystawy rybackiej (typu E-9) – 2 komplety. 3. Znak parkingu typu D-18 – parking „Piaski” – 3 komplety: – parking „Piaski” – 2 komplety; – parking koło dyrekcji WPN w Krzywem.	2250 (NFOŚiGW) 1000 (WPN)
VIII. Wykonanie 10 sztuk drewnianych koszy na śmieci.	732 (WPN)
RAZEM	64873,9
W tym	47570,22 (NFOŚiGW) 17303,7 (WPN)

Nakłady na rozwój infrastruktury turystycznej z podziałem na źródła finansowania przedstawia tabela poniżej. Tabela ta uwzględnia również koszty własne WPN, takie jak wynagrodzenia pracowników zajmujących się realizacją wyżej wymienionych zadań i koszty transportu.

Tabela 31. Koszty działań na rzecz rozwoju infrastruktury turystycznej w 2007 roku [zł]

Nakłady budżetowe	Gospodarstwo Pomocnicze	NFOŚiGW	Inne (darowizna)	Razem
5804,1 (8,9%)	9572,0 (14,8%)	47570,2 (73,3%)	1927,6 (3,0%)	64873,9

Łączne koszty jakie gospodarstwo pomocnicze poniosło na udostępnienie parku wyniosły 94845,32 zł. Oprócz kosztów poniesionych na infrastrukturę terenową złożyły się na to między innymi następujące pozycje:

1. wypłaty dla przewodników;
2. utrzymanie pokoi gościnnych, pól biwakowych, obiektu „Dziupla” i plaży „Krzywe”,

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

- organizacja ognisk (energia, woda i ścieki, naprawy, wyposażenie, prowizje);
- 3. utrzymanie czystości na szlakach;
- 4. druk kart wstępu i wypłaty prowizji za ich sprzedaż;
- 5. przygotowanie materiałów informacyjnych i promocja.

Przychody gospodarstwa pomocniczego w zakresie udostępnienia turystycznego wyniosły 167916,31 zł. Złożyły się na nie przede wszystkim następujące pozycje:

- 1. sprzedaż kart wstępu (około 78 tys. zł);
- 2. Wynajem pokoi gościnnych i obiektu „Dziupla” oraz organizacja ognisk (około 55 tys. zł);
- 3. Usługi przewodnickie (około 23 tys. zł).

3.7. Działalność naukowa

Lech Krzysztofiak

W 2007 roku na terenie parku obce instytucje realizowały 20 tematów badawczych. Większość z nich to prace magisterskie, które realizowane były przy pomocy pracowników parku.

Działalność Pracowni Naukowo-Edukacyjnej w 2007 roku wynikała z programu działalności Pracowni na lata 2005-2007 oraz z regulaminu organizacyjnego Parku.

Pracownicy prowadzili pięć tematów badawczych:

- 1. Wybrane elementy ekologii i biologii miodokwiatu krzyżowego *Herminium monorchis* i kukuczki kapturkowej *Neotianthe cuculata*.
- 2. Badania rozmieszczenia i liczebności gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz Europejską Siecią Ekologiczną NATURA 2000.
- 3. Badania fauny mrówek Formicidae WPN.
- 4. Strategia rozwoju populacji mszarnika jutta *Oeneis jutta* w północno-wschodniej Polsce i perspektywy ochrony w Wigierskim Parku Narodowym.
- 5. Zróżnicowanie genetyczne, morfologiczne i preferencji ekologicznych dwóch bliźniaczych gatunków *Lasius niger* (L.) i *L. platythorax* Seifert (Hymenoptera, Formicidae).

Pierwszy temat był kontynuacją badań rozpoczętych w trakcie realizacji projektu związanego z przeniesieniem niewielkiej części populacji miodokwiatu krzyżowego i kukuczki kapturkowej z ich siedlisk macierzystych na siedliska zastępcze. Badaniami objęte były wszystkie nowe stanowiska tych gatunków. Badano zarówno ilość rozwijających się roślin, ich formy rozwojowe, ilość i wielkość kwiatów oraz terminy wypuszczenia liści, kwitnięcia i zawiązania owoców.

Drugi temat dotyczył inwentaryzacji, z określeniem wielkości poszczególnych stanowisk, gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną ścisłą i częściową oraz gatunków znajdujących się na liście Natura 2000. Lokalizacja stanowisk nanoszona była na mapy za pomocą odbiorników GPS, a stanowisko opisywane i fotografowane.

Kontynuowane były prace dotyczące inwentaryzacji mrówek środowisk leśnych oraz oznaczany był

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

wcześniej zebrany materiał z całego Parku.

Kontynuowane były również prace dotyczące motyla mszarnika jutta. W 2007 roku nadal poszukiwano nowych stanowisk występowania tego motyla poza terenem Parku. W okresie od 26 kwietnia do 7 czerwca 2007 roku prowadzono poszukiwania mszarnika jutta na wytypowanych stanowiskach w okolicy Mikaszówki, Zelwy, Rubcowa, Głębokiego Brodu, Gruszki, Balinki, Lubinowa, Rudawki i Frącek (Puszcza Augustowska) oraz Czarnówki (Puszcza Romincka). W celu określenia wielkości populacji mszarnika jutta na jego dwóch stwierdzonych stanowiskach ponownie przeprowadzono obserwacje motyli. Obserwacje wykonywano w tym samym czasie – w czerwcu. Rejestrowano ilość motyli oraz ich płeć. Na stanowisku „Suche Bagno” w wyniku obserwacji motyli na trzech transektach (dokładnie takich samych, jak w roku 2006), stwierdzono obecność od 20 do 63 osobników. Średnio na pierwszym transekcie występowały 63 motyle, na drugim – 33, a na trzecim – 47. Zdecydowanie przeważały samce (podobnie, jak w poprzednim roku), które stanowiły od 50% do ponad 90% zaobserwowanych motyli.

Na drugim stanowisku (Skieblewo koło Lipska nad Biebrzą) penetrowano obszar, na którym w poprzednim roku liczono motyle. Podczas badań pokonano trasę ponad 10 kilometrów, stwierdzając obecność 53 osobników.

Dotychczasowe wyniki wskazują, że obie populacje mszarnika jutta są wielkością zbliżone do siebie, jednak zajmują znacznie różniące się powierzchnią obszary. Populacja tego motyla na torfowisku koło Skieblewa zajmuje znacznie większą powierzchnię i przez to jest bardziej rozproszona, niż na „Suchym Bagnie”. Na obu badanych stanowiskach mszarnika jutta dokonano odłowu części motyli, w celu zrobienia dokumentacji fotograficznej i określenia zmienności fenotypowej populacji. Odłowione motyle po sfotografowaniu i oznaczeniu kolejnym numerem wypuszczane były na wolność dokładnie w miejscu odłowu. Na stanowisku „Suche Bagno” odłowiono 42 osobniki, a na torfowisku koło Skieblewa 23 osobniki. Dokumentację fotograficzną wykonano stosując specjalne rozpinadło przyżyciowe, pozwalające sfotografować wierzchnią i spodnią powierzchnie skrzydeł. Tak zrobione zdjęcia przeniesiono do pamięci komputera w celu dokonania pomiarów powierzchni skrzydeł, ich rozmiarów, zmienności wybarwienia i wielkości wzorów naskrzydłowych.

Prowadzone były również badania ekologii i biologii mszarnika. Obserwacje terenowe prowadzone były przez cały rok. W okresie zimowym (grudzień-marzec) i wczesnowiosennym obserwowano formy preimaginalne mszarnika jutta, hodowane w specjalnych wolierach na obszarze „Suchego Bagna”. W okresie lotów motyli obserwacje prowadzono na obu stwierdzonych stanowiskach („Suche Bagno”, Skieblewo). Tak, jak i w roku poprzednim starano się opisać wszystkie istotne elementy z życia motyli. W czasie obserwacji sporządzana była dokumentacja fotograficzna.

Dotychczasowe obserwacje rozwoju mszarnika jutta pozwoliły stwierdzić, że rozwój tego gatunku rozpoczyna się w maju-czerwcu, kiedy samica składa jaja (może ich złożyć maksymalnie do 72); następnie z jaja rozwija się larwa, która zimuje ukryta w powierzchniowej warstwie torfu (na głębokości zaledwie kilku centymetrów); larwa wiosną rozpoczyna żerowanie, powiększa swoje rozmiary (pod koniec sezonu jej ciało ma około 3 cm długości) i zimuje drugą zimę; na początku kwietnia następuje przeobrażenie larwy w poczwarkę - ciało poczwarki ma długość około 1,6 cm i szerokość (w najszerszym miejscu) 0,8 cm; po około trzydziestu kilku dniach poczwarka przekształca się w dorosłego motyla. Samce przeobrażają się około 7 dni wcześniej, niż samice. Cały cykl rozwojowy trwa zatem dwa lata.

Pełniejsze obserwacje lotów mszarnika jutta potwierdziły specyficzne zachowanie samców

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

poszukujących samic (motyle podlatywały do nasady pnia drzewa i w miarę płynnym lotem poruszały się wzdłuż pnia na wysokość do dwóch metrów; następnie lotem na wysokości 1-2 m kierowały się do nasady następnego drzewa i ponownie rozpoczynały swój lot wzdłuż pnia). Takie zachowanie samców zaobserwowano początkowo tylko wśród motyli z „Suchego Bagna”, ale później (2007) stwierdzono je również w Skieblewie.

Jak do tej pory nie stwierdzono u mszarnika jutta lotów dyspersyjnych. Sporadycznie obserwowano loty motyli na obrzeżach torfowiska „Suche Bagno”, jednak nigdy nie stwierdzono ich wnikania w głąb otaczających torfowisko lasów. Nie stwierdzono również lotów ponad lasami.

Zaobserwowane przypadki żerowania gąsienic mszarnika jutta potwierdziły, że rośliną pokarmową jest wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*. Jak do tej pory nie udało się stwierdzić żerowania na innych gatunkach roślin. Obserwowane przypadki żerowania miały miejsce w dzień.

Wspólnie z Akademią Górniczo-Hutniczą oraz Uniwersytetem Szczecińskim kontynuowane były badania dotyczące osadów jeziora Wigry.

Pracownicy Pracowni Naukowo-Edukacyjnej brali udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach i sympozjach naukowych oraz niektóre z nich organizowali. Łącznie uczestniczyli w 6 konferencjach i seminariach: w seminarium dot. prawnych regulacji partnerstwa publiczno-prywatnego (styczeń, Krzywe), seminarium naukowym dot. badań jeziora Wigry (listopad, Kraków), Sympozjum ZMŚP (kwiecień, Kampinos), konferencji z okazji 15-lecia EkoFunduszu (czerwiec, Mikołajki), konferencji dot. przyrody Puszczy Rominckiej (wrzesień, Gołdap), seminarium dot. inwazyjnych gatunków roślin w WPN (październik, Krzywe).

Ponadto dr Anna Krzysztofiak wygłosiła odczyt pt. „Zadziwiający świat pszczoł dziko żyjących” w Ogrodzie Botanicznym UW w Warszawie.

Pracownicy PNE zorganizowali warsztaty dla uczniów i nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów z zakresu: posługiwania się internetem, rozpoznawania tropów zwierząt, znaczenia i ochrony płazów i biologii porostów oraz szkolenie dotyczące redagowania biuletynu szkolnego.

Dr Anna Krzysztofiak współpracowała z filmowcami z „Dzikiej Polski” w przygotowaniu filmu edukacyjnego na temat biologii i znaczenia płazów.

Pracownia NE współorganizowała „Rajd kamedulski” - imprezę mającą na celu ochronę dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Suwalszczyzny.

3.8. Monitoring środowiska i przyrody

Lech Krzysztofiak

W ramach prac monitoringowych w roku hydrologicznym 2007 Pracownia Naukowo-Edukacyjna prowadziła prace dotyczące następujących programów pomiarowych:

- meteorologia,
- zanieczyszczenie powietrza,

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

- chemizm opadów atmosferycznych,
- chemizm opadu podkoronowego,
- chemizm roztworów glebowych,
- gleby,
- wody podziemne,
- wody powierzchniowe - rzeki,
- chemizm opadu organicznego,
- flora i roślinność zlewni reprezentatywnej,
- epifity nadrzewne,
- fauna epigeiczna.

Badania prowadzono na terenie zlewni badawczej, na wybranych powierzchniach i w wyznaczonych punktach kontrolno-pomiarowych.

Zakres pomiarowy

Meteorologia

Pomiary meteorologiczne prowadzone były na terenie ogródka meteorologicznego zlokalizowanego w Sobolewie. Do badań wykorzystano automatyczną stację meteorologiczną Milos 500 firmy Vaisala.

Zanieczyszczenie powietrza

Zanieczyszczenie powietrza badane było na jednym stanowisku w Sobolewie. Zastosowano metodą pasywną, z ekspozycją trzech próbników na wysokości 1,6 m nad poziomem gruntu. Czas ekspozycji próbników wynosił 1 miesiąc. Metody oznaczania zanieczyszczeń powietrza zostały opracowane w Zakładzie Chemii Analitycznej Politechniki Krakowskiej, a analizy zanieczyszczeń wykonała firma Propagator z Krakowa.

Chemizm opadów atmosferycznych

Wody opadowe do badań właściwości fizycznych i chemicznych zbierane były na terenie ogródka meteorologicznego w Sobolewie. Poboru prób opadu mokrego dokonywano w okresach tygodniowych, w każdy wtorek o godz. 800, za pomocą kolektora UNS 130/S firmy Eigenbrodt. Tygodniowe próby były zlewane i przechowywane w temperaturze 6° C. Analizy jakości opadu wykonywane były w laboratorium Wigierskiego Parku Narodowego (WPN) i w laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku Delegatura w Suwałkach (WIOŚ), z próby zbiorczej na koniec każdego miesiąca.

Chemizm opadu podkoronowego

Wody opadowe przechodzące przez warstwę koron drzew (sosna, świerk) zbierane były z leśnej powierzchni badawczej zlokalizowanej w pobliżu ogródka meteorologicznego w Sobolewie. Poboru prób opadów dokonywano w okresach tygodniowych, a następnie przenoszono je do laboratorium, gdzie były przechowywane w temperaturze 6° C. Badania jakości wód wykonywane były przez laboratoria WPN i WIOŚ, z próby zbiorczej na koniec każdego miesiąca.

Chemizm spływu po pniach

Wody spływające po pniach drzew (sosna, świerk) zbierane były z leśnej powierzchni badawczej zlokalizowanej w pobliżu ogródka meteorologicznego w Sobolewie. Poboru prób dokonywano w okresach tygodniowych, a następnie przenoszono je do laboratorium, gdzie były przechowywane w temperaturze 6° C. Badania jakości wód wykonywane były przez laboratoria WPN i WIOŚ, z próby zbiorczej na koniec każdego miesiąca.

Chemizm roztworów glebowych

Badania roztworów glebowych prowadzone były na powierzchni leśnej w Sobolewie, na trzech stanowiskach. Roztwory pobierane były z lizymetrów zainstalowanych na trzech głębokościach: 30, 50 i 100 cm, na koniec każdego miesiąca. Badania jakości roztworów wykonywane były przez laboratoria WPN i WIOŚ.

Wody podziemne

Właściwości fizyczne i chemiczne wód podziemnych badano czterokrotnie w ciągu roku hydrologicznego: w grudniu, marcu, czerwcu i wrześniu. Przed każdym pobraniem prób z otworów piezometrów wypompowywano około cztery objętości słupa wody stagnującej w otworach. W próbach określono stężenia parametrów z zakresu podstawowego programu pomiarowego ZMŚP. Wszystkie analizy fizyczne i chemiczne wykonano w laboratorium WPN.

Poziom zwierciadła wody w otworach piezometrycznych w Sobolewie badany był w każdy poniedziałek o godz. 800 za pomocą taśmy mierniczej z „świstawką”.

Wody powierzchniowe - rzeki

Badania wód powierzchniowych dotyczyły pomiarów poziomu i prędkości przepływu wód w rzece Czarna Hańcza – w punkcie kontrolno-pomiarowym w Sobolewie oraz właściwości fizycznych i chemicznych wód rzeki w punktach w Sobolewie i przy ujściu rzeki do jeziora Wigry. Próby wody do badań pobierane były z nurtu rzeki jeden raz w miesiącu. Pomiar stanu wód prowadzony był w sposób ciągły przy wykorzystaniu limnigrafu typu L-861. Z zapisu limnigrafu określano średnie, maksymalne i minimalne stany dobowe. Pomiaru prędkości przepływu wody w rzece dokonano 11-krotnie, przy pomocy młynka hydrometrycznego firmy SEBA, starając się uchwycić jak największe zróżnicowanie stanów wody.

Chemizm opadu organicznego

Na jednym stanowisku w lesie w Sobolewie zbierany był opad organiczny. Kolektory opadu, w ilości 15 szt., rozmieszczone zostały w regularnej siatce co 5 m, a materiał z nich był wybierany na koniec

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

miesiąca. Materiał po przywiezieniu do laboratorium był segregowany na kilka części (igły, liście, kwiatostany, gałęzie, porosty, kora, inne), a następnie ważony. Po wysuszeniu materiał ponownie zważono i zmielono w młynku. W tak przygotowanym materiale na koniec roku wykonano analizy chemiczne z trzech frakcji – liście, igły i pozostałe części.

Epifity nadrzewne

Badania składu gatunkowego porostów, powierzchni ich plech i zdrowotności przeprowadzono na 13 stanowiskach, na których w roku 1998 wyznaczono na pniach powierzchnie monitoringowe. Do obserwacji wytypowano 12 gatunków porostów nadrzewnych (epifitycznych), w tym 5 taksonów o plechach krzaczkowatych, 5-listkowatych i 2 – skorupiastych.

Flora i roślinność zlewni eksperymentalnej

Prowadzone były badania florystyczne o charakterze inwentaryzacyjnym na terenie całej zlewni, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, rzadkich i gatunków obcych w naszej florze.

Fauna bezkręgowca

Badania prowadzono w dwóch typach siedliskowych lasu – w borze bagiennym i lesie mieszanym. Na każdym siedlisku wytypowano po trzy stanowiska oddalone od siebie o około 250 m, na których zainstalowano po 5 pułapek rozmieszczonych liniowo w trzy metrowych odstępach. Pułapki (słoiki o pojemności 0,33 l i średnicy otworu 56 mm) zostały wkopane równo z powierzchnią gruntu i osłonięte daszkami. Jako płynu konserwującego użyto roztworu glikolu etylowego. Pułapki były ekspozowane w terenie przez 5 miesięcy, od maja do końca września, a materiał był wybierany z nich w odstępach miesięcznych. Po wybraniu z odłowionego materiału chrząszczy należących do rodziny Carabidae zakonserwowano je i przesłano do oznaczenia do Zakładu Zoologii Instytutu Biologii Akademii Świętokrzyskiej.

Tabela 32. Zakres i metodyka badań w punktach pomiarowych Stacji Bazowej WIGRY w roku hydrologicznym 2007

Podprogram ZMŚP	Nazwa parametru	Liczba stanowisk pomiarowych	Częstość pomiaru
Meteorologia A1	Kierunek wiatru, prędkość wiatru, temperatura powietrza (2 m), temperatura powietrza nad gruntem (5 cm), temperatura gruntu (5, 20, 50, 100 cm), wysokość opadu, wilgotność powietrza, usłonecznienie, promieniowanie.	1	pomiar ciągły
Zanieczyszczenie powietrza B1	dwutlenek siarki, dwutlenek azotu	1	12/rok
Chemizm opadów atmosferycznych C1	objętość opadu, przewodność elektrolit., odczyn pH, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, sód, potas, wapń, magnez	1	12/rok

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Chemizm opadu podkoronowego C2	objętość wody, przewodność elektrolit., odczyn pH, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, sól, potas, wapń, magnez	10	12/rok
Chemizm roztworów glebowych F1	objętość wody, przewodność elektrolityczna, odczyn (pH), siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, fosfor ogólny, chlorki, sól, potas, twardość ogólna, wapń, zasadowość.	3	12/rok
Wody podziemne F2	stan wód, temperatura wody, przewodność elektrolit., odczyn pH, sól, potas, wapń, magnez, wodorowęglany, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, fosfor ogólny, BZT5, tlen rozpuszczony.	1	4/rok
Wody powierzchniowe – rzeki H1	stan wody, prędkość przepływu, temperatura wody, przewodność elektrolit., odczyn pH, sól, potas, wapń, magnez, wodorowęglany, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, fosfor ogólny, BZT5, tlen rozpuszczony	2	12/rok
Chemizm opadu organicznego G2	opad organiczny (masa świeża), opad organiczny (masa sucha), całkowity węgiel organiczny, S og., N og., P og., Ca, Mg, Na, K	15	12/rok
Epifity nadrzewne M1	skład gatunkowy porostów, powierzchnia plech i ich zdrowotność	13	Od roku 2007 – 1/rok
Flora i roślinność zlewni J1	skład gatunkowy, zdrowotność, rozmieszczenie	Zlewnia eksperymentalna	cały sezon weget.
Fauna epigeiczna O1	struktura troficzna, struktura dominacji, aktywność	3	1/m-c w sezonie wegetacyjnym (V-IX)

3.9. Ochrona krajobrazu

3.9.1. Zagospodarowanie przestrzenne

Janina Kamińska

W roku 2007 Wigierski Park Narodowy uczestniczył w procesie tworzenia i uzgadniania planów zagospodarowania przestrzennego miejscowości położonych w granicach parku i w jego strefie ochronnej. Dyrektor parku uzgodnił 4 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miejscowości położonych w otulinie parku i w 4 przypadkach przedstawiał swoje stanowisko (w sprawach zmiany zapisów obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i przystąpienia do realizacji planu). Zarówno uzgodnienia jak i stanowiska WPN dotyczyły terenu parku i otuliny położonych w gminie Suwałki. Pozostałe gminy nie podjęły prac nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego obejmującymi tereny lub strefy ochronne WPN.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 33. Zestawienie uzgadnianych dokumentów planistycznych w 2007 roku

Lp.	Dokument planistyczny	Stanowisko parku	Etap w procesie zatwierdzania dokumentu
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Mała Huta w gminie Suwałki (teren położony w strefie ochronnej parku).	Uzgodnienie postanowieniem nr OPIK 440-01/07 z 29 listopada 2007 r.	Projekt planu wyłożono do publicznego wglądu 21 stycznia 2008r. Uwagi do projektu planu można składać na piśmie do Wójta Gminy Suwałki do 20 marca 2008 roku
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego działek o nr od 117/1 do 117/6 we wsi Krzywe w gminie Suwałki (w całości w strefie ochronnej parku).	Uzgodnienie postanowieniem nr OPIK 440-2/07 z dnia 16 lipca 2007 roku	Projekt planu wyłożono do publicznego wglądu 21 września 2007 r. Uwagi do projektu planu można było składać na piśmie do Wójta Gminy Suwałki do 27 listopada 2007 roku
3	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Płociczno - Tartak (ścieżka rowerowa) w gminie Suwałki (w całości w strefie ochronnej parku).	Uzgodnienie decyzji o warunkach zabudowy na realizacji ścieżki rowerowej postanowieniem nr OPIK 441-24/07 z 03.kwietnia 2007r.	Projekt planu wyłożono do publicznego wglądu 29 czerwca 2007r. Ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego Nr 200 z dnia 7 września 2007 r. poz. 2037 obowiązuje od 7 października 2007 r.
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Krzywe działka o nr114/40 Suwałki (w całości w strefie ochronnej parku).	Uzgodnienie postanowieniem nr OPIK 440-5/07 z dnia 12 listopada 2007 roku	Projekt planu wyłożono do publicznego wglądu 21 stycznia 2008 roku. Uwagi do projektu planu można składać na piśmie do Wójta Gminy Suwałki do 20 marca 2008 roku
5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części terenów położonych we wsi Lipniak w gminie Suwałki (w całości w strefie ochronnej parku).	Uzgodnienie postanowieniem OPIK 440-6/07 z dnia 19 listopada 2007 roku	Projekt planu wyłożono do publicznego wglądu 13 grudnia 2007 roku. Uwagi do projektu planu można składać na piśmie do Wójta Gminy Suwałki do 13 lutego 2008
6	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowinka	Uzgodnione postanowieniem: OPIK 440-1/05/06 z dnia 2 października 2006 r.; i postanowieniem OPIK 440-1/05/07 z dnia 5 lutego 2007 roku	Rada Gminy Nowinka podjęła uchwałę nr VI/34/2007 z dnia 28 czerwca 2007 roku w sprawie uchwalenia „Studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowinka”

Poza zawartymi powyżej uzgodnieniami WPN zajął stanowisko w sprawie wyrażenia wstępnej opinii na temat zmiany użytkowania terenów i przeznaczenia ich pod zabudowę letniskową w części wsi Piertanie w pobliżu jeziora Pierty. Zdaniem Wigierskiego Parku Narodowego, ze względu na ochronę krajobrazu i ochronę przyrody (bezpośrednie sąsiedztwo jeziora Pierty) zabudowa planowanego pod inwestycje obszaru jest niedopuszczalna. Biorąc pod uwagę stanowisko WPN Wójt Gminy Suwałki nie podjął dalszych prac związanych z przygotowaniem projektu miejscowego planu

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

zagospodarowania przestrzennego tego rejonu.

Dla terenów, dla których nie ma obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze parku i otuliny inwestycje prywatne realizowane są na podstawie decyzji o warunkach zabudowy. Projektowane inwestycje są uzgadniane przez dyrektora parku, zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W 2007 roku w Wigierski Park Narodowy zajmował się 114 sprawami dotyczącymi zagospodarowania przestrzennego parku i otuliny, w tym 57 spraw dotyczyło uzgodnień decyzji o warunkach zabudowy. Inne sprawy dotyczące zagospodarowania terenu parku dotyczyły tak jak w latach poprzednich:

- opiniowania zgłaszanych do starostwa inwestycji nie wymagających pozwoleń na budowę,
- informacji o samowolach budowlanych kierowanych do inspektoratów nadzoru budowlanego,
- stanowisk parku i odpowiedzi na zapytania zainteresowanych stron o możliwościach inwestowania na terenie parku,
- inwestycji realizowanych przez WPN.

1. Uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy w otulinie parku

W sprawach o wydanie decyzji o warunkach zabudowy na terenie strefy ochronnej parku WPN przedstawiał swoje stanowisko w 32 przypadkach. Uzgodnione inwestycje położone były na obszarze gmin Suwałki i Krasnopol. Przedmiotem uzgodnień były:

- a) rozbudowa siedliska we wsi Studziany Las w gminie Giby i we wsiach Krzywe i Bobrowisko w gminie Suwałki;
- b) budowa budynku gospodarczego w Maćkowej Rudzie (2), w gminie Krasnopol oraz we wsiach: Bobrowisko, Lipniak i Płociczno w gminie Suwałki;
- c) budowa, rozbudowa lub przebudowa budynku mieszkalnego we wsiach Maćkowa Ruda, Mikołajewo (4) i Remieńkiń, w gminie Krasnopol oraz we wsiach Mała Huta, Nowa Wieś i Sobolewo (5) w gminie Suwałki;
- d) budowa zbiornika na gnojówkę w Okuniowcu, silosu i światłowodu w Małej Hucie, budynku garażowo mieszkalnego w Sobolewie oraz ścieżki rowerowej i budynku garażowego w Płocicznie w gminie Suwałki;

2. Uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy w granicach parku

W roku 2007 Park w granicach swojego obszaru zajmował stanowisko w 25 sprawach, związanych z uzgodnieniem decyzji o warunkach zabudowy. Dotyczyły one terenu gmin Suwałki, Nowinka i Krasnopol.

Wydano 4 postanowienia, w których nie uzgodniono inwestycji dotyczących lokalizacji budynków mieszkalnych i siedlisk rolniczych na terenie parku. W przypadku 3 z nich po przedstawieniu negatywnego stanowiska parku nie podejmowano dalszych działań. Jedna sprawa

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

dotycząca lokalizacji siedliska została zaskarżona do Ministra Środowiska i dotychczas jest nierozstrzygnięta. Odmowa uzgodnienia inwestycji wynikała z konieczności ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych parku.

Uzgodnienia wydano w 21 sprawach, z czego:

- 10 spraw dotyczyło budynków mieszkalnych: budowy budynku mieszkalnego w Rosochatym Rogu (2) i Maćkowej Rudzie w gminie Krasnopol; budowy budynku mieszkalnego w Pieraniach, Leszczewie (2), Magdalenowie i Czerwonym Folwarku oraz zmianie sposobu użytkowania budynku gospodarczego na mieszkalny w Cimochowiźnie i Leszczewie w gminie Suwałki;
- 4 sprawy dotyczyły budowy siedliska we wsi Krusznik (2) w gminie Nowinka oraz w Leszczewie i Czerwonym Folwarku w gminie Suwałki;
- 2 sprawy dotyczyły adaptacji istniejących obiektów gospodarczych na cele usługowe Domu Pracy Twórczej w Wigrach, w gminie Suwałki;
- po jednej sprawie dotyczącej: zmiany sposobu użytkowania budynku mieszkalno pensjonatowego na pensjonatowy we wsi Bryzgiel, przebudowy linii energetycznej i budowy budynku mieszkalno - magazynowego we wsi Krusznik w gminie Nowinka; budowy budynku gospodarczego we wsi Maćkowa Ruda w gminie Krasnopol; budowy budynku garażowego we wsi Tartak i szamba we wsi Sobolewo w gminie Suwałki.

Zgodnie z zapisami ustawy o ochronie przyrody tereny wykorzystywane gospodarczo na obszarach parków narodowych objęte są ochroną krajobrazową. Zarówno po uzgodnieniu decyzji o warunkach zabudowy jak i po wejściu w życie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dyrektor parku nie ma możliwości wypowiedzenia się, na etapie wydawania pozwolenia na budowę, na temat powstających inwestycji (np. w sprawie szczegółowej lokalizacji, formy i skali realizowanych obiektów, zastosowanych detali architektonicznych itp.).

3.9.2. Zadrzewienia

Piotr Pieczyński

W 2007 roku Dyrektor WPN-u rozpatrzono 20 spraw dotyczących wycinki drzew z zadrzewień. Cztery sprawy zostały oddalone w związku z brakiem uzasadnienia do podjęcia przez dyrektora parku czynności w trybie art. 83 ust. 1 pkt. 5 ustawy o ochronie przyrody (drzewa poza granicami parku, drzewa na obszarze leśnym, drzewa których wiek nie przekracza 5 lat). W przypadku jednej sprawy zostało złożone zawiadomienie o nielegalnej wycince, bez wymaganych zezwoleń.

Tabela 34. Drzewa wyznaczone w 2007 r. do wycinki na terenie Wigierskiego Parku Narodowego

Gmina	Gatunek drzewa, liczba sztuk											
	Tp	Ol	Kl	Lp	So	Św	Wb	Md	Wz	Js	Brz	Gr
Suwałki	41	9	2	1	1	2	6			18	4	6
Nowinka	1								7			
Krasnopol	1											
Giby												

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Łącznie uzgodniono wycinkę 100 szt. drzew. Główne przyczyny usunięcia drzew z zadrzewień w roku 2007 to zabiegi pielęgnacyjne i zagrożenie istniejących obiektów budowlanych. Większość wydanych decyzji zezwalających na wycinkę drzew nakładała na właścicieli nieruchomości obowiązek zasadzenia nowego zadrzewienia z gatunków drzew rodzimych.

3.10. Ochrona wartości kulturowych

Jacek Adamczewski

W 2007 roku na terenie Wigierskiego Parku Narodowego podejmowane były działania mające na celu przywrócenie tradycji bartniczych nad Wigrami (w naszym regionie bartnictwa zakazano w 1834 roku). W skrócie nazwano je projektem „Barcie wigierskie”. W dniach 14-17 kwietnia 2007 r. Wigierski Park Narodowy gościł 2 bartników z Parku Narodowego Szulgan-Tasz, z Republiki Baszkirii Federacji Rosyjskiej. Spotkanie było wynikiem współpracy WPN, WWF Polska oraz rosyjskiego WWF Ural. Bartnicy prezentowali, zachowując tradycyjne metody, sposób robienia barci oraz kłód. Przebieg szkolenia był następujący:

- 14 IV 2007 – dokonano lustracji terenu Wigierskiego Parku Narodowego w celu wyznaczenia drzewa przeznaczonego pod barć oraz wyszukania dłużycy do wykonania kłód. Wykonano pierwszą kłodę bartną.
- 16 IV 2007 – dokończono pierwszą kłodę oraz wykonano drugą. Powieszono kłody na drzewach przy ścieżkach edukacyjnych „Las” w Krzywem i „Puszcza” w Wysokim Moście.
- 17 IV 2007 – wykonano barcie na żywej sosnie przy ścieżce „Las”.

Wszystkie etapy wykonania kłód i barci były szczegółowo omówione przez baszkirskich bartników. Sporządzono notatki i dokumentację fotograficzną poszczególnych prac.

W szkoleniu brał udział pracownik Wigierskiego Parku Narodowego – Jacek Adamczewski (specjalista do spraw ekosystemów wodnych w WPN) z zamiłowania pszczelarz. Prowadzi własną pasiekę i posiada tytuł mistrza pszczelarstwa.

Projekt „Barcie wigierskie” ma przede wszystkim znaczenie edukacyjne i turystyczne, co już na wstępie pokazało bardzo duże zainteresowanie mediów informacyjnych (telewizja, radio).

W sąsiedztwie barci i kłody ustawiona zostanie tablica edukacyjna, opracowana m.in. przez osobę uczestniczącą w szkoleniu. Zakupiony został także zestaw narzędzi służący do wykonywania barci i kłód oraz ich obsługi. Narzędzia prezentowane są w Ekspozycji Etnograficznej. Zarówno barć jak i kłoda zostały już naturalnie zasiedlone (V-VI) przez roje pszczoł najprawdopodobniej wyrojonych z pobliskich pasiek. W 2008 roku planowane jest jeszcze wykonanie i powieszenie 3 kłód.

W dniach 15-23.09.2007 Jacek Adamczewski wziął udział w wyjeździe szkoleniowym do Parku Narodowego Szulgan–Tasz w Baszkirii. Była to kontynuacja działań podjętych w kwietniu 2007 r. a związanych z przywróceniem bartnictwa. Głównym celem wyjazdu była nauka „obsługi” barci i kłód bartnych, podbierania miodu i przygotowania barci do zimy. Podczas pobytu w Baszkirii przygotowana została dokładna dokumentacja zdjęciowa i filmowa wszystkich zabiegów związanych z tradycyjnym bartnictwem. Posłuży to przewodnikom i pracownikom Działu Edukacji jako materiał dydaktyczny, co pozwoli na poszerzenie oferty edukacyjnej o tematykę związaną z tradycyjnym bartnictwem.

Jesienią 2007 roku została zdjęta z drzewa i zawieszona do konserwacji kapliczka szafkowa, znajdująca się w oddziale 242b (wieś Czerwony Krzyż, Obwód Ochronny Krusznik). Po naprawie i konserwacji kapliczka powróci na swoje miejsce.

3.11. Ochrona przed szkodnictwem

Antoni Ignatowicz

Głównymi przestępstwami i wykroczeniami z jakimi ma do czynienia Straż Wigierskiego Parku Narodowego, są naruszenia prawa polegające przede wszystkim na:

- kłusownictwie rybackim (art. 27a. ust. 1, ustawy z dnia 18.04.1985 r. z późn. zm. o rybactwie śródlądowym), przez które rozumie się nielegalne połowy ryb sieciami, przy użyciu prądu i przy użyciu ościeni, oraz amatorski połów ryb wędkami bez wymaganego zezwolenia (art. 27; ust. 1 cytowanej ustawy);
- zaborze mienia (art.290 ust. 1 k k.), polegającym na nielegalnym wyrębie i kradzieży drewna;
- kłusownictwie na zwierzynę łowną (marginalnie zdarza się wnykarstwo);
- “dzikiej turystyce” i biwakowaniu poza miejscami do tego celu wyznaczonymi.(art.15, ust. 1, pkt. 23; ustawy z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody), jak również palenie ognisk w miejscach nie wyznaczonych (art.15, ust. 1, pkt.10 cytowanej ustawy);
- ruchu pojazdów poza drogami publicznymi (art.15 ust.1 pkt.18 ustawy jw.);
- parkowanie pojazdów w miejscach do tego nie przeznaczonych (art.161 kw.);
- zaśmiecanie lasu (art.162 §1 kw);

Stan osobowy Straży Parku w 2007 r. wynosił 5 osób. Straż Parku wyposażona jest w:

- ręczne miotacze gazu,
- radiotelefony nasobne typu “Motorola” (GP-340),
- telefony komórkowe,
- kajdanki,
- 2 samochody terenowe typu ŁADA – NIVA,
- łodzie motorowe typu “Harpun” i łódź hybrydowa typu “Okoń” z silnikiem zaburtowym,
- łódź wiosłową z doczepnym silnikiem zaburtowym.

Funkcjonariusze Straży Parku w 2007 roku uczestniczyli w 456 patrolach na terenie Wigierskiego Parku Narodowego. W wyniku tych patroli strażnicy:

- a) wylegitymowali 688 osób, z czego pouczonych zostało 296 osób;
- b) znaleźli i podjęli 2 wnyki zastawione przez kłusowników na zwierzynę łowną;
- c) znaleźli w wodach WPN, przejęli i zabezpieczyli następujący sprzęt kłusowniczy:
 - 61 wontonów,
 - 1 żak,
 - 5 wędek samolówek,
 - 1 sieć typu przestawa,
 - 5 sznurów na węgorze,
 - 3 pęczki na węgorze,
 - 2 łodzie wiosłowe;
- d) ujęli na gorącym uczynku:
 - 6 kłusowników naruszających art. 27 ust.1 pkt 1 ustawy o rybactwie śródlądowym (wędkowanie bez zezwolenia);
 - 3 kłusowników łowiących sieciami – art. 27a ust.1 pkt 1 ustawy jw.;
- e) wzięli udział w 6 zasadzkach na kłusowników, z czego 2 zakończyły się ujęciem sprawców

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

oraz 2 zasadzkach na złodziei drewna, z czego 1 zakończyła się ujęciem sprawcy.

Od czerwca do września 2007 roku w weekendy miały miejsce wspólne patrole z Policją, w ramach opracowanego rocznego programu pod kryptonimem "Bezpieczna woda". Funkcjonariusze Straży Parku uczestniczyli wspólnie z funkcjonariuszami z KMP w Suwałkach, KPP w Augustowie i KMP w Sejnach w 8 patrolach, w trakcie których:

- ujawniono 4 wykroczenia,
- pouczone 96 osób,
- wylegitymowano 143 osoby,
- ukarano grzywną w drodze mandatu karnego 2 osoby (kierowcę i śmiejącego),
- przeprowadzono 2 interwencje,
- skontrolowano 16 placówek wypoczynku, miejsc biwakowych i kąpielisk,
- skontrolowano 38 jednostek pływających,
- skontrolowano 163 wędkarzy.

Współdziałanie Straży Parku z Policją polegało głównie na działaniach prewencyjnych, ale były również przypadki podjęcia natychmiastowej interwencji. Na skutek szybkiego działania funkcjonariuszy Straży Parku i Policji ujęto 1 kłusownika podczas połowu ryb sieciami w jeziorze Klonek, oraz 1 złodzieja drewna z lasu WPN.

W 2007 roku funkcjonariusze Straży Parku zostali zapoznani (celem utrwalenia wiedzy) z instrukcją alarmową w sprawie postępowania w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia faktu podłożenia ładunku wybuchowego w obiekcie, zostali również przeszkoleni w zakresie ratowania tonących i udzielania pierwszej pomocy medycznej – przed lekarskiej.

Komendant Straży Parku przeprowadził 5 kontroli wewnętrznych Straży Parku pod kątem prawidłowego i zgodnego z Książką Ewidencji Patroli realizowania wyznaczonych zadań przez funkcjonariuszy Straży Parku, oraz kontroli notatników służbowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Tabela 35. Szkodnictwo i ochrona przed szkodnictwem w 2007 r.

Liczba funkcjonariuszy Straży Parku	Liczba spraw			Windykacja należności w zł	Kradzieże drewna			Liczba przypadków kłusownictwa
	wszczętych	zakończonych			liczba przypadków w	skradzione drewno		
		razem	w tym wyrokami skazującym i			masa w m ³	wartość w zł	
5	0	0	0	0	2	23,74,25	4235,00	6

4. FINANSE

Marta Kopiczko

4.1. Budżet

Dochody i wydatki budżetowe w 2007 roku przedstawiono w tabelach poniżej.

Tabela 36. Dochody budżetowe w 2007 r.

Dział 925, Rozdział 92501			
Lp.	Nazwa paragrafu	Paragraf	Kwoty [zł]
1.	Dochody z najmu i dzierżawy	0750	15 630,00
2.	Wpływy z usług	0830	42 693,19
Dział 925, Rozdział 92597			
1.	Wpływy do budżetu części zysku gospodarstwa pomocniczego	2380	21 047,55
Razem			79 370,74

Tabela 37. Wydatki budżetowe w 2007 r.

Dział	Nazwa paragrafu	Paragraf	Kwota [zł]
1	2	3	5
Dział 925, Rozdział 92501			
1.	Nagrody i wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	3020	142 861,14
2.	Wynagrodzenia osobowe	4010	1 852 450,00
3.	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	4040	145 549,25
4.	Składki na ubezpieczenia społeczne	4110	351 617,05
5.	Składki na Fundusz Pracy	4120	48 647,32
6.	Wpłaty na PFRON	4140	41 522,80
7.	Zakup materiałów i wyposażenia	4210	14 700,00
8.	Zakup energii	4260	58 000,00
9.	Zakup usług remontowych	4270	7 298,10
10.	Zakup usług zdrowotnych	4280	2 673,00
11.	Zakup usług pozostałych	4300	23 567,00
12.	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	4370	16 000,00
13.	Podróże służbowe krajowe	4410	4 996,17
14.	Różne opłaty i składki	4430	2 819,00
15.	Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	4440	54 445,00
16.	Pozostałe podatki na rzecz budżetów gmin	4500	113 384,74
17.	Składki do organizacji międzynarodowych	4540	2 164,85
18.	Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	4700	7 975,00
19.	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	4740	4 000,00

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

20.	Zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji	4750	12 213,99
21.	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	6050	189 988,01
22.	Wydatki inwestycyjne – finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	6058	2 098 781,39
23.	Wydatki inwestycyjne – współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	6059	1 560 217,61
		RAZEM:	6 755 871,42
	Dział 925, Rozdział 92597		
1.	Dotacja przedmiotowa z budżetu dla gospodarstwa pomocniczego	2660	30 000,00
		RAZEM:	30 000,00
Razem rozdziały 92501+92597			6 785 871,42

4.2. Gospodarstwo pomocnicze

W 2007 roku Wigierski Park Narodowy Gospodarstwo Pomocnicze w Krzywem osiągnęło przychód ze sprzedaży drewna, ryb, licencji wędkarskich, kart wstępu, usług turystycznych i edukacyjnych oraz pozostałej działalności w wysokości 2 205 464,68 zł (w tym pokrycie amortyzacji 86 765,36 zł).

Koszty realizacji zadań Gospodarstwa Pomocniczego wyniosły 2 116 857,55 zł (w tym amortyzacja 86 765,36 zł).

Tabela 38. Przychody i rozchody gospodarstwa pomocniczego według typów działalności w 2007 r.

Lp.	Wyszczególnienie działalności	Pozyskanie drewna [m ³]	Przychody w zł plan	Sprzedaż drewna [m ³]	Rozchody w zł plan
			wykonanie		wykonanie
1	2	3	4	5	6
I	Ochrona przyrodniczych i kulturowych zasobów parków narodowych		1 779 000,00		1 035 000,00
	razem (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)		1 754 906,39		926 117,32
	w tym:				
1.	Ochrona przyrody nieożywionej i gleb				
2.	Ochrona ścisła				
3.	Ochrona ekosystemów wodnych		280 000,00		350 000,00
			271 593,10		316 182,30
4.	Ochrona ekosystemów leśnych		1 480 000,00		508 000,00
	(a+b+c)		1 466 412,89		482 896,58
a)	cięcia pielęgnacyjne i sanitarne		1 480 000,00		486 000,00
	(zagospodarowanie drewna)	12192	1 466 412,89	11714	462 506,14
b)	hodowla lasu				1 000,00
					209,25
c)	ochrona ekosystemów leśnych przed				21 000,00
	czynnikami abiotycznymi i biotycznymi				20 181,19

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

5.	Ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych			5 000,00
				4 850,71
6.	Ochrona zwierząt		19 000,00	70 000,00
	(a+b+c)		16 900,40	63 531,83
a)	ochrona zwierząt rzadkich		1 000,00	25 000,00
			819,67	23 331,73
b)	ochrona zwierzyny łownej		18 000,00	45 000,00
			16 080,73	40 200,10
c)	ochrona ptaków			
7.	Ochrona roślin			
8.	Ochrona walorów widokowych (krajobrazu)			1 500,00
				299,00
9.	Ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego			1 500,00
				884,50
10.	Ochrona przed pożarami i szkodnictwem			99 000,00
				57 472,40
II	Działalność naukowo-badawcza, edukacyjna i turystyczna		230 000,00	221 000,00
	Razem (1+2+3+4+5)		220 565,92	196 687,92
	z tego:			
1.	Działalność naukowo-badawcza			25 000,00
				24 690,32
2.	Edukacja w zakresie ochrony przyrody		15 000,00	65 000,00
			14 269,12	56 224,57
3.	Wydawnictwa		20 000,00	1 000,00
			18 006,58	553,80
4.	Udostępnianie parku dla turystyki		170 000,00	105 000,00
			167 916,31	94 845,32
5.	Monitoring przyrodniczy i techniczny		25 000,00	25 000,00
			20 373,91	20 373,91
III	Pozostała działalność		583 000,00	1 068 000,00
	razem (1+2+3+4+5+6+7)		219 210,86	749 737,33
	z tego:			
1.	Plan ochrony i ich rewizja			5 000,00
				657,17
2.	Regulacja stanu posiadania			16 000,00
				2 751,54
3.	Naprawy budynków, budowli i innych środków trwałych			194 000,00
				153 924,17
4.	Remonty dróg parku			3 000,00
				2 500,00
5.	Transport i gospodarka warsztatowa		23 000,00	270 000,00
			21 559,54	260 181,37
6.	Administracja budynków		100 000,00	280 000,00
			96 118,46	242 957,72
7.	Inne: dopłaty, amortyzacja		460 000,00	300 000,00
			101 532,86	86 765,36

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

IV. Koszty zarządu		12 000,00		280 000,00
		10 781,51		244 314,98
V Ogółem (I+II+III+IV)		2 604 000,00		2 604 000,00
	12192	2 205 464,68	11714	2 116 857,55

4.3. Dochody i wydatki własne

W 2007 r. Wigierski PN otrzymał 9 520,00 zł darowizn pieniężnych, pochodzących od osób fizycznych i instytucji. Przeznaczone one zostały na zakup pompy, remont dwóch kładek, dokumentację projektową oraz wykonanie kserokopii wielkoformatowych. Bank naliczył odsetki w wysokości 6,20 zł.

Tabela 39. Dochody własne Wigierskiego Parku Narodowego w 2007 r.

Dział 925, Rozdział 92501

Lp.	Nazwa Paragrafu	§§	Dochód [tys. zł]
1.	Wpływy z różnych opłat	0690	1 520,00
2.	Pozostałe odsetki	0920	6,20
3.	Otrzymane darowizny w postaci pieniężnej	0960	8 000,00
4.	Stan środków pieniężnych na początek okresu sprawozdawczego		4 122,88
Razem			13 649,08

Dochody własne zostały wydatkowane w wysokości 13 648,222 zł. Stan na rachunku dochodów własnych na dzień 31.12.2007 roku wynosił 0,86 zł.

Tabela 40. Wydatki rachunku dochodów własnych w 2007 r.

Dział 925, Rozdział 92501

Lp.	Nazwa Paragrafu	§§	Wydatki [zł]
1.	Zakup usług pozostałych	4300	5 596,22
2.	Wydatki majątkowe	6050	8 052,00
Razem			13 649,08

4.4. Fundusze celowe

Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł w 2007 roku przedstawia załącznik nr 6.

5. INWESTYCJE I REMONTY

Marek Wrona, Maciej Ambrosiewicz

Zestawienie prac remontowo-budowlanych wykonanych w WPN-ie w 2007 roku przedstawia tabela poniżej.

Tabela 41. Zestawienie prac remontowo-budowlanych w 2007 r .[tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość	W tym:		
			NFOŚiGW	WPN	Budżet
1	Budowa Kładki na jeziorze Długie w m. Słupie	26,23	26,23		
2	Wymiana pokryć dachowych z etrnytu na pokrycia z wióra osikowego i blachy na budynkach: Krusznik – gospodarczy, Krzywe – izba etnograficzna, Lipniak – 2 gospodarcze, Mikołajewo-Budzisko – gospodarczy, Samle I – gospodarczy, Samle II – gospodarczy, Sobolewo I – gospodarczy, Buda Ruska – gospodarczy, Królówek – 2 gospodarcze, Lipowe – gospodarczy, Maćkowa Ruda 55 – gospodarczy, Maćkowa Ruda 57 –mieszkalny i gospodarczy, Maćkowa Ruda 59 – mieszkalny i 2 gospodarcze, Sobolewo II – 2 gospodarcze, Wysoki Most – gospodarczy.	740,00	700,00		40,00
3	Remont budynku mieszkalnego leśniczówki Mikołajewo	62,88	-	62,88	
4	Przebudowa i rozbudowa budynku "A" Stacji Edukacyjnej Muzeum im. Alfreda Lityńskiego w Starym Folwarku – Etap I.	1292,44	-		1292,44
5	Remont mieszkania Kierownika OeŚ Słupie wraz z instalacją osadnika nieczystości płynnych	23,15	-	23,15	
6	Modernizacja kotłowni w budynku Maćkowa Ruda 57	12,90	-	12,90	
7	Modernizacja mieszkania nr 15 w budynku Krzywe 82 (Kisłowski Radosław)	25,00	-		25,00
8	Wymiana pokrycia dachu na budynku mieszkalnym Krzywe 82	105,00			105,00
9	Remont poddasza w mieszkaniu nr. 2 Czerwony Folwark 10 (Korsakowski Karol)	35,15	-	35,15	
10	Przeglądy instalacji elektrycznej 63 budynki	15,24		15,24	
Razem wydatki		2337,99	726,23	149,32	1462,44
%		100	31,0	6,4	62,6

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Jak widać z tabeli powyżej, największą inwestycją Wigierskiego Parku Narodowego była rozpoczęta w 2007 roku przebudowa i rozbudowa budynku dawnej Stacji Hydrobiologicznej w Starym Folwarku, nad jeziorem Wigry. Po wielu latach starań o uzyskanie funduszy, we wrześniu 2007 roku ruszyły prace w tym historycznym obiekcie, wybudowanym w 1927 roku. Mieścić się w nim będzie Stacja Edukacyjna WIGRY. Będzie to nowoczesny ośrodek edukacji środowiskowej. Powstanie w nim stała wystawa, której wiodącym tematem będzie jezioro Wigry i jego otoczenie. Wystawa zapewniac będzie aktywny udział zwiedzających w poznawaniu prezentowanych zagadnień, poprzez wykorzystanie licznych elementów edukacji interaktywnej. oraz uczestniczenie w zajęciach praktycznych (sala aktywnej edukacji – wiwarium). Szczególną rolę Stacja pełnić będzie w organizowaniu kursów, warsztatów, seminariów, konferencji i wystaw czasowych. S

Wieś Stary Folwark, w której powstanie Stacja Edukacyjna Wigry, jest największym ośrodkiem ruchu turystycznego na terenie parku. Spodziewamy się, że powstanie Stacji wpłynie na podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu i ożywienie usług związanych z obsługą ruchu turystycznego – w szczególności wzrostem wykorzystania miejsc noclegowych i obiektów gastronomicznych, rozwojem usług transportowych, utworzeniem nowych miejsc pracy.

Inwestycja, której łączny koszt brutto wynosi 9 211 901,21 złotych, jest współfinansowana przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżet państwa, w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Projekt nosi numer i nazwę: Z/2.20/I/1.4/353/05 Stacja Edukacyjna Wigry – Muzeum Wigierskiego Parku Narodowego w Starym Folwarku, I etap. Inwestycja jest realizowana na podstawie projektu architektonicznego autorstwa Zenona Zabagło (Atelier ZETTA w Białymstoku). Efektem rzeczowym I etapu inwestycji będzie remont kapitalny i przebudowa budynku dawnej Stacji Hydrobiologicznej (powierzchnia 1051 m²); zagospodarowanie terenu, wykonanie wystaw oraz wyposażenie wnętrza w sprzęt i urządzenia edukacyjne. Stacja Edukacyjna rozpocznie swoją działalność bezpośrednio po zakończeniu pierwszego etapu, po otwarciu ekspozycji dla zwiedzających. Zakończenie pierwszego etapu zadania ma nastąpić we wrześniu 2008 roku.

Wykonawcą robót budowlanych jest Konsorcjum Budowlane "KONS-BUD" S.A., Suwałki. Inżynierem kontraktu jest TOMAS CONSULTING T. Perkowski Spółka Jawna w Białymstoku. Kierownikiem budowy jest mgr inż. Andrzej Ulicki.

Do 31 grudnia 2008 z zakresu prac budowlanych wykonano:

- zabezpieczenie i wzmocnienie posadowienia budynku,
- uzupełnienie ścian,
- filary wewnątrz budynku,
- stropy,
- zamurowanie części otworów okiennych,
- szalunki konstrukcji hallu i klatki schodowej,
- szyb windy,
- częściowo więźbę dachową.

Do 31 grudnia ogłoszono też pierwszy przetarg na wykonanie wystaw i wyposażenie SEW. Przetarg nie został rozstrzygnięty z braku oferentów. Następnie opracowano:

- warunki wykonania wystaw i wyposażenia,
- warunki na ogłoszenie kolejnego przetargu na wykonanie wystaw i wyposażenie SEW, w których założono możliwość składania ofert częściowych (wykonanie typowych elementów wyposażenia, wykonanie nietypowych elementów wyposażenia, wyposażenie obiektu w sprzęt elektroniczny, wykonanie filmów i prezentacji).

6. INFORMATYKA

Joanna Górecka

WPN używa następującego sprzętu komputerowego:

- zestawy komputerowe: 56 szt. (49 stacjonarnych i 7 przenośnych);
- drukarki: 38 szt. (z czego 24 atramentowe, 2 igłowe, 12 laserowych);
- plotery: 2 szt.;
- skanery: 6 szt.

Park używa następującego oprogramowania:

- systemy operacyjne MS Win 2003 Serwer – 1 szt., MS Win98 – 26 szt., MS WinXP – 20 szt., MS Win2000 – 10 szt.;
- oprogramowanie biurowe: MS Office 2003 Prof. – 11 szt., MS Office XP Stand – 12 szt., MS Office XP Prof. – 18 szt., MS Office 97 Prof. – 4 szt., MS Office 7.0 Prof. – 7 szt.;
- oprogramowanie graficzne: Corel 10 – 3 szt., Corel Clasic – 5 szt., Corel 9 PL – 5 szt., Corel 11 PL – 10 szt.; Adobe CS 2 – 1 szt., Adobe PC 11 CE – 1 szt., Adobe Photoshop CS 2 – 1 szt.;
- oprogramowanie baz danych i GIS: Mapinfo 4.5 – 5 szt., GeoMedia – 1 szt., MS Acces – 52 szt. (w ramach MS Office Prof.);
- oprogramowanie antywirusowe Symantec AV Corporate Edition 10.1 – 52 szt., N AntiVir 2001 – 5 szt.;
- system informacji prawnej LEX - 1 szt.

WPN jest wyposażony w sieć komputerową o topologii gwiazdy, serwer MS Win 2003 SERWER i 40 stanowisk w sieci. Park ma dostęp do usług internetowych poprzez łącze DSL500, obsługiwane przez TP SA.

Park użytkuje dwa systemy bankowości elektronicznej (NBP i Kredyt Bank).

Park wykorzystuje następujące media elektroniczne do świadczenia usług informacyjnych dla społeczeństwa:

- Strona WWW Parku – zawiera wiadomości ogólne, o edukacji środowiskowej, informacji turystycznej, przewodniki, aktualności, ogłoszenia i galerię zdjęć;
- BIP WPN – strona internetowa zawierająca informacje publiczne: struktura organizacyjna parku, podstawy prawne funkcjonowania parku, zarządzenia i decyzje, ogłoszenia o przetargach itp.;
- Strona WWW – “Kwartalnik Wigry” jest wersją elektroniczną czasopisma o parku;
- Internet – wydzielone stanowisko komputerowe w Punkcie Informacji Turystycznej zapewnia dostęp do internetu dla turystów (dostępne w godzinach pracy parku).

7. ANALIZA STANU BHP

Wojciech Kamiński

1. Struktura zatrudnienia

Przeciętna liczba zatrudnionych w WPN w 2007 roku wynosiła **85** osób, w tym:

- a. gospodarstwo pomocnicze – 20 osób,
- b. budżet – 65 osób.

2. Wypadki przy pracy

Nie zarejestrowano

3. Choroby zawodowe

W analizowanym okresie zarejestrowano 1 przypadek choroby zawodowej – boreliozę. Pracownik obecnie ubiega się o świadczenie rentowe związane ze stwierdzoną chorobą zawodową.

4. Zagrożenia czynnikami szkodliwymi, stan na 31.12.2007 r.

W Wigierskim Parku Narodowym, ze względu na specyfikę wykonywanych zadań występują następujące zagrożenia czynnikami uciążliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia:

- a. stały kontakt z wodą (3 osoby) – rybacy jeziorowi,
- b. odczynniki chemiczne i trucizny (7 osób) – 2 pracowników laboratorium, 4 pracowników wylęgarni, 1 pracownik obsługi ośrodka rehabilitacji zwierząt,
- c. hałas i wibracja (1 osoba) – operator ciągnika.

Przeprowadzone badania natężenia czynników szkodliwych (hałasu i wibracji) nie wykazały przekroczenia obowiązujących normatywów. W przypadku stężenia czynników chemicznych nie zachodziła potrzeba wykonywania pomiarów. Ryzyko związane z występowaniem czynników chemicznych oceniono jako „małe”, nie wymagające podejmowania dodatkowych działań, poza standartowymi czynnościami profilaktycznymi, jak stosowanie odzieży ochronnej i zachowanie szczególnej ostrożności podczas wykonywania pracy.

5. Zagrożenie czynnikami biologicznymi w środowisku pracy

W wyniku przeprowadzonej w WPN w 2005 r. oceny zagrożenia pracowników czynnikami biologicznymi stwierdzono występowanie dwóch czynników zaliczonych do “3” (wysokiej) grupy zagrożenia (stan na 31.12.2007r.):

- a. wirus wścieklizny (2 osoby) – ośrodek rehabilitacji zwierząt WPN,
- b. wirus kleszczowego zapalenia mózgu – wariant środkowoeuropejski (64 osób, w tym 10 zatrudnionych w gospodarstwie pomocniczym) – pracownicy wykonujący czynności służbowe w terenie leśnym i przyleśnym.

6. Kontrole

Kontrole zewnętrzne - w analizowanym okresie przeprowadzona została 1 kontrola przez jednostkę zewnętrzną -Powiatową Stację Sanitarno- Epidemiologiczną w Suwałkach. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kontrole wewnętrzne - w 2007 roku pracownik służby bhp w WPN Wojciech Kamiński przeprowadził 2 kontrole stanowisk pracy w WPN:

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

- a. kontrola stanu technicznego maszyn i urządzeń pozostających na wyposażeniu pracowników WPN przeprowadzona w dniach 1-20.08.2007r. W wyniku kontroli przeprowadzono następujące działania w celu poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie:
 - uzupełniono brakujące instrukcje obsługi maszyn
 - zapoznano pracowników z instrukcjami obsługi maszyn,
 - uszczelniono zbiornik na wodę w agregacie gaśniczym,
 - opracowano instrukcję bezpieczeństwa podczas połowów ryb z użyciem ciągarci niewodowej.
- b. kontrola warunków pracy w ośrodku rehabilitacji zwierzyny przeprowadzona w dniu 20.12.2007 r. Działania w celu poprawy warunków pracy w ośrodku będą realizowane w 2008 roku.

7. Szkolenia

W analizowanym okresie przeprowadzono szkolenia:

- a. z zakresu ratowania tonących (rybacy),
- b. podstawowe bhp i p-poż. dla nowozatrudnianych pracowników,
- c. okresowe bhp i p-poż. dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, administracyjno-biurowych i osób kierujących pracownikami,

8. Profilaktyka

W związku z istniejącymi zagrożeniami pracowników ze strony czynników szkodliwych i niebezpiecznych, w Wigierskim Parku Narodowym prowadzone były następujące działania profilaktyczne w celu ograniczenia stopnia zagrożenia:

- a. wydawanie posiłków profilaktycznych pracownikom uprawnionym do ich otrzymywania,
- b. dostarczanie napojów chłodzących w okresie letnim oraz napojów ciepłych w okresie zimowym (pracownicy przygotowują posiłki i ciepłe napoje we własnym zakresie z dostarczonych przez zakład produktów),
- c. wydawanie według bieżących potrzeb odzieży ochronnej i roboczej oraz obuwia roboczego,
- d. wydawanie pracownikom środków czystości oraz wypłacanie ekwiwalentu za pranie odzieży,
- e. prowadzenie badań lekarskich,
- f. prowadzenie szczepień ochronnych przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu i wściekliznie.

9. Inne działania

- a. na zlecenie gospodarstwa pomocniczego Laboratorium Higieny Pracy „Pryzmat” wykonało w dniu 25.09.2007 r. pomiary natężenia wibracji i hałasu w użytkowanych ciągnikach rolniczych. W wyniku pomiarów nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm,
- b. przeprowadzono ocenę ryzyka zawodowego na stanowiskach:
 - administracyjno-biurowych,
 - administracji terenowej (nadleśniczy, leśniczy, podleśniczy, strażnik)
 - administracji biurowo-terenowej (adiunkt, specjalista, dyrektor, kierownik)
 - w laboratorium PN-B,
 - Straży Parku,

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

- pracowników nadzoru nad połowem ryb,
- pracowników obsługujących ośrodek rehabilitacji zwierzyny w Maćkowej Rudzie.

Ocena ryzyka zawodowego na stanowiskach robotniczych zostanie przeprowadzona w 2008 roku.

8. RADA NAUKOWA WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO

Anna Krzysztofiak

W 2007 roku w skład Rady Naukowej Wigierskiego Parku Narodowego wchodziły następujące osoby:

- 1) prof. dr hab. Bazyli Poskrobko – Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku – przewodniczący rady;
- 2) mgr Mieczysław Bagiński – Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego – zastępca przewodniczącego;
- 3) mgr Jerzy Brzozowski – Muzeum Okręgowe w Suwałkach;
- 4) Tadeusz Chołko – Gmina Suwałki;
- 5) dr inż. Marek Dmochowski – RDLP w Białymstoku;
- 6) prof. dr hab. Andrzej Górniak – Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Hydrobiologii;
- 7) mgr inż. Henryk Grabowski – Oddział PTTK w Suwałkach;
- 8) dr inż. Andrzej Kolk – Instytut Badawczy Leśnictwa, Warszawa;
- 9) Jan Kramnicz – Gmina Giby;
- 10) dr Tadeusz Krzywisz – Instytut Rybactwa Śródlądowego, Olsztyn;
- 11) mgr inż. Dariusz Kulbacki – Gmina Nowinka;
- 12) prof. dr hab. Alina Myrcha – Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Biologii;
- 13) Jan Nowel – Gmina Krasnopol;
- 14) mgr inż. Krzysztof Oniszczyk – Wojewódzki Konserwator Przyrody, Białystok;
- 15) prof. dr hab. Aleksander Sokołowski – emeryt, Warszawa;
- 16) dr Jerzy Solon – Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Warszawa;
- 17) prof. dr hab. Edward Sępień – Wydział Leśny SGGW, Warszawa;
- 18) Andrzej Strumiłło – artysta malarz, Maćkowa Ruda;
- 19) dr Hanna Werblan-Jakubiec – Ogród Botaniczny UW, Warszawa;
- 20) prof. dr hab. Bogusław Zdanowski – Instytut Rybactwa Śródlądowego, Olsztyn.

W roku 2007 odbyły się dwa posiedzenia Rady Naukowej WPN.

1. Posiedzenie 23 stycznia 2007 roku.

Wzięło w nim udział 11 członków rady oraz 9 pracowników parku. Głównym tematem obrad było Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Nowinka. Po dyskusji Rada Naukowa Wigierskiego Parku Narodowego pozytywnie zaopiniowała uzgodnienie dyrektora parku, odnośnie studium dla terenów leżących w granicach Wigierskiego Parku Narodowego i w jego otulinie. Decyzję podjęto jednogłośnie. Prof. dr hab. Bazyli Poskrobko dodał, że sprawę wniosków do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zaproponowanych przez dyrektora, należy rozpatrzyć oddzielnie. Poprosił o podjęcie dyskusji na ten temat. Następnie RN WPN przyjęła do wiadomości sprawozdanie z działalności WPN w roku 2006, przedstawione przez

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

dyr. Z. Szkirucia, wyrażając jednocześnie zadowolenie z rozmiaru wykonanych inwestycji. Na koniec Dr L. Krzysztofiak przedstawił sprawozdanie z działalności pracowni naukowej za rok 2006 oraz planu działań na rok 2007. Rada Naukowa WPN zaakceptowała jednogłośnie plan badań Pracowni Naukowo-Edukacyjnej WPN na rok 2007.

2. Posiedzenie 21 sierpnia 2007 roku.

Wzięło w nim udział 11 członków rady oraz 7 pracowników parku. Na początku Prof. dr hab. B. Poskrobko poinformował obecnych o zmianach na stanowisku dyrektora parku: sprawujący tę funkcję mgr inż. Z. Szkiruc został 21 maja br. odwołany. Od tego czasu obowiązki dyrektora parku pełni dr inż. Jacek Łoziński. Głównym tematem obrad były zadania ochronne planowane na rok 2008. Rada Naukowa Wigierskiego Parku Narodowego pozytywnie zaopiniowała przedstawiony przez dyrektora parku plan zadań ochronnych na rok 2008, pod warunkiem uwzględnienia uwag zgłoszonych na piśmie i podczas dyskusji. Następnie dr L. Krzysztofiak przedstawił informacje o badaniach naukowych prowadzonych w WPN w roku 2007, które RN WPN przyjęła do wiadomości, wyrażając jednocześnie aprobatę dla szerokiego zakresu i fachowości tych badań. Kolejnym punktem była prośba wójta gminy Suwałki, o pomoc parku w pozyskaniu przez gminę środków zewnętrznych na realizację projektu, dotyczącego rozbudowy systemu ścieków i kanalizacji wodnej w miejscowościach: Gawrych Ruda, Płociczno, Sobolewo, Wigry, Magdalenowo, Czerwony Folwark, Piertanie i Tartak. Rada Naukowa WPN zwróciła się do dyrektora parku z sugestią udzielenia pomocy gminie Suwałki w pozyskaniu środków zewnętrznych na inwestycję związaną z kanalizacją obszarów położonych wokół północnego krańca jeziora Wigry, będących częścią prowadzonych na tym terenie działań ochronnych. Na koniec Pan Andrzej Strumiłło ogłosił swoją rezygnację z pracy w RN WPN.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1.

Zestawienie powierzchni według kategorii użytkowania w 2007 r. (stan na 31 grudnia 2007 roku zgodnie ze sprawozdaniem do GUS)

Lp.	Wyszczególnienie	Własność Skarbu Państwa		Inna własność		Razem	%
		w zarządzie parku	w innym zarządzie ^x	prywatna	pozostała		
1.	Powierzchnia ogółem	12 331,4	5,6	2458,1	204,4	14 999,5	100,0
2.	Grunty leśne ogółem	9 018,2		376,9	15,3	9 410,4	62,7
	w tym niezalesione	47,0				47,0	
3.	Grunty rolne ogółem	300,9		1932,5	66,3	2 299,7	15,3
	w tym do zalesienia						
4.	Grunty orne ogółem	187,7		1536,0	39,6	1763,3	11,8
	w tym na cele parku	26,0					
	Użytkowane	100,8					
	Nie użytkowane	86,9					
	Wydzierżawione	74,8					
5.	Łąki i pastwiska ogółem	113,2		396,5	26,7	536,4	3,6
	w tym na cele parku	18,1					
	Użytkowane	43,9					
	Nie użytkowane	69,3					
	Wydzierżawione	25,8					
6.	Wody ogółem	2805,6		-	-	2 805,6	18,7
7.	Grunty zadrzewione i zakrzaczone	0,5		7,3	0,9	8,7	0,1
8.	Użytki ekologiczne	-		-	-	-	-
9.	Nie użytki	180,0		133,5	5,1	318,6	2,1
10.	Tereny pozostałe	26,2	5,6	7,9	116,8	156,6	1,1

^x – w zarządzie Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych

Sporządziła Dorota Zaborowska

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 1a.

Podział administracyjny Wigierskiego Parku Narodowego i zatrudnienie w 2007 r.

Lp.	Obręb Ochronny	Obwód Ochronny	Pow. [ha]	Pow. ochrony ścisłej	Liczba zatrud.	Stanowisko	Wykształcenie	Liczba lat pracy / w tym w Parku
1	WIGRY	Lipniak	921	70	2	Leśniczy, podleśniczy	średnie leśne	23/20, 10/9
		Krzywe	975	38	3	Leśniczy, 2 podleśniczych	średnie leśne	27/17, 31/13, 11/11
		Leszczewek	876	56	2	Leśniczy, podleśniczy	średnie leśne	18/18, 20/19
		Gawarzec	904	48	3	Leśniczy, 1 podleśniczy	średnie leśne	17/14, 11/11, 10/8
		Słupie	975	56	2	Leśniczy, podleśniczy,	wyższe leśne, średnie leśne,	11/11, 13/13
2	M. RUDA	Powały	597	-	2	Leśniczy, podleśniczy	średnie leśne	32/117, 20/17
		Krusznik	1094	40	2	Leśniczy, podleśniczy	wyższe leśne	3/3, 19/12
		Mikołajewo	1117	37	3	Leśniczy, 2 podleśniczych	wyższe leśne, średnie leśne	6/5, 44/39, 33/17
		Lipowe	1012	25	1	Leśniczy, robotnik gospodarczy	średnie leśne, podstawowe	24/14, 35/14
		Wysoki Most	1129	20	3	Leśniczy, 2 podleśniczych	wyższe leśne, średnie leśne, zawodowe leśne	11/11, 28/14 37/14
3.	Wydzielony Wodny Obwód Ochronny WIGRY		2696	233	2	Konserwator, st. Strażnik	wyższe rybackie	9/9, 9/8
Ogółem:			12.296	623	26	<i>Sporządziły Dorota Zaborowska i Anna Narkiewicz</i>		

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Załącznik 2.

Zestawienie powierzchni według kategorii ochronności (stan na 31 grudnia 2007 roku)

Lp.	Wyszczególnienie	Własność Skarbu Państwa		Inna własność		Razem	%
		w zarządzie parku	w innym zarządzie	prywatna	pozostała		
1.	Powierzchnia ogółem	12 331,4	5,6	2 458,1	204,4	14 999,5	100,0
2.	Powierzchnia objęta ochroną ścisłą	623,2	-	-	-	623,2	4,2
	w tym leśna	283,0	-	-	-	283,0	
3.	Powierzchnia objęta ochroną częściową	11 441,7	-	-	-	11 441,7	76,3
	w tym leśna	8 706,8	-	-	-	8 706,8	
4.	Powierzchnia objęta ochroną krajobrazową	266,5	5,6	2458,1	204,4	2 934,6	19,5
	w tym leśna	28,4	-	376,9	15,3	420,6	

Sporządziła Dorota Zaborowska

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Załącznik 3.

Zestawienie powierzchni wg województw i gmin (stan na 31 grudnia 2007 roku) [ha]

wojew. PODLASKIE gmina	Ogółem	Własność Skarbu Państwa												Inna własność											
		w zarządzie parku						w innym zarządzie						prywatna					pozostałe						
		razem	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	razem	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	razem	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	razem	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe
SUWAŁKI	7 946,9	6675,1	4108,5	164,8	2294,0	105,9	1,9	3,6					3,6	1142,3	174,8	917,8		42,3	7,4	125,9	9,3	55,7		4,9	63,8
KRASNOPOL	1 445,9	801,7	700,9	53,4	37,0	6,4	4,0	1,7					1,7	624,6	102,5	454,4		61,1	6,6	17,9	0,1	2,4			15,4
NOWINKA	1 826,4	1168,8	651,9	21,3	449,0	41,1	5,5							615,3	87,6	502,2		24,3	1,2	42,3	5,9	7,9		0,2	28,3
GIBY	3 780,3	3685,8	3556,9	61,4	25,6	26,6	15,3	0,3					0,3	75,9	12,0	58,1		5,8		18,3		0,3			18,0
Ogółem	14 999,5	12 331,4	9018,2	300,9	2805,6	180,0	26,7	5,6					5,6	2458,1	376,9	1932,5		133,5	15,2	204,4	15,3	66,3		5,1	117,7

Sporządziła Dorota Zaborowska

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Załącznik 4.

Działalność edukacyjna w 2007 roku

Tabela 4a.

Edukacja w 2007 r.

Lp.	Park Narodowy	Muzeum (liczba zwiedzających)	Liczba ścieżek edukacyjnych	Biblioteka (liczba pozycji)	Ośrodek Edukacyjny (dotyczy wyłącznie wyodrębnionych)
					Rok utworzenia
1.	Wigierski	Brak muzeum	6	3715	Ośrodek Edukacji Środowiskowej – od roku 1995

Sporządziły Katarzyna Łukowska, Aleksandra Mackiewicz

Tabela 4b.

Tematy imprez edukacyjnych w 2007 r.

Lp.	Temat	Liczba imprez (zajęć) spotkań	Liczba uczestników
1.	Zajęcia w OeŚ, na ścieżkach edukacyjnych WPN, w siedzibie WPN	42	1246
2.	Zajęcia i prelekcje prowadzone w szkołach	28	660
3.	Koło ekologiczne „Wigierski Tropiciel”	3	10
4.	Zajęcia z regionalizmu (warsztaty tkackie, ceramiczne)	33	808
5.	Spotkanie informacyjne nt. rolnictwa ekologicznego	2	30
6.	Dzień Ziemi w WPN (Rajd Kamedulski)	1	50
7.	Dzień Ziemi na Polach Mokotowskich	1	2500 ¹
8.	Dożynki Gminne w Przebrodnie – stoisko WPN	1	70
9.	Europejski Tydzień Lasu	5	200
10.	Majówka przy Domu Pracy twórczej w Wigrach – organizacja i obsługa stoiska, prowadzenie gier i zabaw	2	100
11.	Jarmark Wigierski – organizacja i obsługa stoiska, prowadzenie gier i zabaw	2	150
12.	Festyn „Suwalszczyzna – Moja Ojczyzna” w Starym Folwarku – organizacja i obsługa stoiska	1	400
13.	Biesiada Miodowa w Narwiańskim Parku Narodowym – organizacja i obsługa stoiska	1	233
14.	Konkurs ekologiczny “Nasze działania na rzecz Ziemi – czyli ekozespoły w naszej szkole”	1	233
15.	Impreza z okazji obchodów Dnia Ochrony Środowiska – stoisko WPN w Białymstoku	2	150
16.	II Suwalskie Targi Drzewne – obsługa stoiska	1	60
17.	Konkurs „Bioróżnorodność i formy ochrony przyrody w Polsce”	5	235
18.	Warsztaty dla nauczycieli „Czym skorupka za młodu...”	2	25
19.	Warsztaty dla nauczycieli pt. „Przyroda wokół nas – Ptaki”	1	33
20.	Warsztaty dla nauczycieli „Kampania P-STOP”	1	45
21.	Spotkanie informacyjne dla nauczycieli nt. Programu ekozespołów	1	26
22.	Warsztaty dla nauczycieli nt. wykorzystania ścieżek edukacyjnych WPN w edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży pt. „Zielonymi Ścieżkami”	1	22

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

23.	Warsztaty dla pracowników świetlic pt. „Edukacja ekologiczna”	4	21
24.	Konkurs literacki	1	57
25.	Konkurs plastyczny „Leśny świat Suwalszczyzny”	1	48
26.	Piknik Ekologiczny w Przedszkolu Nr 3 w Suwałkach	1	50
27.	Akcja „Sprzątanie Świata”	1	600
28.	Święto Siei	1	50
29.	Warsztaty tworzenia kartek i ozdób świątecznych	2	50
30.	Inne wydarzenia (m.in. regaty, stoiska WPN, etc)	5	355
Razem			8517

¹ Liczba osób, które odwiedziły stoisko WPN

Sporządziła Katarzyna Łukowska

Tabela 4c.

Wydawnictwa edukacyjne, popularno-naukowe i naukowe własne w 2007 r.

Lp.	Tytuł	Autor	Nakład [szt.]
1.	II wydanie płyty CD pt. „Poznaj przyrodę WPN”	Praca zbiorowa	1000
2.	Broszura „Europejski Tydzień Lasu – Zmiany klimatyczne”	M. Ambrosiewicz J. Górecka, E. Perkowska K. Łukowska, Z. Szkiruć	1500 w wersji polskiej 1500 w wersji angielskiej
3.	Inwazyjne gatunki roślin w Wigierskim Parku Narodowym	Z. Dajdok, A. i L. Krzysztofiak, M. Romański, M. Śliwiński	1500

Sporządzili Joanna Adamczewska i Lech Krzysztofiak

Tabela 4d.

Wystawy stałe i czasowe w 2007 r.

Lp.	Tytuł i miejsce wystawy	Staća/ czasowa	Liczba zwiedzających
1.	“Nad Wigrami” w Krzywem	Staća	
2.	“Ocalić od zapomnienia” wystawa etnograficzna w Krzywem	Staća	
3.	„Historia i tradycje rybołówstwa nad Wigrami” w Czerwonym Folwarku	Staća	2170
4.	„Nadwigierskie militaria” w Czerwonym Folwarku	Czasowa	2170
5.	„Wigierski Park Narodowy” w Muzeum Ziemi Sejneńskiej w Sejnach	Czasowa	9358

Sporządziła Katarzyna Łukowska i Wojciech Misiukiewicz

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 4e.

Ceny kart wstępu w 2007 r.

Park	Wystawy stałe	Ośrodek edukacyjny	Inne
Cena karty (N/U)	Cena biletu (N/U)	Cena biletu (N/U)	Cena biletu (N/U)
1-dniowa 3zł / 1,5zł 1-tygodniowa 10zł/5zł 2-tygodn. 20zł/10 zł	Odwiedzający powinni wykupić kartę wstępu do WPN. Ceny jak obok.	Zajęcia w Ośrodku – 6 zł od osoby	Karta wstępu dla załóg jednostek żaglowych 30 – 80 zł zależnie od terminu ważności i typu jednostki (odkryta lub kabinowa)

Sporządziła Barbara Perkowska

Załącznik 5.

Działalność naukowa parku w 2007 r.

Tabela 5a.

Wykaz projektów naukowo-badawczych realizowanych siłami parku w 2007 r.

Lp.	Tytuł projektu *	Kierownik i wykonawcy	Instytucje spoza parku biorące udział w realizacji projektu	Czas trwania projektu	Źródła finans/
1.	Wybrane elementy ekologii i biologii miodokwiatu krzyżowego <i>Herminium monorchis</i> i kukuczki kapturkowatej <i>Neotianthe cuculata</i>	M. Romański		2003 - 2010	WPN
2.	Badania rozmieszczenia i liczebności gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz Europejską Siecią Ekologiczną NATURA 2000	L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak M. Romański		1996 - 2009	WPN
3.	Badania fauny mrówek Formicidae WPN	L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak		2005- 2007	WPN
4.	<u>Strategia rozwoju populacji mszarnika jutta <i>Oeneis jutta</i> w północno-wschodniej Polsce i perspektywy ochrony w Wigierskim Parku Narodowym</u>	L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak M. Romański	Uniwersytet Gdański, Biebrzański Park Narodowy	2006 - 2009	WPN, Ministerstwo NiSW
5.	<u>Zróznicowanie genetyczne, morfologiczne i preferencji ekologicznych dwóch bliźniaczych gatunków <i>Lasius niger</i> (L.) i <i>L. platythorax</i> Seifert (Hymenoptera, Formicidae)</u>	L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak	Uniwersytet Gdański,	2007- 2008	WPN, Uniwersytet Gdański

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

podkreślenie oznacza, że fundusze na finansowanie projektów naukowych zdobyli pracownicy naukowci WPN

Sporządził Lech Krzysztofiak

Tabela 5b.

Wykaz projektów naukowo-badawczych realizowanych przez instytucje zewnętrzne w 2007 r.

Lp.	Tytuł projektu	Instytucje realizujące projekt	Kierownik Projektu	Współ-wykonawcy z parku	Czas trwania Projektu
1	Badania nad fauną epigeiczną wysp	Centrum Badań Ekologicznych PAN	Marcin Zalewski	Lech i Anna Krzysztofiak	2003-2007
2	Badanie storczyków z rodzaju <i>Epipactis</i>	Uniwersytet w Białymstoku	Izabela Tałałaj		2001-2008
3	Flora Oedogoniales jezior WPN	Instytut Botaniki UW	Agnieszka Krzyk		2001-2008
4	Wodne makrobezkręgowce Wigierskiego Parku Narodowego i otuliny	Uniwersytet Łódzki	Dr Janusz Majecki		2008
5	Osady jeziora Wigry	Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie	Prof. Jacek Rutkowski	Lech Krzysztofiak	1998-2009
6	Badania torfowisk WPN	Akademia Świętokrzyska	Prof. Sławomir Żurek		2004-2008
7	Badania nad nietoperzami	AR Poznań			2004-2008
8	Badania kukuczki kapturkowatej	Uniwersytet Warszawski	M. Wódkiewicz		2003-2008
9	Prowadzenie badań i pomiarów hydrogeologicznych	AGH	Justyna Niewiarowicz		2006-2008
10	Jezioro Pietronaję - pingo czy krater meteorytowy	UAM w Poznaniu,	Wojciech Stankowski		2005-2008
11	Ocena elementów typologicznych siedlisk zniekształconych i zdegradowanych w aspekcie przywrócenia zgodności biocenozy z biotopem	IBL Warszawa			Stałe powierzchnie badawcze
12	Badania porostów	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski	Anna Zalewska		2006-2008
13	Badania zooplanktonu jezior WPN	Muzeum i Instytut Zoologii PAN	Maria Hołdyńska		2006-2008

Sporządził Lech Krzysztofiak

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 5c.

Spis publikacji naukowych, popularno-naukowych i edukacyjnych opublikowanych i złożonych do druku przez pracowników parku (samodzielnie bądź w charakterze współautorów) w 2007 r.

Lp.	Autor (autorzy)	Tytuł publikacji	Czasopismo	Rocznik i strony
	Rutkowski J., Król K., Szczepańska J., Krzysztofiak L.	Uwagi o wpływie temperatury na zmiany zawartości wapnia w wodach jeziora Wigry.	Prace Komisji Paleogeografii Czwartorzędu PAU, Kraków.	2007
2.	Krzysztofiak L., Krzysztofiak A., Romański M., Fałtynowicz W.	Puszcza Romincka	przewodnik po ścieżce edukacyjnej. Suwałki.	2007
3.	Borejszo J.	Znakowane szlaki turystyczne na Suwalszczyźnie	Szlaki turystyczne a przestrzeń turystyczna. Materiały z konferencji. Praca pod redakcją prof. Dr hab. Poli Kuleczki. PTTK Zarząd Główny, Warszawa	2007: 87- 92

Sporządzili Lech Krzysztofiak i Jarosław Borejszo

Tabela 5d.

Wykaz konferencji i seminariów naukowych zorganizowanych przez park (lub na terenie parku przez instytucje zewnętrzne) w 2007 r.

Lp.	Tytuł konferencji	Organizatorzy	Czas trwania	Liczba uczestn.
1.	Inwazyjne gatunki roślin w Wigierskim Parku Narodowym	Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”, Wigierski Park Narodowy	8 październik 2007 r.	40

Sporządził Lech Krzysztofiak

Tabela 5e.

Wykaz konferencji, seminariów i szkoleń, w których wzięli udział pracownicy parku w 2007 r.

Lp.	Tytuł	Organizator	Kraj, miejsce, termin	Kto był ?
1.	Znakowanie szlaków turystycznych PTTK	Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna	Supraśl 7-13.05.2007	Bartczak Małgorzata
2.	Rozruszajmy zimę, wspólne przedsięwzięcia na rzecz rozwoju turystyki zimowej	Suwalska Izba Rolniczo-Turystyczna	Szelment 26-27.07.07	Ambrosiewicz Maciej, Borejszo Jarosław

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

3.	Szlaki turystyczne a przestrzeń turystyczna	Zarząd Główny PTTK	Zakopane 17- 19.10.2007	Borejszo Jarosław
4.	GIS w zarządzaniu obszarem europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000	Tatrzański Park Narodowy	Zakopane 22- 24.10.2007	Borejszo Jarosław Łoziński Jacek. Pieczyński Piotr, Wasilewski Marek
5.	Izby edukacyjne i wystawy w edukacji przyrodniczo-leśnej	Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej Rogów	Rogów 4, 5.12.2007	Ambrosiewicz M., Borejszo J., Kamiński M., Perkowska E.
6.	Prawnych regulacji partnerstwa publiczno-prywatnego a nowe programy operacyjne rozwoju regionalnego		Polska, Krzywe	Krzysztofiak L Krzysztofiak A.
7.	Symposium ZMŚP	Kampinoski Park Narodowy	Polska, Kampinos	Krzysztofiak L Krzysztofiak A.
8.	Konferencji z okazji 15-lecia EkoFunduszu	EkoFundusz	Polska, Mikołajki	Krzysztofiak L Szkiruć Z.
9.	Przyroda Puszczy Rominckiej	Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”, PK Puszczy Rominckiej,	Polska, Gołdap	Romański M., Krzysztofiak L Krzysztofiak A. Stankiewicz M. Szczęsny M., Mackiewicz A., Borejszo J.
10.	Seminarium naukowe “Jez. Wigry”	PAU, AGH	Polska, Kraków	Krzysztofiak L.

Sporządzili J. Borejszo, Lech Krzysztofiak

Tabela 5f.

Zakres monitoringu środowiska w 2007 r.

Monitorowane parametry	Od kiedy	Z jaką częstotliwością	Osoba (instytucja) odpowiedzialna	Źródła finans.
Meteorologia: kierunek wiatru, prędkość wiatru, temperatura powietrza, temperatura powietrza nad gruntem (5 cm), temperatura gruntu (5, 20, 50, 100 cm), wysokość opadu, wilgotność powietrza, usłonecznienie, promieniowanie, grubość pokrywy śnieżnej.	2002	Pomiary automatyczne	L. Krzysztofiak	NFOŚiGW, WPN
Chemizm powietrza atmosferycznego: stężenie dwutlenku siarki w powietrzu, stężenie dwutlenku azotu w powietrzu.	2002	Co miesiąc	J. Danilewicz	NFOŚiGW, WPN

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Chemizm opadów atmosferycznych: objętość opadu, przewodność elektrolit., odczyn pH, fosfor fosforanowy, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, sól, potas, wapń, magnez.	1995	Co tydzień	J. Danilewicz	NFOŚiGW, WPN
Chemizm opadu podokapowego: objętość wody, przewodność elektrolit., odczyn pH, fosfor fosforanowy, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, sól, potas, wapń, magnez.	1995	Co miesiąc	J. Danilewicz	NFOŚiGW, WPN
Chemizm spływu po pniach: objętość wody, przewodność elektrolit., odczyn pH, fosfor fosforanowy, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, sól, potas, wapń, magnez.	1995	Co miesiąc	J. Danilewicz	NFOŚiGW, WPN
Chemizm roztworów glebowych: objętość wody, przewodność elektrolityczna, odczyn (pH), siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, fosfor ogólny, chlorki, sól, potas, twardość ogólna, wapń, zasadowość, żelazo, mangan, glin ruchomy.	2004	Co miesiąc	J. Danilewicz	NFOŚiGW, WPN
Metale ciężkie i siarka w <i>Hypogymnia physodes</i> - stężenia Pb, Cd, Cu i Zn; - stężenia S.	1999	Co 2 lata	L. Krzysztofiak	NFOŚiGW, WPN
Wody podziemne: temperatura wody, przewodność elektrolit., odczyn pH, sól, potas, wapń, magnez, mangan, zasadowość, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, żelazo, azot amonowy, fosfor ogólny, BZT ₅ , O ₂ .	1995	4 razy w roku	A. Mackiewicz	NFOŚiGW, WPN
Wody powierzchniowe – rzeki: stan wody, prędkość przepływu, temperatura wody, przewodność elektrolit., odczyn pH, zawiesina ogólna, sól, potas, wapń, magnez, zasadowość, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, fosfor ogólny, BZT ₅ , O ₂ .	1994	Co miesiąc	A. Mackiewicz	NFOŚiGW, WPN
Chemizm opadu organicznego: opad organiczny (masa świeża), opad organiczny (masa sucha), siarka ogólna, azot ogólny, fosfor ogólny, wapń, magnez, sól, potas.	2005	Co miesiąc	A. Mackiewicz	WPN

Sporządził Lech Krzysztofiak

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 5f.

Zakres monitoringu przyrodniczego w 2007 r.

Monitorowane obiekty	Od kiedy	Z jaką częstotliwością	Osoba (instytucja) odpowiedzialna	Źródła finansowania
Flora i roślinność zlewni: skład gatunkowy, zdrowotność, rozmieszczenie	1999	Cały sezon wegetacyjny	M. Romański	WPN
Struktura i dynamika szaty roślinnej na powierzchniach stałych: skład gatunkowy, żywotność, pierśnica drzew, wysokość drzew, pokrycie warstwy.	1998	Co 5 lat	M. Romański	WPN
Fauna epigeiczna: struktura troficzna, struktura dominacji, aktywność.	2004	1/m-c w sezonie wegetacyjnym (V-IX)	A. Krzysztofiak	WPN

Sporządził Lech Krzysztofiak

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Załącznik 6.

Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł w 2007 r. [zł]

Lp.	Nazwa zadania	Źródło finansowania	Nr i data zawarcia umowy będącej podstawą realizacji zadania	Limit wydatków na realizację zadania wg umowy	Wydatki poniesione do 31.12.06	Wykonanie dotacji w 2007 r.
1.	"Przebudowa drzewostanów Wigierskiego Parku Narodowego - etap II"	Fundacja EkoFundusz	1046/368/IV/05 z dnia 22.04.2005	282 399,00	282 398,37	89 508,83
2.	"Strategia rozwoju populacji mszarnika jutta Oeneis jutta w północno-wschodniej Polsce i perspektywy ochrony w Wigierskim Parku Narodowym"	Ministerstwo Nauki i S. W. (Komitet Badań Naukowych)	0714/PO1/2006/30 z dnia 01.06.2006 r.	124 070,00	90 125,56	27 590,59
3.	"Wzmocnienie i rozwój funkcji edukacyjnej Wigierskiego Parku Narodowego w 2006 r."	NFOŚiGW w Warszawie	112/2006/Wn-50/EE-BS/D z dnia 09.06.2006 r., aneks z dnia 22-03-07	601 228,53	601 228,53	241 439,85
4.	Wymiana nieuszczelnionych pokryć dachowych z płyt azbestowo-cementowych na pokrycie z blachy dachówkowej i wióra osikowego	NFOŚiGW w Warszawie	167/2006/Wn-50/OP-WK--/D z dnia 10.07.2006r.	929 700,00	929 031,64	699 564,35
5.	Ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt przed ekspansją obcych gatunków w Wigierskim Parku Narodowym	Fundacja EkoFundusz	1284/429/IV/06 z dnia 14-02-2007	52 382,00	42 266,98	42 266,98
6.	Dostosowanie systemu ochrony przeciwpożarowej w Wigierskim Parku Narodowym do wymogów prawnych"	NFOŚiGW w Warszawie	191/2007/Wn50OP-PO-LZ/D z dnia 03-09-2007	170 000,00	152 974,82	152 974,82
7.	"Czynna ochrona zespołów ryb w ekosystemach wodnych Wigierskiego Parku Narodowego w roku 2007"	NFOŚiGW w Warszawie	182/2007/Wn 50/OP-WK/D z dnia 24-08-2007	64 000,00	33 712,88	33 712,88
8.	"Ochrona ekosystemów lądowych Wigierskiego Parku Narodowego"	NFOŚiGW w Warszawie	107/2007/WN 50/OP-WK--/D z dnia 13-07-2007	270 000,00	267 084,36	267 084,36
9.	"Ochrona walorów krajobrazowych Wigierskiego Parku Narodowego - wykup gruntów"	NFOŚiGW w Warszawie	203/2007/Wn50/OP-WK/D z dnia 11-09-2007	595 000,00	182 466,12	182 466,12
10.	"Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej służącej udostępnianiu obszarów chronionych w Wigierskim Parku Nar."	NFOŚiGW w Warszawie	388/200/Wn50/OP-PO-LZ/D z dnia 14-11-2007	364 930,00	19 819,99	19 819,99

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

11.	Dochody własne	darczyńcy - bieżące wpłaty	Decyzja 4/2005 z dnia 09.02.2005 r. Aneks nr 1/2006 z dnia 19.12.2006	20 580,99	20 509,21	13 648,22
	RAZEM	X	X	3474290,52	2621618,46	1770076,99

Sporządziła Marta Kopiczko

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 6a.

Projekty realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2007 r.

Lp.	Tytuł projektu	Czas realizacji	Organizacja wiodąca	Źródła finansowania	Kwota dotacji [zł]	Liczba osób uczestniczących w projekcie
1	Rodzime rasy zwierząt gospodarskich pomagają zwiększyć dochód rolników z terenu WPN	11.2005 – 06.2012	Stowarzyszenie Konferencja Służb Ochrony Przyrody Zielonych Płuc Polski	Fundacja Heifer Project International	96720	20
2	Europejski Tydzień Lasów 2007. Terenowe zajęcia edukacyjne, badanie czystości wód, gleby i powietrza na wybranych obszarach zalesionych i zurbanizowanych.	Wrzesień 2007	Stowarzyszenie Konferencja Służb Ochrony Przyrody Zielonych Płuc Polski	WFOŚiGW w Białymstoku	16 770	A*:10 B*:300
				Kuratorium Oświaty w Białymstoku	21800	
3	Zwalczanie obcych gatunków roślin jako element czynnej ochrony rodzimej flory w Wigierskim Parku Narodowym” był wykonywany wspólnie ze Stowarzyszenie wniosło wkład finansowy wielkości zł.	2007	Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”.	GEF	28390	30

A* - liczba pracowników WPN zaangażowanych w projekt

B* - liczba uczestników działań związanych z projektem

Sporządzili Joanna Adamczewska, i Joanna Górecka i Lecz Krzysztofiak

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Załącznik 7.

Szkółki w 2007 r.

Brak szkólek w Wigierskim Parku Narodowym.

Załącznik 8.

Zalesienia i zabiegi hodowlane w ekosystemach leśnych w 2007 r.[ha]

Lp.	Wyszczególnienie	Wg proj. planu och. (na 20 lat)	2007 r.		Plan na 2008 r.	Uwagi
			plan	wykonanie		
1.	Odnowienia		-	-	-	
2.	Zalesienia		-	-	-	
3.	Poprawki i uzup./ Dolesienia luk		1,36/5,3	1,36/5,3	0,49/4,49	
4.	Pielęgnowanie gleby, niszczenie chwastów na uprawach		44,01	44,01	24,72	
5.	Czyszczenia wczesne		25,04	25,04	14,17	
6.	Czyszczenia późne		50,86	50,86	5,08	
7.	Wprowadzanie podszytów		-	-	-	
8.	Trzebieże wczesne		38,79	38,79	61,69	
9.	Trzebieże późne		122,77	122,77	93,85	

Sporządził Piotr Pieczyński

Załącznik 9.

Ochrona lasu w 2007 r.

Lp.	Wyszczególnienie	j.m.	2007 r.		Plan na 2008 r.	Uwagi	
			plan	wykonanie			
1.	Próbne poszukiwanie owadów w ściółce	liczba prób	57	57	57		
2.	Wykładanie pułapek	tradycyjne	szt.	14	14	14	
		feromonowe	szt.	327	327	267	
3.	Skrzynki Lęgowe	nowe	szt.	200	200	-	
		stare	szt.	1020	1020	1040	
4.	Zabezpieczanie upraw przed zwierzyną	chemiczne	ha	95,69	95,69	81,53	
		mechaniczne	ha	17	17	6,5	
		grodenie	ha	2,15	2,90	2,95	
5.	Pasy ppoż.	nowe	km				
		istniejące	km	14,9	14,9	0,1	
6.	Liczba pożarów lasu	szt./ha	-	2/0,09	-		
	Szacunek strat	tys. zł		-			

Sporządzili Dorota Zaborowska, Piotr Pieczyński

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Załącznik 10.

Pozyskanie drewna w 2007 r. [tys. m³]

Lp.	Wyszczególnienie		2007 r.			Plan na 2007 r.	Uwagi
			wg operat. urządz.	Plan	Wyk.		
1.	Pozyskanie	ogółem		12,19	11,71	10,70	So –
	W tym	grubizna		11,83	11,46	10,44	So – 5,81
2.	Grubizna igl.	ogółem		11,02	10,80	9,98	So – 5,81
	w tym z cięć	przebudowy		-	-	-	-
		przygodne i sanit.		8,22	7,93	7,59	posusz – 5,61 wiatroł. – 2,32
		trzebieży/czyszcz.		2,80	2,87	2,39	So – 1,46
3.	Grubizna liściasta	ogółem		0,81	0,66	0,66	Brz – 0,45
	w tym z cięć	przebudowy		-	-	-	-
		Przygodne i sanit.		0,37	0,18	0,32	posusz – 0,06 wiatroł. – 0,12
		Trzebieży/czyszcz.		0,44	0,48	0,34	Brz- 0,37

Sporządził Wojciech Kamiński

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 10a.

Sprzedż drewna w 2007 r. [m³]

Lp.	wyszczególnienie	drewno iglaste						drewno liściaste					Ogółem
		tartaczne	papierówka i użytkowe	kopalniaki i stemple budowl.	opał	pozostałe	razem	tartaczne	Papierówka i użytkowe	opał	pozostałe	razem	
1.	stan na 1.01.2007r. remanent w lesie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	pozyskanie	4408	2840	632	2864	273	11017	92	252	320	32	696	11713
3.	sprzedaż	4408	2840	632	2864	273	11017	92	252	320	32	696	11713
4.	stan na 31.12.2007 r. remanent w lesie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Sporządził Wojciech Kamiński

Załącznik 11.

Ochrona zwierząt w 2007 r.

Tabela 11a.

Liczebność wybranych gatunków zwierząt w 2007 r.

Lp.	Gatunek	Liczba ^{x/}	Uwagi
1.	Bóbr	268 (67 stanowisk)	Inwentaryzacja z 2005 r.
2.	Wilk	7	Inwentaryzacja 2007 r.
3.	Ryś	0	Obserwacje
4.	Wydra	ok. 45	Dane szacunkowe
5.	Borsuk	ok. 45	Dane szacunkowe
6.	Lis	ok. 130	Dane szacunkowe
7.	Bielik	6	3 pary lęgowe
8.	Kania ruda	2	Para lęgowa
9.	Bocian czarny	0	Obserwacje

Sporządził: Wojciech Misiukiewicz

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Tabela 11b.

Ochrona zwierząt łownych w 2007 r.

Lp.	Wyszczególnienie	j.m.	Teoretyczna pojemność parku	2007						2008	
				stan na pocz. roku	przewid. przyrost	redukcja			wskaźnik poziomu redukcji w % ²⁾	przewid. stan na pocz. roku	plan redukcji
						plan	wykonanie ¹⁾	% wykonania planu			
1.	Łosie ogółem	szt.	45	30	6	-	-			36	-
	w tym: byki	szt.		10		-	-			10	-
	klepy	szt.		20		-	-			20	-
	łośzaki	szt.		x	6	-	-			6	-
2.	Jelenie ogółem	szt.	135	174	35	26	19	73,1	10,9	190	26
	w tym: byki	szt.		60		8	5			55	8
	łanie	szt.		114		15	12			102	15
	ciełeta	szt.		x	35	3	2			33	3
3.	Sarny ogółem	szt.	270	205	41	15	6	40,0	2,9	240	15
	w tym: rogacze	szt.		70		8	5			65	8
	kozy	szt.		135		5	1			134	5
	koźłeta	szt.		x	41	2	-			41	2
4.	Daniele ogółem	szt.		-	-	-				-	-
5.	Dziki ogółem	szt.	140	116	116	50	39	78,0	33,6	193	50
6.	Wydatki na ochronę zwierząt łownych ogółem	zł				34.000	40.201				39.000
	w tym: zagospodarowanie	zł				2.000	769				2.000
	grodzenie pól	zł				-	-				-
	odszkodowania	zł				30.000	37.982				35.000
	koszty redukcji	zł				2.000	1.450				2.000
7.	Wpływy z ochrony zwierząt	zł				20.000	16.080				20.000

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

	w tym: z redukcji	zł				20.000	16.080				20.000
8.	Pow. zreduk. szkód	ha				30,0	23,99				30,0
9.	Pow. istotnych uszkodzeń d-stanów	ha				100	50,57				60,0

Sporządziła Dorota Zaborowska

¹⁾ wykonanie obejmuje redukcję i upadki zwierzyny

²⁾ odstrzał redukcyjny/liczebność stada podstawowego % - redukcja następuje, gdy wskaźnik ten jest wyższy niż wskaźnik przyrostu zrealizowanego (zwierzyna płowa – 20%, dziki – 100%)

Załącznik 12

Czynna ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych w 2007 r.

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia (ha)	Termin (miesiące wykonania)	Uwagi
Wykaszanie	Łąki podmokłe i bagna – 13,75 ha	wrzesień	Pokos wywieziono poza powierzchnię i pozostawiono do naturalnego rozkładu.
Wykaszanie zarośli tojeści amerykańskiej	0,50 ha	czerwiec, sierpień	Zabieg wykonano dwukrotnie w celu usunięcia ekspansywnego gatunku rośliny obcego pochodzenia.
Odkrzaczanie łąk, otwartych terenów podmokłych itp.	3,35 ha	wrzesień	Biomasę usunięto z powierzchni.
Wypas a) krowy b) owce c) konie d) inne	Łąki i pastwiska wydzierżawione rolnikom - 21,1 ha	maj -wrzesień	Ekstensywny wypas.

Sporządziła Dorota Zaborowska

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

Załącznik 13.

Czynna ochrona ichtiofauny w 2007 r.

Jezioro (rzeka) – pow. lustra wody w ha	Odłowy (regulacyjne, kontrolne, tarlaki) w kg							intens odło w. [kg/h a]	Zarybienia		Uwagi: w jakim okresie dokonywano zarybień	
	sortyment								stadium – szt.	intensywność zarybień [szt./ha]		
Gatunek	B	DS	D	S	M	BEZ SORT.	Razem					
I. Wigry – 2098,66	Odłowy regulacyjne oraz odłowy tarlaków: w okresie III - XI sprzętem stawnym, w XII sprzętem ciągnionym.										Zarybienia:	
sieja						55	55		wylęg – 135 000	64,3	w okresie 19.03 - 02.04	
sielawa							10395		wylęg – 29 230 000	13 928	w okresie 19.03 – 02.04	
węgorz		77,5					77,5					
szczupak	127	1067					1194		wylęg – 1 540 000	733,8	w okresie 17.04 – 02.05	
lin			179				179		kroczek – 10 000	4,8	w dniu 10.10	
okoń		286			8,5		294,5					
leszcz			622,5	27,5	5		655					
płoc				1029	991,5		2020,5					
sum									narybek jesienny – 5131	2,4	w dniu 07.09	
rak	Odłowy kontrolne: w dniu 01.08											
Razem	127	1430,5	801,5	1056,5	1005	10395	14 870,5	7,08				
II. Pierty – 233,28												Zarybienia:
sielawa									wylęg – 5000000	21 433,5	w dniu 30.03	
szczupak									wylęg – 200000	857,3	w dniu 30.04	
lin									kroczek - 2500	10,7	w dniu 10.10	
sum									narybek jesienny – 1000	4,3	w dniu 07.09	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

III. Mulaczysko – 18,19											Zarybienia:
sielawa								wylęg – 500 000	27487,6		w dniu 30.03
sum								narybek jesienny – 500	27,5		w dniu 07.09
IV. Leszczewek – 21,85											Zarybienia:
szczupak								wylęg – 30 000	1373		w dniu 24.04
V. Suchar Rzepiskowy – 1,14	odłowy kontrolne ryb sprzętem stawnym: 26.07										
VI. Pietronaję – 1,76	odłowy kontrolne ryb sprzętem stawnym: 02.08										
VII. Konopniak – 2,02	odłowy kontrolne ryb sprzętem stawnym: 02.08										
VIII. Wygorzele – 2,1	odłowy kontrolne ryb sprzętem stawnym: 02.08										
IX. Białe Wigierskie - 101,5	odłowy kontrolne ryb sprzętem stawnym: 02.09 odłowy kontrolne raków: 26.07										Zarybienia:
sieja								narybek jesienny – 5000	49,2		w dniu 31.07
X. Czarna Hańcza											Zarybienia:
pstrąg potokowy								narybek jesienny – 4000	ok. 2 000 szt./1 km cieku		w dniu 18.10., na 2-kilometrowym odcinku rzeki pomiędzy Wysokim Mostem i Studzianym Lasem.
XI. Długie Wigierskie – 80,38	odłowy kontrolne raków: 02.08										

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2007 ROKU

XII. Muliczne – 25,64	odłowy kontrolne raków: 03.08											
Ogółem – 2586,52 ha	127	1430,5	801,5	1056,5	1005	10395	14 870,5	7,08				

Sortyment:

B – bardzo duży

DS – duży średni

D – duży

S – średni

M – mały

Sporządził Michał Osewski

Załącznik 14.

Turystyka i komunikacja w 2007 r.

Lp.	Wyszczególnienie		j.m.	Stan na 31.12.2005	Stan na 31.12.2007 r.			Uwagi
					ogółem	Dobry	Do remontu	
1.	Długość dróg	ogółem	km	605	605			Według mapy topograficznej wykonanej na podstawie zdjęcia lotniczego
	w tym	publicznych	km	375	375			
		zakładowych	km	230	230	200	30	Wyliczono z powierzchni dróg leśnych na mapie numerycznej
		wewnętrznych	km	—				
2.	Obiekty inżynierskie	mosty	szt.	8	8	7	1	
		przepusty	szt.	23	23	23	0	
		zapory	szt.	—				
		Inne - jazy	szt.	1	1	1	0	
3.	Obiekty turystyczne	schroniska	szt.	1	1	0	1	PTTK w St. Folwarku
		w tym własne	szt.	-	-	-	-	
		Schrony, daszki tur.	szt.	45	54	50	4	
		kempingi i biwaki	szt.	18	18	10	8	
4.	Domy wczasowe		szt.	3	3	2	1	
	w tym	własne	szt.	-	-	-	-	
5.	Szlaki turystyczne		km	218,0	229,0	144,0	85	
6.	Nartostrady		km					
7.	Obiekty sportowe	stadiony	szt.					
		kolejki linowe	szt.					
		wyciągi	szt.					
		trasy wyczynowe						
		inne	szt.					

Liczba turystów odwiedzających Wigierski Park Narodowy w roku 2007 - 120 tys. osób

Sporządził Jarosław Borejszo

Załącznik 15.

Zatrudnienie i wynagrodzenia w 2007 r.

Lp.	Wyszczególnienie	j.m.	2006		2007	
			budżet	gosp. pomocnicze	budżet	gosp. pomocnicze
1.	Zatrudnienie stan na 31.XII. <u>ogółem</u>	osób	66	23	66	21
	w tym: stanowiska robotnicze	osób	-	17	-	16
	w biurze dyrekcji	osób	19	3	19	4
	prac. inż.-techn.:	osób	42	1	42	1
	<u>W tym w terenie</u>	osób	32	-	32	-
	pozostałe stanow. nierobotn.	osób	5	2	5	2
	pracownicy sezonowi	osób	-	-	-	-
2.	średnia płaca <u>ogółem</u> :	tys.zł.	2,3	1,5	2,3	1,5
	w tym <u>robotnicy</u>	tys.zł.	-	1,5	-	1,5
	<u>nierobotnicy</u>	tys.zł.	2,3	1,5	2,3	1,5
3.	Wykształcenie stan na 31.XII. <u>wyższe</u>	osób	38	3	37	4
	<u>średnie</u>	osób	27	8	27	5
	<u>zawodowe</u>	osób	1	7	-	8
	<u>podstawowe</u>	osób	-	5	-	5

Sporządziła: Anna Narkiewicz

Tabela 15a.

Wykaz pracowników i pełnionych funkcji w 2007 r. Stan na 31.XII.2007 r.

BUDŻET

Lp.	Nazwisko i imię	Funkcja
1.	Szkiroć Zdzisław	Dyrektor (do dnia 17.05.2007 r.)
2.	Łoziński Jacek	p.o. dyrektora
3.	Kamiński Maciej	Z-ca dyrektora
4.	Kopiczko Marta	Główna księgowa
5.	Aleksandrowicz Waldemar	Podleśniczy
6.	Adamczewska Joanna	Kierownik działu Edukacji
7.	Ambrosiewicz Maciej	Specjalista ds. edukacji
8.	Stankiewicz Marek	Referent ds. monitoringu wód
9.	Bartczak Maciej	Podleśniczy
10.	Bednarek Jerzy	Leśniczy
11.	Bednarek Joanna	Podleśniczy

12.	Bielawski Zbigniew	Nadleśniczy
13.	Bogusławski Zbigniew	Nadleśniczy
14.	Borejszo Jarosław	Kierownik działu ochrony przyrody
15.	Bulkowski Krzysztof	Starszy strażnik
16.	Butkiewicz Andrzej	Podleśniczy
17.	Cichanowicz Zenon	Kier. sekcji ds. transportu
18.	Cichocka Halina	Starszy księgowy
19.	Fiedorowicz Piotr	Starszy referent ds. udostępniania Parku
20.	Górecka Joanna	Specjalista ds. edukacji
21.	Gwaj Andrzej	Leśniczy
22.	Gwiazdowski Paweł	Strażnik w Straży Parku
23.	Huszczka Tomasz	Leśniczy
24.	Huszczka Zdzisław	Starszy strażnik
25.	Ignatowicz Antoni	Komendant Straży Parku
26.	Januszewicz Adam	Specjalista ds. udostępniania parku
27.	Jeromin Marek	Leśniczy
28.	Juskiewicz Marek	Leśniczy
29.	Kamińska Janina	Specjalista ds. ochrony przyrody
30.	Kamiński Wojciech	Adiunkt Parku
31.	Kolenkiewicz Mieczysław	Podleśniczy
32.	Kołodziejki Sławomir	Podleśniczy
33.	Korsakowski Karol	Strażnik Straży Parku
34.	Koncewicz Beata	Starszy księgowy
35.	Koncewicz Józef	Leśniczy
36.	Kowalewska Małgorzata	Starszy referent ds. administracyjnych
37.	Krzysztofiak Anna	Adiunkt – pracownik naukowy
38.	Krzysztofiak Lech	Kierownik pracowni naukowo - edukacyjnej
39.	Mackiewicz Aleksandra	Specjalista ds. ochrony przyrody
40.	Mackiewicz Stefan	Asystent
41.	Malinowska Wiesława	Specjalista ds. edukacji
42.	Milewski Jan	Podleśniczy
43.	Misiukiewicz Wojciech	Specjalista ds. edukacji
44.	Myszkowski Jan	Podleśniczy
45.	Łukowska Katarzyna	Specjalista ds. dydaktyki

46.	Narkiewicz Anna	Starszy asystent
47.	Osewski Michał	Konserwator wydzielonego obwodu ochronnego
48.	Perkowska Barbara	Kierownik zespołu ds. udostępnienia parku
49.	Perkowska Elżbieta	Specjalista ds. edukacji
50.	Pieczyński Piotr	Adiunkt Parku
51.	Polakowski Paweł	Podleśniczy
52.	Rogala Piotr	Leśniczy
53.	Romański Maciej	Asystent – pracownik naukowy
54.	Barszczewski Marek	Starszy strażnik
55.	Sobota Alicja	Specjalista ds. finansowo-księgowych
56.	Steczkowski Krzysztof	Starszy strażnik Straży Parku
57.	Sznejder Romuald	Starszy strażnik Straży Parku
58.	Świacki Leszek	Leśniczy
59.	Tarlecki Zbigniew	Podleśniczy
60.	Warakomski Kazimierz	Podleśniczy
61.	Wąsowicz Wojciech	Podleśniczy
62.	Wrona Marek	Kierownik sekcji ds. remontowych
63.	Wróblewski Jan	Podleśniczy
64.	Zaborowska Dorota	Referent techniczno-leśny
65.	Zaborowski Zdzisław	Leśniczy

GOSPODARSTWO POMOCNICZE

Lp.	Nazwisko i imię	Funkcja
1.	Adamczewski Jacek	Specjalista ds. ekosystemów wodnych
2.	Makowska Danuta	Sekretarka
3.	Ignatowicz Elżbieta	Magazynier
4.	Buczyński Jan	Robotnik gospodarczy
5.	Chiliński Sławomir	Operator ciągników
6.	Daniłowicz Andrzej	Robotnik gospodarczy
7.	Sadkowska Szkiruć Elżbieta	Asystent ds. udostępniania parku
8.	Hołubowicz Antoni	Robotnik gospodarczy
9.	Huszczka Małgorzata	Specjalista ds. wydawnictw i promocji parku
10.	Kisłowski Radosław	Robotnik gospodarczy
11.	Korsak Jerzy	Rybak

12.	Korsakowski Jan	Rybak
13.	Maliszewski Andrzej	Kierowca
14.	Opanowski Antoni	Robotnik gospodarczy
15.	Szuszko Wiesław	Rybak
16.	Szczęśny Mariusz	Laborant
17.	Kuczkowski Krzysztof	Konserwator
18.	Wasilewski Janusz	Robotnik gospodarczy
19.	Wąsowicz Dorota 3/4	Sprzątaczką
20.	Wasilewska Bożena	Robotnik gospodarczy
21.	Żukowski Jarosław	Robotnik gospodarczy

Załącznik 16.

Wypadki przy pracy w 2007 r.

Rok	Ogółem	w tym zwolnienia lekarskie				
		1-3 dni	4-28 dni	ponad 28 dni	ciężkie uszk. ciała	śmiertelny
2006	0	0	0	0	0	0
2007	0	0	0	0	0	0

Sporządził Wojciech Kamiński

Załącznik 17.

Majątek parku w 2007 r.

Lp.	Wyszczególnienie		Stan na 31.12.2006 r. [szt.]	Stan na 31.12.2007 r.				Szacunkowa Wartość w tys. zł	Uwagi (zakup., wybud. w 2007 r.)
				ogółem	dobry	do remontu	do kasacji		
1.	Budynki w tym:	ogółem ^x	108	107	45	53	10	6 380	
	mieszkalne		34	34	25	7	2	2 512	
	gospodarcze		49	49	7	41	1	1 019	
	administracyjne		1	1	1	-	-	1 369	
	muzeum		1	1	-	1	-	233	
	warsztaty		-	-	-	-	-	-	
	magazyny		4	4	1	3	-	100	
	inne		14	3	-	3	-	1 147	
2.	Osady leśne teren. ^{xx}		23	23	13	10		704	
3.	Pokoje gościnne		18	18	18	-	-	-	
4.	Ważniejsze maszyny i urządzenia:								
	sam. osobowe		5	4		5	-	167	
	sam. ciężarowe		3	3	1	2	-	176	
	sam. terenowe		14	14	7	7	-	774	
	ciągniki		2	2	2		-	176	
	pilarki		14	14	14		-	21	
	kserografy		5	5	5		-	93	
5.	Wartość środków trwałych [zł]		12 861	12 763	X	X	X	X	

Sporządzili Małgorzata Kowalewska i Zenon Cichanowicz

Załącznik 18.

Kontakty zagraniczne w 2007 r.

Tabela 18a.

Członkostwo w organizacjach międzynarodowych w 2007 r.

Lp.	Organizacja	Rok przystąp.	Zasady przynależności (bierna / czynna)	Przedstawiciel Parku w organizacji
1	Federacja Europarc	1999	czynna	brak
2	Konwencja Ramsarska	2002	czynna	brak

Sporządził Jarosław Borejszo

Tabela 18b.

Współpraca zagraniczna w 2007 r.

Lp.	Współpraca z instytucjami	Rok rozp.	Tematyka i zakres współpracy w 2007 roku
1.	Fundacja Lasów i Jezior "FONDELFF"	2000 marzec	Po raz szósty zorganizowano Europejski Tydzień Lasów, już drugi raz w Polsce. W spotkaniu młodzieży z Finlandii, Francji, Szwecji, Hiszpanii, Litwy i Polski wzięło udział 55 osób, w tym 22 Polaków. Temat wiodący w 2007 roku: ograniczenie emisji CO2 i handel tzw. jednostkami pochłaniania. Uczestnicy imprezy brali udział w wykładach nt. zanieczyszczeń powietrza i protokołu z Kioto, monitoringu środowiska i energii odnawialnej oraz w zajęciach i warsztatach terenowych (badanie stanu środowiska – bioindykacji, stanu gleb i wód). Miejsce imprezy: Gawrych Ruda, czas: wrzesień 2007.
2.	Stowarzyszenie Feldberg – Pojezierze Wkrzańskie	2006 listopad	Współpraca w ramach projektu „Turystyka kajakowa przyjazna w środowisku na Krutyni w Mazurskim Parku Krajobrazowym”. W ramach projektu odbyły się spotkania: 1) spotkanie inauguracyjne 20.02.2007 r., Krutyń. Wzięły w nim udział osoby: J. Łoziński, J. Borejszo, B. Perkowska, W. Motulewski (firma „Hobbit”). 2) Wyjazd szkoleniowy do Niemiec 28-31.05: B. Perkowska, U. Motulewska. 3) Spotkanie podsumowujące projekt 6.11: B. Perkowska, P. Fiedorowicz, B. Łukowski. Utworzono grupę roboczą „turystyka kajakowa”, składającą się z właścicieli wypożyczalni kajaków. Podpisano zobowiązania do przestrzegania określonych zasad na szlaku Krutyni. Wydano ulotkę, opracowano stronę internetową www.krutynia-mazury.pl/ oraz odsłonięto tablice informacyjne.

*Sporządził Jarosław Borejszo***Tabela 18c.**

Wyjazdy zagraniczne w 2007 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Termin	Kraj	Cel wyjazdu
1.	Wojciech Misiukiewicz	Specjalista ds. edukacji	11-30.01	Kuba, Kostaryka	Wyjazd studialny do parków narodowych
2.	Elżbieta Perkowska	Specjalista ds. udostępnienia	21-28.01	Francja	Warsztaty komiksowe
3.	Maciej Ambrosiewicz Piotr Fiedorowicz	Specjaliści	01.02	Marcinkonys, Litwa	Dzukijski Park Narodowy - uzgodnienia w sprawie Europejskiego Tygodnia Lasów

4.	Jacek Łoziński	Z-ca dyrektora	19-24.04	Vilm, Niemcy	Warsztaty „Dobre praktyki w zarządzaniu turystyką na obszarach chronionych rejonu morza Bałtyckiego”
5.	Maciej Kamiński	Z-ca dyrektora	9-13.05	Litwa	EXPO 2007
6.	Barbara Perkowska	Kierownik Zespołu ds. udostępnienia	28-31.05	Niemcy	Zapoznanie się z organizacją ruchu turystycznego i oznakowania szlaków wodnych w Parku Przyrody Jezior Marchii Wkrzańskiej.
7.	Wojciech Misiukiewicz	Specjalista ds. edukacji	26-29.06	Ukraina	Seminarium edukacyjne
8.	Tomasz Huszcza	Leśniczy O.O. Mikołajewo	29.06 – 1.07	Niemcy	Prezentacja WPN na festynie polsko-niemieckim w Nettlingen
9.	Wojciech Misiukiewicz	Specjalista ds. edukacji	22-30.09	Czechy	Wyjazd studialny do Szumawskiego Parku Narodowego
10.	Jacek Adamczewski	Specjalista ds. ekosystemów wodnych	15-25.09	Baszkiria	Szkolenie bartnicze

Sporządzili Katarzyna Łukowska i Jarosław Borejszo

Załącznik 19.

Informatyka w 2007 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Komputery ogółem (szt.)	67
	a) w tym: z procesorem min. 800 MHz	39
	b) przyrost liczby komputerów w 2007 r.	10
2.	Sieć komputerowa	-
	a) sieciowy system operacyjny	-
	Win 2003 serwer	1
	b) liczba czynnych stacji roboczych	45
3.	GIS	-
	Programy GIS (szt. licencji)	
	Arc Gis - ArcInfo	2
	MapInfo	5
	GeoMedia	1
	MS Acces (w ramach MS Office Prof.)	52
4.	Własne strony WWW	Tak
	wersje obcojęzyczne	angielska
	Liczba wejść na stronę w 2007 r.	106 967
5.	Kadry	
	Asystent (pracownik naukowy) - Maciej Romański (min. informatyka w zakresie obowiązków)	1 etat
	Specjalista do spraw geodezyjno – informatycznych – Andrzej Szymański (m.in. informatyka w zakresie obowiązków)	1 etat
	Specjalista do spraw edukacji – Joanna Górecka	1 etat

6.	Edukacja informatyczna Warsztaty „GIS w Parkach Narodowych” – Zakopane, październik 2007	4 osoby

Sporządziła Joanna Górecka

Załącznik 20.

Współpraca z organizacjami samorządowymi, ekologicznymi i innymi w 2007 r.

Lp.	Partner	Zakres współpracy	Efekt
1.	Miasto Suwałki, Powiat Suwalski, Gminy: Suwałki, Krasnopol, Nowinka.	Edukacja ekologiczna	Współpraca ze szkołami Organizacja imprez (Sprzątanie Świata) Udział w imprezach organizowanych przez UG Gminy Suwałki – organizacja stoisk Przekazywanie czasopism: Wigierek, Parki Narodowe.
2.	Starostwa Powiatowe w Suwałkach, Sejnach i Augustowie	Edukacja ekologiczna, rozwój zrównoważony	Współpraca w ramach Forum Samorządowego Pojezierza Suwalsko–Augustowskiego i Ziemi Sejneńskiej. Współorganizacja Europejskiego Tygodnia Lasu, uczestnictwo w pracach związanych z członkostwem w Europejskiej Fundacji Lasów i Jezior FONDELFF, prowadzenie sekretariatu d/s współpracy z FONDELFF-em.
3.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	Edukacja ekologiczna, turystyka	Fundowanie nagród w Olimpiadzie Wiedzy Ekologicznej, wspólne działania promocyjne (targi turystyczne).
4.	Starostwa Powiatowe w Suwałkach, Sejnach i Augustowie	Rozwój zrównoważony	Współpraca w ramach Forum Samorządowego Pojezierza Suwalsko–Augustowskiego i Ziemi Sejneńskiej. Współorganizacja eliminacji i wyjazdu młodzieży na Europejski Tydzień Lasów, uczestnictwo w pracach związanych z członkostwem w Europejskiej Fundacji Lasów i Jezior FONDELFF, prowadzenie sekretariatu d/s współpracy z FONDELFF-em.
5.	Powiatowy Zespół Rozwoju Turystyki	Promocja	Działania na rzecz rozwoju produktu turystycznego Pojezierza Suwalsko–Augustowskiego i Ziemi Sejneńskiej.
6.	Suwalska Izba Rolniczo-Turystyczna	Promocja, informacja turystyczna	Działania promocyjne, prace w ramach projektu “Zintegrowana sieć tras rowerowych Suwalszczyzny”
7.	Suwalska Organizacja Turystyczna	Promocja, informacja turystyczna	Udział w targach turystycznych
8.	Stowarzyszenie Konferencja Służb Ochrony Przyrody Zielony Płuc Polski	Ochrona różnorodności biologicznej	Kontynuacja zadań wynikających z projektu „Zachowanie i ochrona różnorodności biologicznej w rolnictwie na terenie WPN”. Koordynacja przekazania z gospodarstw rolnych, które otrzymały krowy polskie czerwone, dwóch jałówek do kolejnych gospodarstw. Projekt ten zdobył wyróżnienie w konkursie na najlepsze dzieło obywatelskie Pro Publico Bono.

		edukacja ekologiczna	Realizacja Europejskiego Tygodnia Lasów.
9.	Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”	Czynna ochrona fauny, edukacja ekologiczna	Wspólne zorganizowanie Rajdu Kamedulskiego i warsztatów przyrodniczych
10.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Nasza Suwalszczyzna”	Edukacja ekologiczna	Prowadzenie zajęć z zakresu edukacji przyrodniczej i kulturowej dla dzieci i młodzieży z terenu powiatu suwalskiego, organizacja warsztatów dla nauczycieli, konkursów.
11.	Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach	Edukacja	Organizacja konkursów
12.	Fundacja GAP Polska	Edukacja	Realizacja Programu Ekozespołów, wydawanie materiałów związanych z programem
13.	Olsztyńskie Centrum Edukacji Nauczycieli	Edukacja	Realizacja Programu Ekozespołów, przygotowanie wydawnictw edukacyjnych
14.	Muzeum Ziemi Sejneńskiej w Sejnach	Edukacja	organizacja wystawy
15.	Stowarzyszenie na Rzecz Ekorozwoju „Agro-Group”	Edukacja	Rozpowszechnianie informacji nt. planowanych wydarzeń edukacyjnych
16.	Klub Miłośników Militariów „Penetrator”	Edukacja	Organizacja wystawy pt. „Nadwigierskie militaria”
17.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Edukacja	Organizacja Europejskiego Tygodnia Lasów
18.	Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	Edukacja	Organizacja warsztatów dla nauczycieli
19.	Dom Pracy Twórczej	Edukacja	Organizacja i obsługa stoisk w czasie imprez DPT (Majówka Wigierska, Jarmark Wigierski), współorganizacja Święta Siei
20.	Wigierskie Stowarzyszenie Turystyczne	Turystyka	Wspólne działania promocyjne.
21.	PTTK Oddział Suwałki	Edukacja i turystyka	Współpraca przy organizacji imprez turystycznych i utrzymaniu szlaków turystycznych. Sprzedaż kart wstępu do WPN. Regaty
22.	Mazurski Park Krajobrazowy	Turystyka	Udział w wspólnym projekcie „Turystyka kajakowa”
23.	Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalno-Turystycznej w Suwałkach	Turystyka i promocja	Informacja turystyczna, targi

24.	Podlaska Organizacja Turystyczna	Promocja i turystyka	ISIT ,szkolenia turystyczne, wydawnictwa, informacja turystyczna
25.	Biura Podróży: „Suwalszczyzna” „Wigry”, „Orbis” i inne	Turystyka	Obsługa grup wycieczkowych.
26.	Dom Pracy Twórczej	Turystyka	Organizacja wspólnych imprez: Majówka Wigierska, Jarmark Wigierski, Święto Siei,
27.	Młodzieżowy Ośrodek Kultury	Turystyka i edukacja	Organizacja biegów na orientacje (3 edycje w 2007)
28.	Młodzieżowy Ośrodek Wypoczynkowy w Gawrych rudzie	Turystyka i edukacja	Organizacja wspólnych imprez
29.	Zofia Tarasiewicz	Edukacja i turystyka	Warsztaty: przetwórstwo mleka, potrawy regionalne – kartacze i biesiady regionalne.” Sprzedaż kart wstępu
30.	Halina Żukowska	Edukacja i turystyka	Warsztaty “Wypiek chleba wiejskiego”
31.	Halina Grudkowska	Turystyka	Organizacja wspólnych imprez ,kuchnia regionalna, sprzedaż kart wstępu
32.	Stanisław Huryn	Turystyka i edukacja	Wspólne działania w zakresie organizacji “Festynu historycznego” w Płocicznie, obsługa grup, sprzedaż kart wstępu
33.	Jan Jaworowski	Turystyka	Obsługa wspólnych imprez turystycznych, “Turniej piłki siatkowej nad j. Wigry”, festyn ludowy i inne
34.	Biuro Usług Turystycznych Sirocco	Turystyka	Sprzedaż kart wstępu, spływy kajakowe
35.	Klub Miłośników Dzikiej Przyrody HOBBIT	Turystyka	Organizacja wspólnych imprez, sprzedaż kart wstępu, spływy kajakowe

Sporządziły Joanna Adamczewska i Barbara Perkowska